

Álit um rationaliseringar og sparingar í

- Miðnámsskúlunum
- Hægru skúlunum
- Útbúgvingarstuðulinum o.ø.

19 FEB. 1996

F. L. j. nr.

2120-19/95 (2)
³

Februar 1996

Innihaldsyvirlit

1. INNGANGUR.....	4
1.1 ARBEIDSSETNINGURIN HJÁ NEVNDINI	4
1.2 BYGNADURIN Í ÁLITINUM.....	5
2. MIÐNÁMSÚTBÚGVINGAR.....	7
2.1 ALMENT UM MIÐNÁMSÚTBÚGVINGARNAR.....	7
<i>2.1.1 Samanburður av gongdini í útreiðslunum</i>	<i>8</i>
2.2 STUDENTSÚTBÚGVING OG HF-SKEID	11
<i>2.2.2 Lýsing av virkseminum</i>	<i>12</i>
<i>2.2.3 Figgjarviðurskifti.....</i>	<i>14</i>
<i>2.2.4 Starvsfólkaviðurskifti.....</i>	<i>15</i>
<i>2.2.5 Hølisviðurskifti</i>	<i>16</i>
<i>2.2.6 Undirvísingaramboð.....</i>	<i>16</i>
<i>2.2.7 Uppskot: HF í Klaksvík verður flutt á Kambsdal</i>	<i>17</i>
<i>2.2.8 Uppskot: Kantinan í Hoydolum rekast meiri rationelt</i>	<i>19</i>
<i>2.2.9 Uppskot: Búdeildin á Føroya Studentaskúla og HF-skeiði verður umskipað ella niðurløgd.....</i>	<i>21</i>
<i>2.2.10 Uppskot: Bókasavnsskipanin broytast.....</i>	<i>23</i>
<i>2.2.11 Ársverksáttmáli.....</i>	<i>26</i>
2.3 HANDILSÚTBÚGVINGAR.....	28
<i>2.3.2 Lýsing av virkseminum</i>	<i>28</i>
<i>2.3.3 Næmingaviðurskifti</i>	<i>29</i>
<i>2.3.4 Figgjarviðurskifti.....</i>	<i>31</i>
<i>2.3.5 Skipanarlig viðurskifti</i>	<i>32</i>
<i>2.3.6 Starvsfólkaviðurskifti.....</i>	<i>32</i>
<i>2.3.7 Hølisviðurskifti</i>	<i>32</i>
<i>2.3.8 Uppskot: Valfak á Kambsdali saman við Studentaskúlamum</i>	<i>34</i>
<i>2.3.9 Uppskot: Felags fyrisingit á Føroya Handilsskúla í Havn og Tekniska skúla í Havn.....</i>	<i>36</i>
2.4 TEKNISCU ÚTBÚGVINGARNAR.....	37
<i>2.4.1 Endamál við virkseminum og formligt grundarlag.....</i>	<i>37</i>
<i>2.4.2 Virksemið í dag:.....</i>	<i>37</i>
<i>2.4.3 Skúlaheim</i>	<i>38</i>
<i>2.4.4 Gongdin fram til ta níverandi støðuna:</i>	<i>39</i>
<i>2.4.5 Næmingaviðurskifti</i>	<i>40</i>
<i>2.4.6 Figgjarviðurskifti.....</i>	<i>40</i>
<i>2.4.7 Skipanarlig viðurskifti</i>	<i>41</i>
<i>2.4.8 Starvsfólkaviðurskifti.....</i>	<i>42</i>
<i>2.4.9 Hølisviðurskifti</i>	<i>42</i>
<i>2.4.10 Útbúnaður.....</i>	<i>42</i>
<i>2.4.11 Uppskot: Savna høvuðsyrkini og flyta smáu lærlingafakini</i>	<i>44</i>
<i>2.4.12 Uppskot: Skúlaheimið í Marknagili skal rekast meiri rationelt.....</i>	<i>48</i>
2.5 FISKIVINNUÚTBÚGVING	50
<i>2.5.1 Endamál og formligt grundarlag.....</i>	<i>50</i>
<i>2.5.2 Lýsing av virkseminum</i>	<i>50</i>
<i>2.5.3 Figgjarviðurskifti.....</i>	<i>51</i>
<i>2.5.4 Skipanarviðurskifti.....</i>	<i>51</i>
<i>2.5.5 Hølisviðurskifti</i>	<i>52</i>
<i>2.5.6 Uppskot: Fiskivinnuútbúgvingin flytast til Klaksvíkar.....</i>	<i>53</i>
3. HÆGRI ÚTBÚGVINGAR	56
3.1 ALMENT UM HÆGRU ÚTBÚGVINGARNAR	56
<i>3.1.1 Uppskot: Felags EDV-holi í Nóatíni</i>	<i>58</i>
3.2 SJÓMANS- OG SJÓVINNUÚTBÚGVINGARNAR.....	60

3.2.2 Lýsing av virkseminum	60
3.2.3 Næmingaviðurskifti	61
3.2.4 Figgjarviðurskifti	61
3.2.5 Starvsfólkaviðurskifti	62
3.2.6 Hølisviðurskifti og útbúnaður	62
3.2.7 Uppskot: Sjómansskúlnar taka sær av hvør sínum útbúgvögum	63
3.3 MASKIN- OG MASKINMEISTARAÚTBÚGVINGAR.....	65
3.3.1 Endamál og formligt grundarlag	65
3.3.2 Lýsing av virkseminum	65
3.3.3 Næmingaviðurskifti	66
3.3.4 Figgjarviðurskifti	66
3.3.5 Starvsfólkaviðurskifti	67
3.3.6 Rationaliserings- og spariskrá fyrir maskin- og maskinmeistaraútbúgvögina	67
3.4 LÆRARA- OG PEDAGOGÚTBÚGVINGARNAR.....	68
3.4.1 Endamál og formligt grundarlag	68
3.4.2 Lýsing av virkseminum	68
3.4.3 Figgjarviðurskifti	69
3.4.4 Upptøka og næmingaviðurskifti	69
3.4.5 Starvsfólkaviðurskifti	70
3.4.6 Hølisviðurskifti	70
3.4.7 Rationaliserings- og spariskrá fyrir lærara- og pedagogútbúgvögarnar	70
3.5 ÚTBÚGVINGAR Á FRÓDKAPARSETRINUM	71
3.5.1 Lýsing av útbúgvögum á Fródkaparsetrinum	71
3.5.2 Endamál og formligt grundarlag	71
3.5.3 Lýsing av virkseminum	72
3.5.4 Figgjarviðurskifti	73
3.5.5 Skipanarlig viðurskifti	74
3.5.6 Starvsfólkaviðurskifti	74
3.5.7 Hølisviðurskifti	74
3.5.8 Uppskot: Samskipan av móttøku og avgreiðslu á Debesartroð	75
3.5.9 Uppskot: "Altjóða skrivstova" verður skipað á Fródkaparsetri Føroya	75
4. ÚTBÚGVINGARSTUÐUL.....	76
4.1 ÚTBÚGVINGARSTUÐUL SUM HEILD	76
4.2 ÚS-STUÐULIN	78
4.2.1 Formligt grundarlag	78
4.2.2 Figgjarviðurskifti	78
4.2.3 Størri differentiering í ÚS-stuðlinum	81
4.2.4 Uppskot: Tørvsmetingar í ÚS-skipanini	83
4.3 FERDAÍSKOYTI	86
4.3.1 Formligt grundarlag	86
4.3.2 Figgjarviðurskifti	87
4.3.3 Rationaliserings- og spariskrá fyrir ferðaískoyti	87
4.4 ÚSUN STUÐULIN	88
4.4.1 Formligt grundarlag	88
4.4.2 Virksemið í dag	88
4.4.3 Figgjarviðurskifti	89
4.4.4 Rationaliserings- og spariskrá fyrir ÚSUN	90
5. SAMANDRÁTTUR OG TILMÆLI	91

1. Inngangur

1.1 Arbeiðssetningurin hjá nevndini

Landsstýrismaðurin í undirvísingarmálum Eilif Samuelsen hevur í skrivi dagfest 18. desember 1995 sett nevnd til at gera landsstýrinum álit við uppskoti um rationalisering og sparing í tí partinum av undirvísingarverkinum, sum fevnir um miðnámsútbúgvíngar-, hægri útbúgvíngar umframt stuðulsveitingar til næmingar og lesandi á hesum øki.

Nevndararbeiðið er sett til at verða liðugt áðrenn hálfan februar 1996.

Á figgjarlóginu fyri 1996 skulu sparast 32 mill.kr. á tí almenna økinum. Rakstrarstöðini fyri útbúgvíng og granskingu eru eisini partur av hesi sparing, og nevndini verður álagt at gera landsstýrinum ítökiligt og realistiskt uppskot til nevndu sparingar og rationaliseringar í tí partinum av undirvísingarøkinum, sum fevnir um:

Miðnámsútbúgvíngar

- Studentsútbúgvíng og HF-skeið
- Handilsútbúgvíngar
- Tøkniligar útbúgvíngar
- Fiskivinnuútbúgvíngar

Hægri útbúgvíngar

- Sjómans- og sjóvinnuútbúgvíngar
- Maskinmeistaraútbúgvíngar
- Lærara- og pedagogútbúgvíng
- Útbúgvíngar á Fróðskaparsetrinum

Útbúgvíngarstuðul

- ÚS
- Ferðaískoyti
- ÚSUN- útbúgvíngarstuðul uttan fyri Norðurlond

Nevndin skal í arbeiði sínum gera tilráðing um, hvussu omanfyri nevndu útbúgvíngar v.m. og teir stovnar, sum veita hesar útbúgvíngar:

- 1) Kunnu rekast á meiri rationellan hátt við atliti at:
 - samanlegging,
 - felags nýtslu av útbúgvíngartilfeingi, so sum:
 - lærarakreftum
 - hølum
 - útbúgvíngartilfari
 - effektivari nýtslu av útbúgvíngartilboðum.
- 2) Nevndini verður álagt at vísa á sparimöguleikar í hesum sambandi.
- 3) Eisini skal nevndin viðgera stuðulsveitingar til næmingar og lesandi við sparimöguleikum fyri eyga.

Nevndin er biðin um í arbeiði sínum at ráðföra seg við viðkomandi stovnar, so sum Fróðskaparsetrið og Landsskúlafyrisingina.

Nevndin hevur referarað beinleiðis til landsstýrismannin í undirvísingar- og granskingsmálum.

Nevndin hevur havt 9 nevndarfundir.

Nevndarlimirnir hava skrivað tilfarið, umframt at biðið hevur verið um tilfar frá øðrum námsfulltrúum í Landsskúlafyrisingini. Fundir hava ikki verið við stovnar uttanfyri nevndina, av tí at øki er so stórt, og stovnarnir so nógvir, at tíð hevur ikki verið til hetta, innanfyri ta stuttu tíðarfrestina. Áðrenn mögulig uppskot í álitinum verða sett í verk, eiga partarnir í málinum at hoyrast frammanundan.

Tilnevndu nevndarlimirnir:

Ragnar Magnussen, skúlastjóri
 Claus Reistrup, undirvísingarleiðari
 Poul Geert Hansen, fíggjarfulltrúi (form.)
 Petur Zachariassen, lektari
 Rúni Heinesen, skúlastjóri
 Petur O. Hansen, undirvísingarleiðari

1.2 Bygnaðurin í álitinum

Álið fevnir um hesi øki:

- 1) Miðnámsútbúgviningar
 - Studentsútbúgvинг og HF-skeið
 - Handilsútbúgviningar
 - Tøkniligar útbúgviningar
 - Fiskivinnuútbúgvинг
- 2) Hægri útbúgviningar
 - Sjómans- og sjóvinnuútbúgviningar
 - Maskinmeistaraútbúgvинг
 - Lærara- og pedagogútbúgvинг
 - Útbúgviningar á Fróðskaparsetrinum
- 3) Útbúgvinarstuðul
 - ÚS
 - Ferðaískoyti
 - ÚSUN - útbúgvinarstuðul uttan fyri Norðurlond.

Álið byrjar við at lýsa virksemið í teimum ávísu útbúgviningarøkjunum í dag í einum breiðum høpi. Hesin parturin skal geva lesaranum innlit, soleiðis at hann betur skilir uppskotini, ið seinni verða viðgjörd í álitinum.

Eftir at hava lýst økini, er gjørd ein rationaliserings- og spariskrá við ymsum möguleikum, sum nevndin kann vísa á, til tess at røkka nevndu rationaliseringar og sparingar á økinum. Fíggjarligu avleiðingarnar verða útroknaðar, fyrimunir og vansar verða viðgjørdir, og verður somuleiðis ein

ætlan gjørd um, hvussu hesir móguleikar kunnu fremjast. Í seinasta partinum í álitinum er gjørdur ein samandráttur og tilmæli.

Latið úr hondum og handað landsstýrismanninum tann 15. februar 1996.

Ragnar Magnussen, skúlastjóri

Claus Reistrup, undirvísingarleiðari

Poul Geert Hansen, fíggjarfulltrúi (form.)

Petur Zachariassen, lektari

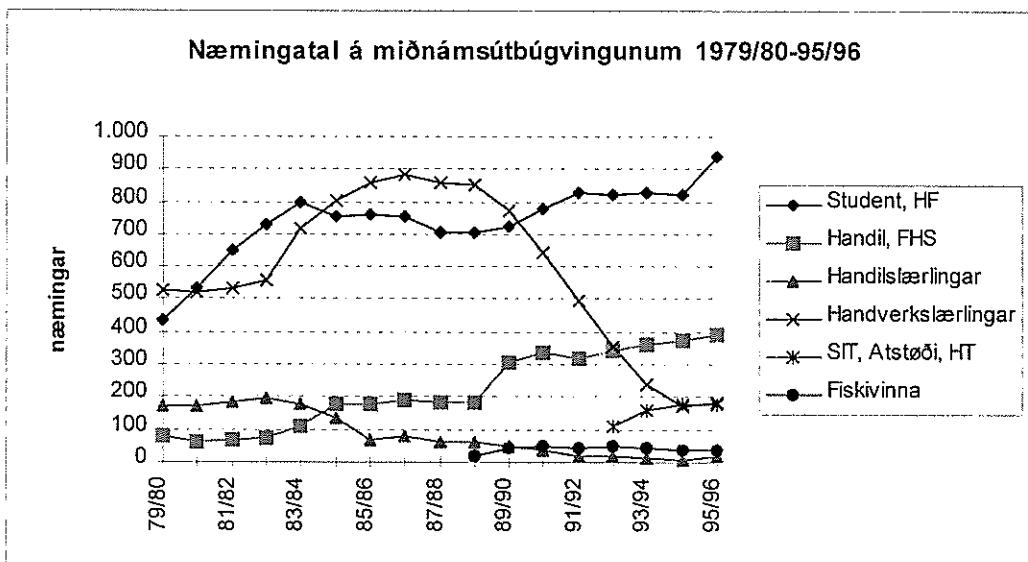
Rúni Heinesen, skúlastjóri

Petur O. Hansen, undirvísingarleiðari

2. Miðnámsútbúgvingar¹

2.1 Alment um miðnámsútbúgvingarnar

Miðnámsútbúgvingarnar eru útbúgvingarnar beint eftir fólkaskúlan. Fylgjandi mynd vísir gongdina í næmingatalinum á teimum einstöku útbúgvingunum síðani 1979/80. Tað sæst ógvuliga týðuliga í næmingatalinum, hvussu talið av lærlingum er fallið síðani miðskeiðis í 80'um. Framgongd hefur harafturímóti verið í students-, hf- og handilsútbúgvingunum. Tær nýggju útbúgvingarnar á tókniligu skúlunum hava kompenserað nakað fyri niðurgongdini í handverkslærlingatalinum, men í mun til aðrar miðnámsútbúgvingar, er enn talan um sera lág töl.

Myndin omanfyri vísir talið av næmingum og lærlingum, sum hava verið á skúlunum tey einstöku árini².

Av tí at onkur útbúgving tekur 4 ár, meðan aðrar taka 3 ár, síggja vit ikki á hesi myndini, hvussu tilgongdin er. Tað er ikki fult samsvar millum umsökjaratalið og upptökutalið á skúlunum, serliga viðv. handilsútbúgvingunum, har ein avmarking hefur verið í upptökuni. Fyri allar útbúgvingarnar er eisini galddandi, at umsökjararnir skulu lúka ávísar upptökutreytir, men tað er ikki av hesum ávum, at serliga nógvir næmingar verða burturúrskildir.

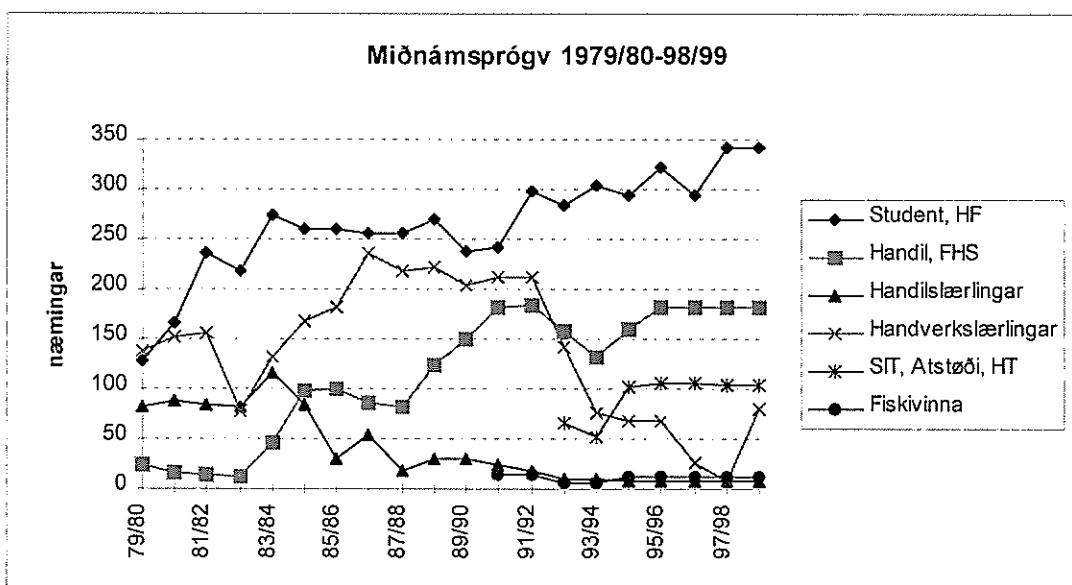
Fylgjandi mynd er ein roynd at vísa, hvussu nógvir næmingar fáa tey einstöku miðnámsprógvini. Av tí at útbúgvingarnar á handils- og tókniligu skúlunum ikki eru roknaðar sum heilt samanhangandi, eru tillagingar gjördar í tölunum, soleiðis at einans tað endaliga prógvið er talt við. FHS'rar, ið fara víðari til HH, eru sostatt einans taldir einaferð. Nakrir FHS'rar fara ikki víðari til HH, annaðhvört orsakað av, at teir ikki ynskja tað, ella tí tað ikki er pláss. Í dag er FHS næstan ein

¹ Hugtakið "miðnámsútbúgvingar" er í hesum álitinum brúkt um útbúgvingar hjá teimum 16-19 ára gomlu, líkamikið um talan er eum eina verkliga ella ástöðiliga útbúgving.

² Fyri handverkslærlingar er ikki talan um árslærlingar á skúlunum. Tað eru uml. 4 lærlingar í einum árslærlingi, av tí at teir bert eru í skúla partar av árinum.

treyt fyri at fáa lærupláss innan handil og tænastu, men hesi læruplássini eru kortini fá í dag. Á tøkniligu skúlunum er líknandi viðurskifti: SIT'ararnir velja annaðhvört at fara víðari í einari atstøðisútbúgving ella til hægri tøkniliga útbúgving (HT), ella at gevast aftaná støðisárið. Tølini eftir 95/96 eru mett út frá teimum kendu næmingatölunum.

Flestu fáa students og hf-prógv. Umleið 45-50% av teimum, ið eru á eini miðnámsútbúgving eru innan eina av hesum. Tær verða eisini kallaðar tær alment gymnasialu útbúgvingarnar. Hinur miðnámsútbúgvingarnar eru á yrkisskúlunum: Handils-, tøkniligu- ella fiskivinnuskúlanum. Tær yrkisgymnasialu útbúgvingarnar eru hægri tøknilig útbúgving (HT) og hægri handilsútbúgving (HH) við íalt uml. 150 prógvum³. Tær *ikki* gymnasialu yrkisútbúgvingarnar eru: lærlinga-, SIT-, atstøðis- og FHS-útbúgving⁴. Í løtuni eru millum 10-20% av einum árgangi í hesum útbúgvingum. Áðrenn vit fóru inn í 90'ini, var hetta talið umleið 50%, men tað fallandi lærlingatalið hevur broytt myndina.

Teir flestu næmingarnir á miðnámsútbúgvingunum eru millum 16 og 19 ára gamlir. Tað er so at sige einans innan HF- og fiskivinnuútbúgvingina, at eitt týðandi tal av næmingum eru eldri.

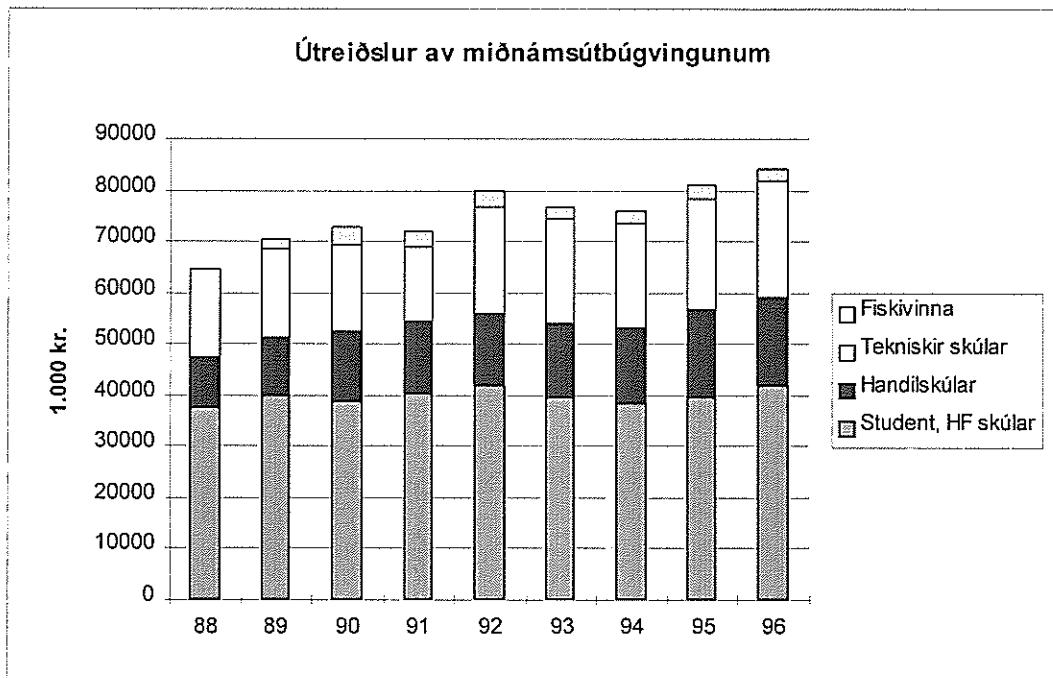
Mett verður, at umleið 90% av einum árgangi tekur eina av miðnámsútbúgvingunum. Hetta er umleið á sama støðið sum í Danmark. Umleið 40% av einum ungdómsárgangi í Føroyum tekur eina alment gymnasiala útbúgving, ið er er eitt sindur hægri enn í Danmark, har talið er 33%. Helst er kreppustøðan í Føroyum, har fáir valmöguleikar eru, ein av høvuðsorsøkunum til hesa støðuna.

2.1.1 Samanburður av gongdini í útreiðslunum

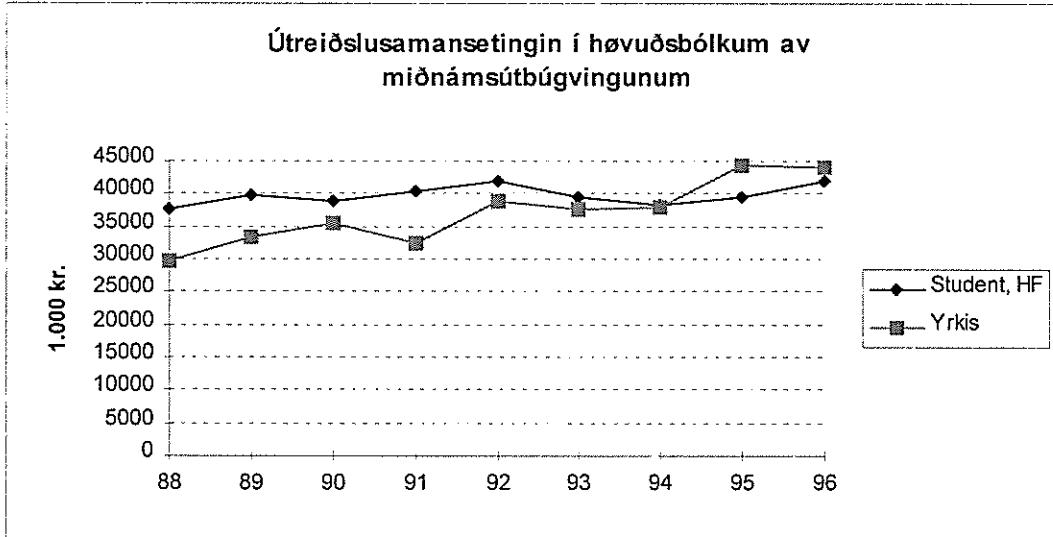
Útreiðslurnar av miðnámsútbúgvingunum eru vístar á niðanfyristarandi mynd. Tað framgongur, at umleið helvtin fór til students- og hf-útbúgvingarnar.

³ Arbeitt verður eisini við at fáa fiskivinnuútbúgvingina góðkenda sum eina gymnasiala útbúgving.

⁴ FHS og SIT eru støði undir ávikavist HH og HT.

Til tess at geva eina greiðari fatan av gongdini í útreiðslunum, eru samanburðir gjördir av gongdini innan høvuðsbólkar: 1) Alment gymnasialútbúgvingga og 2) Yrkisútbúgvingga. Samanburðurin vísir, at stórur vökstur hevur verið í útreiðslunum til yrkisútbúgvingarnar, meðan útreiðslurnar til tær alment gymnasialu útbúgvingarnar hava ligið á sama stöði.

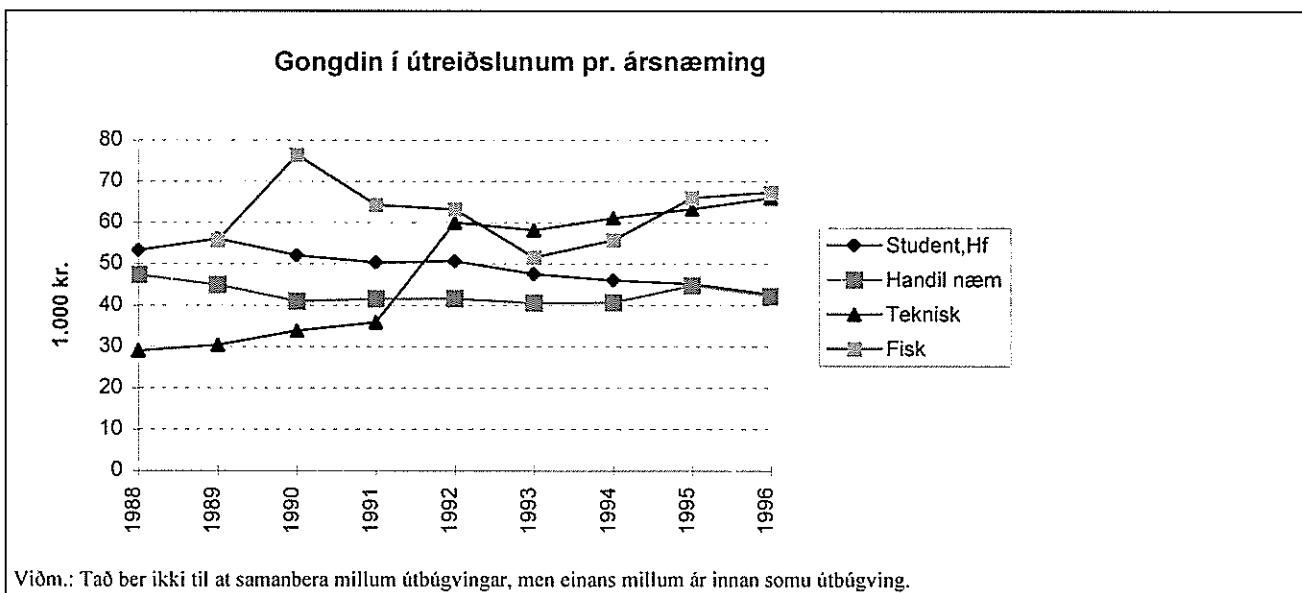
Lyklatöl eru útroknað fyri gongdina í útreiðslunum pr. ársnæming innan tær ymsu útbúgvingarnar. Fyri yrkisútbúgvingarnar er roknað við, at 4 lærlingar svara til 1 ársnæming.

Útrocningarnar vísa, at största lækkingin hevur verið í útreiðslunum pr. ársnæming av student/hf. Hetta hongur saman við, at tilgongdin til skúlarnar hevur verið sera stór, samstundis sum játtanin ikki er hækkað í sama lutfalli.

Útreiðslurnar fyrir ein handilsskúlanæming hava verið nærum óbroyttar óll 90'ini. Lærarar fóru ikki 8,5% niður í løn í 1993, og tí sæst ikki ein lækking innan hesar útbúgvingar. Í 1993 er nýggj HH-skipan sett í gildi, og hevur hetta ført við sær, at fleiri tímar eru pr. næming. Útreiðslurnar fyrir ein ársnæming innan student og handil eru samanfallandi í 1995 og 96. Men her eigur at verða tikið við, at Handilsskúlin, sum er sjálvsognarstovnur, skal rinda prioritetsgjöld av játtanini. Skúlin hevur eisini onnur útbúgvingartilboð, so sum stakar lærugreinir, merkonom- og HD-útbúgving, ið ikki eru tald við í uppgerðini. Tí ber ikki til at samanbera lyklatølini millum skúlarnar, men samanbering kann gerast í gongdini í somu útbúgving.

Størsta hækkingin í útreiðslunum hevur verið innan tær tökniligú útbúgvingarnar. Hetta er ein beinleiðis avleiðing av, at lærlingatalið er fallið so nógv. Fyri tað fyrsta eru ársnæmingarnir færri, og harnæst lækkar stuðulin frá kommununum. Tær nýggju útbúgvingarnar, t.e. SIT-, atstøðis- og HT-útbúgvingin, fáa ikki kommunustuðul eins og lærlingarútbúgvingin. Tann stóra økingin í 1992 kemst av, at Tekniski skúlin í Havn fekk eina stóra eykajáttan hetta árið, av tí at játtanin árið fyri hevði verið ov lág. Kurvan átti eftir røttum at vaksið meiri líðandi.

Fiskivinnuútbúgvingin, við sínum fáu næmingum, hevur lutfallsliga stórar útreiðslur fyrir ein næming. Teir fáu næmingarnir eru eisini ein orsókin til tær stóru árligu broytingarnar í tølunum. Í miðal eru útreiðslurnar fyrir hvønn næming omanfyri 60 tús.kr.

2.2 Studentsútbúgving og HF-skeið

2.2.1.1 Endamál og formligt grundarlag

Endamálið við students- og HF-útbúgvingunum er at geva næmingunum eina almennandi útbúgving, ið gevur neyðugt grundarlag fyrir hægri framhaldslestur.

Lögargundarlagið fyrir studentaskúlarnar er Løgtingslög um studentaskúlar v.m frá 29. juni 1995 (Løgtingslög nr. 106), og fyrir HF-skeiðini er Løgtingslög um skeið til hægri fyrireikingarpróvtøku v.m. frá 29. juni 1995 (Løgtingslög nr. 107).

Útbúgvingin hevur sostatt 2 endamál í sær, bæði at vera almennandi og at geva næmingunum neyðuga fakliga stöðið, so teir gerast fórir fyrir at halda fram í hægri lestri, eitt nú á universitetum.

2.2.1.2 Studentaskúlin

Í august 1994 kom nýggj studentaskúlaskipan í gildi í Føroyum, og í juni 1995 varð føroyska lógin hesum viðvikjandi lýst. Fyri fyrstu ferð hava vit fíngið eina samlaða føroyska lóggávu fyrir studentaskúlan, eisini tá ið tað snýr seg lærugreinakunngerðir. Í løtuni liggja kunngerðirnar í landsstýrinum, har tær fáa eina lögfrøðiliga gjøgnumgongd, áðrenn tær verða lýstar.

Undirvísingin fer fram á studentaskúlanum á Kambsdali og á studentaskúlanum í Hoydølum. Harumframt er ein studentaskúladeild í Suðuroy knýtt at studentaskúlanum í Hoydølum. Studentaskúlaundirvísing varð skipað í Suðuroy frá august 1994 vegna tær serligu umstøður, næmingar í Suðuroy hava.

Studentaskúlin er skipaður í eina málsliga og eina støddfrøðiliga deild. Á báðum deildunum eru nakrar lærugreinir felags øll 3 árini, herumframt eru deildarlærugreinir og vallærugreinir. Í fyrsta flokki hava næmingarnir 34 pultstímar um vikuna, í 2.s 34-35 pultstímar og í 3.s 29-33 pultstímar.

Nýggja studentaskúlaskipanin er ein valskipan. Næmingarnir skulu í 2.s velja eina vallærugrein á miðstigi ella hástigi, og í 3.s í minsta lagi 2 vallærugreinir á hástigi (A-stigi).

Í nýggju studentaskúlaskipanini ber eisini til at taka lærugreinir, sum stakgreinalesandi, so einstaklingar hava möguleika fyrir at taka annaðhvort fult studentsprógv við tí ferð, sum er hóskandi hjá viðkomandi, ella taka ávisar lærugreinir á hástigi, sum eru neyðugar fyrir at sleppa inn á hægri lestur.

Føroyska studentaskúlaútbúgvingin er skipað við støði í donsku skipanini, ásannandi at vit ikki hava orku til at gera eina serføroyska studentaskúlaútbúgving, men eisini fyrir at tryggja eitt fakligt støði, ið verður góðtikið á jøvnum føti við dansk studentsprógv. Føroyska skipanin er í ávísum føri øðrvísi í mun til donsku skipanina, og er hetta gjört orsaka av serligum føroyskum viðurskiftum, eitt nú viðv. móðurmálinum og donskum.

Í 1997 koma vit teir fyrstu studentarnar eftir nýggju skipanini, og í 1998 er ætlanin at fara undir eftirmeting og at gera smærri tillagingar við støði í royndum, ið verið hava.

2.2.1.3 HF-skeiðini

August 1995 kom nýggja HF-skipanin í gildi við stöði í lóggávuni, sum varð lýst í juni mánaði sama ár. Á sama hátt sum á studentaskúlaøkinum, hava vit á HF-økinum fyrstu ferð fingið eina føroyska lóggávu, eisini tá ið tað snýr seg um lærugreinakunngerðir.

HF-útbúgvingin er ein 2 ára útbúgving, ið serliga er ætlað teimum tilkomnu, ið ikki hava verið á skúlabonki nøkur ár, og sum seinni hava fingið hug at læra meiri, t.d. við atliti at upptøku á onkra hægri útbúgwing. Talan er sostatt ikki um eina ungdómsútbúgwing, og hetta sæst aftur í lærugreinakunngerðunum. Í nýggju lóggávuni er dentur eisini lagdur á, at tað ikki skal bera til at fara beinleiðis úr fólkaskúlanum og á HF.

Útbúgvingin er skipað við felagslærugreinum og vallærugreinum. Í 1. HF hava næmingarnir 28-29 tímar í felagslærugreinum umframt 3-4 tímar í eini vallærugrein. Í 2. HF hava næmingarnir 16 tímar í felagslærugreinum umframt í minsta lagi 12 tímar í vallærugreinum. Tað ber eisini til í nýggju skipanini at taka HF-prógv í einstökum lærugreinum, millum annað fyrir at fáa fakligan fórleika við atliti at upptøku til ávísar hægri útbúgvingar.

Føroyska HF-útbúgvingin er skipað við stöði í tí nýggju HF-skipanini í Danmark, men í Føroyum hava vit gjort tillagingar. T.d. skulu allir næmingar hava enskt í 2 ár, og geografi er kravd lærugrein. Føroyskt HF-prógv er góðtikið sum verandi á jøvnum føti við danskt HF-prógv.

2.2.2 Lýsing av virkseminum

Føroyar eru býttar í 2 næmingaøki. Næmingaøkið hjá Studentaskúlanum og HF-skeiðinum í Eysturoy fevnir um Norðuroyggjar, Eysturoy og landnýrðingspartin av Streymoynni (Haldórvíkar, Hvalvíkar og Hósvíkar kommunur). Næmingaøkið hjá Føroya Studentaskúla og HF-skeiði fevnir um restina av Føroyum.

Pr. 15. september 1995 var næmingatalið á skúlunum hetta:

Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy

1.s	89 (4 flokkar)		
2.s	55 (3 flokkar)		
3.g	80 (4 flokkar)	224	
1. HF	31 (2 flokkar)		
2. HF	16 (1 flokkur)	45	269

Klaksvíkar HF-skeið

1. HF	24 (1 flokkur)		
2. HF	21 (1 flokkur)	45	45

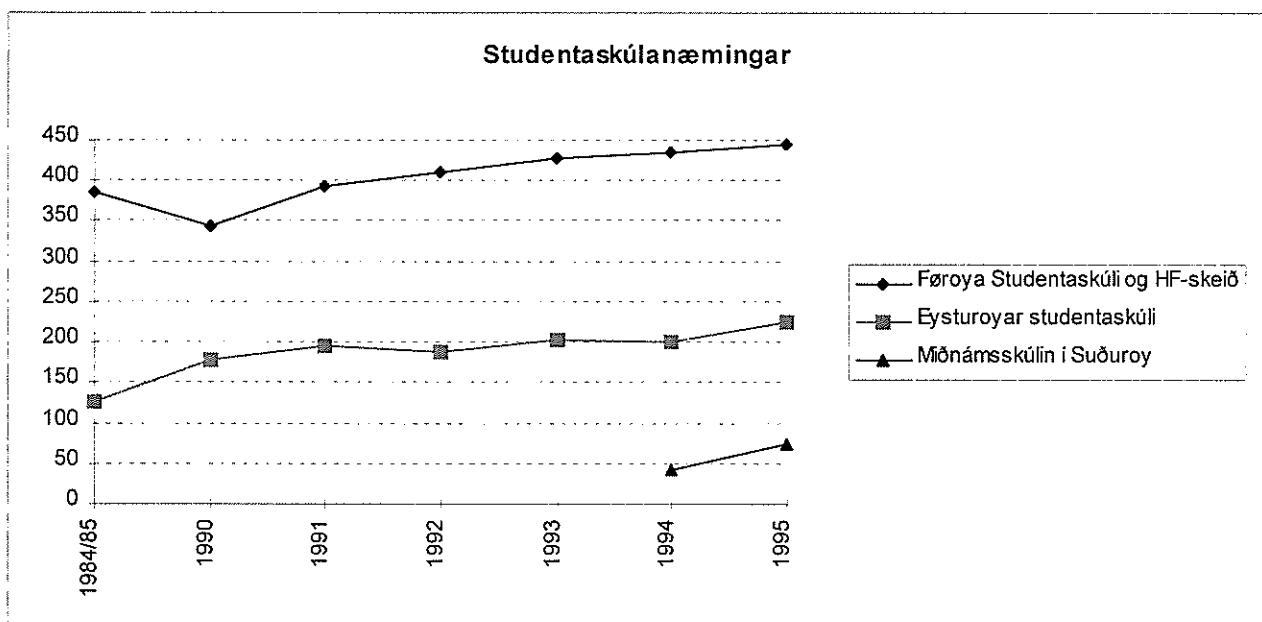
Føroya Studentaskúli og HF-skeið

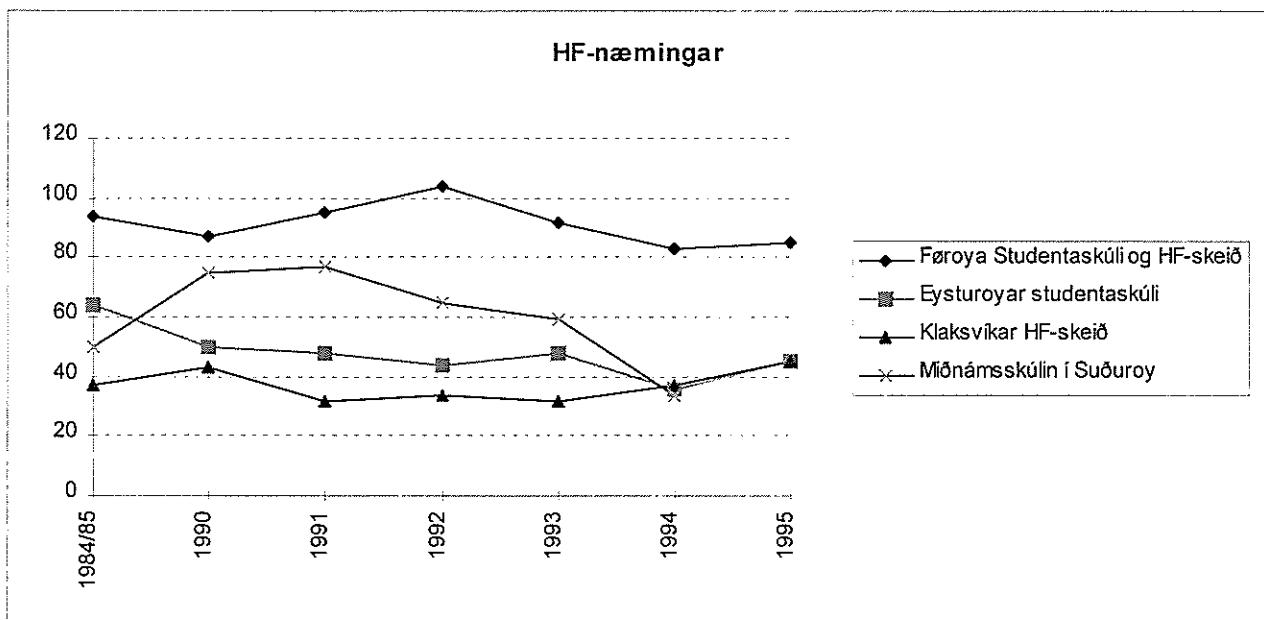
1.s	162 (8 flokkar)		
2.s	146 (8 flokkar)		
3.g	137 (7 flokkar)	445	
1. HF	44 (2 flokkar)		

2. HF	41 (2 flokkar)	85	530
<i>Miðnámsskúlin í Suðuroy</i>			
1.s	39 (2 flokkar)		
2.s	34 (2 flokkar)	73	73
Til samans			
	917		

Væntandi fer tilgongdin av næmingum tey komandi árini at lækka eitt sindur á studentaskúlunum, meðan tað helst verður um tað sama á HF-skeiðunum, millum annað orsakað av arbeiðsloysinum.

Ein stóðugur vökstur hevur síðani mitt í 70'unum verið í tilgongdini av næmingum til studentaskúlarnar og HF-skeiðini. Hetta hevði við sær, at Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy voru sett á stovn 1. august 1982. Vöksturin í næmingatalinum hevur hildið fram til dagin í dag, men roknað verður við, at næmingatalið í lötuni stendur í stað, og at tað tey komandi árini fer at kvinka niðureftir.

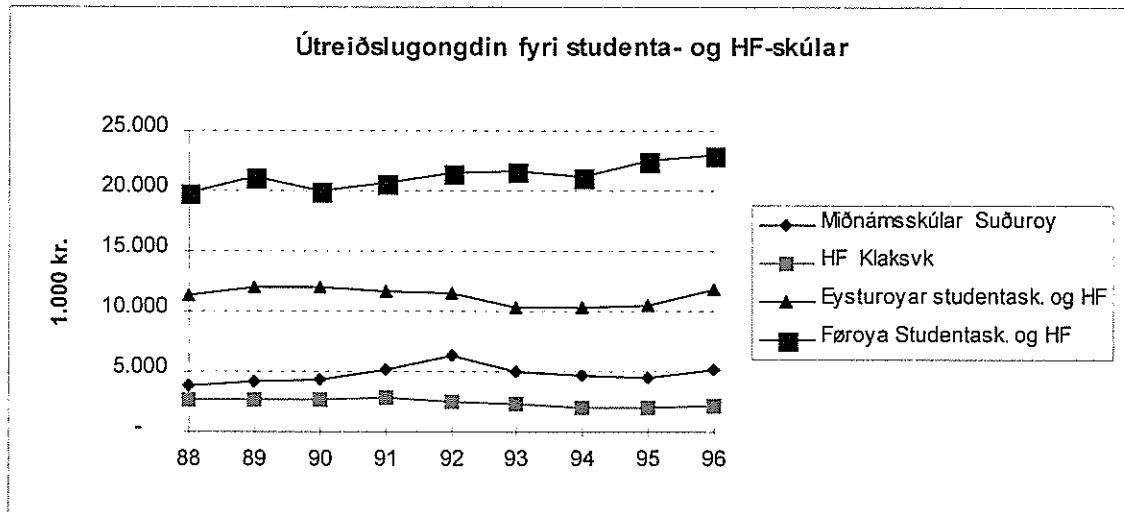

Í 1994 blivu studentar fyrir fyrstu ferð upptikni á miðnámskúlanum í Suðuroy, í staðin fyrir HF'arar. Eitt royndartiltak við handils- og fiskvinnuútbúgvingum, hevur verið á skúlanum síðani í 1992. Í 1995 voru eingir nýggir næmingar tิกnir upp á hesar útbúgvingarnar. Sum heild hevur undirtókan verið sera avmarkað til handils- og fiskvinnuútbúgvingarnar í Suðuroy.

2.2.3 Fíggjarviðurskifti

Útreiðslurnar av studentaskúlunum eru síðani 1988 hækkaðar við 11%. Lønarlækkingin í 1993 viðfördi lægri útreiðslur hetta árið, men tað stöðugt hækkandi næmingatalið hevur hækkað figgjartørvin aftur.

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Miðnámskúlar Suðuroy	3.806	4.090	4.273	5.131	6.375	4.992	4.631	4.460	5.150
HF Klaksvík	2.741	2.679	2.622	2.860	2.542	2.334	2.078	2.072	2.100
Eysturoyar studentask. og HF	11.278	12.008	12.037	11.589	11.510	10.376	10.285	10.443	11.780
Føroya Studentask. og HF	19.830	21.135	19.953	20.703	21.435	21.714	21.178	22.496	22.924
Talt	37.655	39.912	38.885	40.283	41.862	39.416	38.172	39.471	41.954
Index	100	106	103	107	111	105	101	105	111

Í sambandi við, at nýggja studentaskúla- og HF-skipanin varð sett í verk, hevur Landsskúla-fyrisitingin skipað fyrir ymiskum skeiðum m.a. við atliti at broytingum í tí fakliga innihaldinum í ymiskum lærugreinum. Skúlarnir hava eisini sjálvir í ávísan mun skipað fyrir eftirútbúgving í hesum sambandi.

Ásannast má, at tørvurin á eftirútbúgving fer at økjast í framtíðini, millum annað orsaka av tøknifrøðiligu menningini. Í løtuni eru tilsamans umleið 260.000 krónur at nýta til skeiðsvirksemi á studentaskúlunum og HF-skeiðunum⁵. Á skúlunum eru umleið 91 lærarar í føstum starvi, og gevur hetta ein stóran eftirútbúgvingartørv.

2.2.4 Starvsfólkaviðurskifti

Krøv til lærararnar

Fyri at gerast studentaskúla- ella HF-lærari skal viðkomandi hava embætisprógv frá universiteti ella samsvarandi hægri lærustovni. Herumframt skal viðkomandi hava tikið námsfrøðiliga útbúgving, sum Landsskúlafyrisitingin skipar fyrir. Í løtuni eru umleið 15 lærarar royndarsettir. Tað er, at teir hava embætisútbúgving og hava fingið starv á skúlunum, men fyri at fáa fast starv, skulu teir taka eina námsfrøðiliga útbúgwing. Roynt verður at fáa slætt borð hesum viðvíkjandi tey komandi 4 árini.

Samlaða talið á lærarum í føstum starvi er 91, av hesum er 3 í farloyvi og tímalærararnir eru 25 í tali.

Sáttmálaviðurskifti

Studentaskúla- og HF-lærarar eru skipaðir í YF (Yrkisfelag Studentaskúla -og HF-lærara). Síðani 1983 hevur YF hapt føroyskan sáttmála. Lønarlagið er í verandi sáttmála nøkulunda sum tað danska. Ein treyt fyri í framtíðini at fáa tær lærarakreftirnar, sum brúk er fyri, er, at lønarlagið er á sama støði sum í Danmark.

⁵ Íalt sett av til skeið á játtanunum í 1996 hjá Landssksúlafyrisitingini og skúlunum. Landsskúlafyrisitingin hevur harumframt sett av 400 tús.kr. til námsfrøðiliga útbúgviging hjá studentaskúlalærarum í 1996.

Føroyski sáttmálin er bert ein lónarsáttmáli, eingin avtala er millum YF og Føroya Landsstýri um tænastuvíðurskifti (tænastutíðaravtalu). Tað hevur leingi verið eitt ynski hjá Landsskúlafyrisitingini at fáa ársverk, millum annað fyri at fáa eina greiða avtalu um arbeiðsbyrðu, herundir býtið millum undirvísing, fyrireiking, próvtøku og aðrar uppgávur. Hetta hevði eisini verið eitt neyðugt pedagogiskt framstig, millum annað tí at nýggja studentaskúla- og HF-skipanin ikki er bundin at tí stívu vikutímatálvuni, men leggur upp til, at undirvísingen kann skipast á annan hátt.

2.2.5 Hølisviðurskifti

Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy flutti fyri hálvum triðja ári síðani í nýggjan bygning, og hølisviðurskiftini eru sostatt góð. Um skúlin fær fleiri flokkar, verður helst knípið við skúlastovum. Stórur tørvur er á felagshøli, har næmingarnir kunnu fyrireika seg í millumtímunum, eta v.m.

Í Klaksvík treingja HF-húsini til eina stóra umvæling, har hevur verið lítið viðlíkahald seinni árin.

Føroya Studentaskúli og HF-skeið hevur hølistrupulleikar av tvinnanda orsökum: 1) næmingatalið er stórt, og bygningurin er ikki gjørdur til so nógvar næmingar, 2) stovurnar eru ikki nútímans, og serliga serstovurnar lúka valla nútíðarkrøv um hentleikar. Skúlin hevur so hvørt roynt at loysa hølistrupulleikarnar við at umbyggja dreingja- og gentukostdeildina til skúlastovur og kantinu. Ásannandi, at ein heildarloysn var neyðug, varð í 1994 útskrivað kapping um umbygging og gerð av heildarloysn fyri Hoydalar. Á verandi figgarlög eru 1,5 mill. krónur settar av til projektering og neyðugar ábøtur.

Miðnámskúlin í Suðuroy hevur góð hølisviðurskifti í gamla posthúsinum í Vági, men har eru bert tvær skúlastovur. Serstovur og stovur annars verða leigaðar frá Vágs Kommunu. Serstovurnar er júst umbygdar, soleiðis at tær lúka nútíðarkrøv millum annað viðvíkjandi trygd og umhvørvi; hinar stovurnar eru góðar, men sera stórur tørvur er á felagshøli til næmingarnar.

2.2.6 Undirvísingaramboð

Við støði í teimum krøvum, sum eru ásett í lærugreinakunngerðunum um teldunýtslu í undirvísingini er tað eyðsæð, at pengar mugu setast av til íslögur í maskinur v.m. Allir skúlarnir, burtur sæð frá Miðnámskúlanum í Suðuroy, hava tørv fyri at fáa pengar til keyp av útgerð, soleiðis at teldur verða til í minsta lagi 2 flokkar.

Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy hevur ikki tann heilt stóra tørvin á aðra útgerð, verri stendur til á Føroya Studentaskúla og HF-skeiði og á Miðnámskúlanum í Suðuroy. Báðum skúlunum tørvar neyðuga útgerð, serliga til alisfrøði og evnafrøði. Í hesum sambandi skal leggjast afturat, at vánalig útgerð í sameining við vánaligum hølisviðurskiftum og nögvum næmingum, elva til stórar trupulleikar í Hoydølum.

2.2.7 Uppskot: HF í Klaksvík verður flutt á Kambsdal

Heiti á uppskoti	HF-skeiðið í Klaksvík verður flutt á Kambsdal
Uppskot nr.	1
Lýsing av innihaldi	HF-skeiðið í Klaksvík verður flutt á Kambsdal. Næmingar, sum verða tิกnir upp, fara framvir at ganga har.
Bakgrund	Tað er órationelt at varðveita eitt fullkomíð HF-skeið í Klaksvík, samstundis sum sama útbúgving kann fáast á Kambsdali fyri nógv lægri kostnað.
Samanhangur við onnur uppskot	Hetta uppskot hefur ikki beinleiðis samband við onnur uppskot, men tað kann hugsast, at bygningurin kann brúkast av Tekniska skúla, um fiskivinnu-útbúgvingin verður flutt úr Vestmanna til Klaksvíkar sum partur av Tekniska skúla . Uppskotið hefur eisini samband við uppskotið um at veita útbúgvingarstuðul, sum útibúgvandi, til næmingar, ið hava langan tein í skúla.
Geografisk ávirkan	Geografiska ávirkanin verður, at íbúgvar í Norðoyggjum ikki hava möguleika fyri at taka eina alment gymnasiala útbúgving, uttan at ferðast um Leirvíksfjørð. Tey hava tó framvegis möguleika at taka alment gymnasialar lærugreinir á HT-útbúgvingini.
Faklig ávirkan	Undirvísingarliga verða næmingarnir betri stillaðir við at koma á ein störra skúla. Útboðið av vallærugreinum er störra á Kambsdali. Tað er torfört at halda eitt fakligt umhvørvi á einum lítlum skúla. Av tí at flestu lærararnir hava verið ferðalærarar frá Studentaskúlanum á Kambsdali, hefur hetta kortini ikki merkt skúlan í Klaksvík munandi. Men henda loysn er dýr.
Fíggjarlig ávirkan	Útreiðslulækking, ið stendst av: <ul style="list-style-type: none"> • Færri útreiðslum til útgerð • Færri útreiðslum til ferðing hjá lærarum. Íalt verða uml. 23 t/v brúktir til ferðing til og frá Klaksvíkar HF-skeiði. Hetta er uml. 320 tús. kr. um árið. • Færri bygningsútreiðslum.
Fíggjarligar fortreytir	<ul style="list-style-type: none"> • Undirvísingin verður flutt frá 1. august 1996 at rokna, og allar útreiðslur av skúlanum fella burtur frá hesum degi at rokna. • Skúlabygningurin kann möguliga verða brúktur av Tekniska skúla til fiskivinnu/matvøru útbúgving ella, at hann verður seldur. • Roknað er við, at 14 lönartímar um vikuna hava verið bókaðir á studentaskúlanum í Kambsdali til at ferðast til HF í Klaksvík. • Ein 2. HF flokkur verður afturat á Kambsdali í 1996/97. • Eingin nýggjur HF flokkur afturat verður skipaður á Kambsdal. • Roknað verður við, at 100 tús. kr. afturat skulu játtast til skúlan í

	Kambsdali, av tí at næmingarnir verða fleiri í tali.					
Sparing 1996 - 00 (tús. kr.)	1996: 625	1997: 1.650	1998: 2.000	1999: 2.000	2000: 2.000	
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> • Størri flokkar verða á skúlanum í Kambsdali • Ferðaútreiðslurnar til lærarar verða munandi minni • Næmingarnir fáa fleiri valmöguleikar, eisini tí at samlesast kann við studentaskúlan. • Trupulleikarnir við at fáa lærarar við fórleika í ávísum lærugreinum minka. 					
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> • Eingin almenn gymnasial útbúgving verður í Klaksvík (men ein teknisk gymnasial HT-útbúgwing verður har) • Næmingarnir skulu ferðast um Leirvíksfjørð • Tað eru möguliga onkrir næmingar, sum ikki kunnu fara á Kambsdal, av ymsum grundum., t.d. at tey hava börn. 					
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalpolitisk áhugamál vilja helst verða ímóti flytingini. • Yrkisfelagið hjá Studenta- og HF-lærarum vil helst mótarbeiða ætlanini, tí hon viðførur færri störv. Tað er tó ivasamt um neyðugt er at siga lærarum úr starvi. • Juridiskar forðingar kunnu verða fyri at flyta næmingar, tá ið teir eru byrjaðir eina útbúgwing. 					
Virkisætlan	<ul style="list-style-type: none"> • Støða skal takast til, um juridiskar forðingar eru fyri, at næmingarnir verða fluttir. • Avgerð um at niðurleggja skúlan skal takast í seinasta lagi tann 15. mars 1996. Orsakað av, at innskrivingin á skúlarnar skal gerast um hálfan mars, er neyðugt at vita, um skúlin skal flytast. • Næmingarnir í 1. HF skulu hava fráboðan um, at útbúgvingin heldur fram á Kambsdali. 					
Tíðarætlan	Mars 96:	Løgfroðiligar kanningar av flytingini skulu gerast.				
	August 96:	Avgerð skal takast um at flyta skúlan. Flytingin verður framd.				

2.2.8 Uppskot: Kantinan í Hoydølum rekast meiri rationelt

Heiti á uppskoti	Kantinan í Hoydølum rekast meiri rationelt				
Uppskot nr.	2				
Lýsing av innihaldi	Skotið verður upp, at Kantinan verður ein sjálvstöðug eind við eignum roknspapi, og at hon skal hvíla í sær sjálvari. Tó skal eitt rakstraríkast veitast kantinuni á tann hátt, at Føroya Studentaskúli og HF-skeið framvegis rindar fyri el, hita, ávísar ílögur og kantska eisini fyri reingerð, meðan starvsfólkalónir og rávøruinnkeyp skulu rindast við inntøku frá söluni.				
Bakgrund	<p>Avísir trupulleikar hava verið í sambandi við rakstrinum av kantinuni, síðani Kostdeildin í Hoydølum varð umskipað fyri skjótt 4 árum síðani.</p> <p>Um verandi leiðsla av kantinuni ikki kann ganga undir hesar treytir, kann ein mögulig loysn vera at privatisera kantinuna við stöði í einari greiðari avtalu millum Føroya Studentaskúla og HF-skeið og eina komandi kantinuleiðslu. Vísast kann til, hvussu kantinuviðurskiftini á Handilsskúlanum í Havn og á Kambsdali eru skipað við góðum royndum. Á Handilsskúlanum í Havn verður dögverði innkeyptur uttanfyri húsið fyri 25 kr. og og seldur til næmingarnar fyri 33 kr.</p>				
Samanhangur við onnur uppskot	Felags reglur fyri stuðli til kantinurakstur innan fyri skúlaverkið áttu at verið gjørdar, soleiðis at skúlarnir vóru eins fyri.				
Geografisk ávirkan	Eingin				
Faklig ávirkan	Eingin				
Fíggjarlig ávirkan	Undirskotið á kantinuni er í lötuni uml. 88 tús. kr. um árið, sambært roknspapinum frá Gjaldsstovuni. Um alt er tikið við, er ikki greitt. Ein partur av hesum kann sparast, men roknast má við. at kantinan má helst hava umleið 30 tús. kr. í stuðli fyri at halda hóskandi prísi .				
Fíggjarligar fortreytir	<ul style="list-style-type: none"> At tað ber til at gera avtalur um kantinuviðurskiftini, sum kunnu hava við sær sparingar. 				
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 20	1997: 50	1998: 50	1999: 50	2000: 50
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> Størsti fyrimunur er, at stórra partur av játtanini til skúlan fer til undirvísingarendamál. Næmingar og starvsfólk á skúlanum fara framvegis at kunna keypa heitan mat og annað úr kantinuni. Tað krevst ikki lógarbroyting fyri at fremja hesa ætlan. 				

Vansar		<ul style="list-style-type: none"> Neyðugt verður möguliga at minka um virksemið hjá starvsfólkunum, sum í lötuni starvast í kantinuni.
Vandamál		<ul style="list-style-type: none"> Mótstöða verður helst móti umskipanini. Ein góð kantina er neyðug á Studentaskúlin í Hoydölum, annars verður ferðsluruðuleiki um dögurðatíð.
Virkisætlan		<ul style="list-style-type: none"> Nevnd verður sett við umboði fyri skúla, næmingar og LSF at kanna málið. Avtala skal gerast millum leiðsluna á skúlanum og kantinuni Sparingarnar skulu virka galdandi frá august 1996. (Rokna kann tó ikki við at játtanin í 1996 kann skerjast hjá skúlanum, av tí at sera nógv krøv til umleggingar longu eru innløgd í fíggjarætlan skúlans. Umleggingin fer at merkjast í framtíðini.)
Tíðarætlan	Mars Mai Juni August	<ul style="list-style-type: none"> Avgerð um fremjingina verður tikan. Nevnd verður sett. Kantinuleiðslan fær boð um broytingina. Möguligar uppsagnir verða fráboðaðar. Avgerð um framtíðarbygnaðin verður tikan Avtala verður gjørd um, hvussu virksemið í kantinuni verður frá skúlaársþyrjan 96/97. Kantinan virkar undir broyttum umstöðum.

2.2.9 Uppskot: Búdeildin á Føroya Studentaskúla og HF-skeiði verður umskipað ella niðurløgd

Heiti á uppskoti	Búdeildin á Føroya Studentaskúla og HF-skeiði					
Uppskot nr.	3					
Lýsing av innihaldi	Skotið verður upp, at Búdeildin verður tikan av, ella at Føroya Landsstýri ger reglugerð um Búdeildini hjá Studentaskúlanum í Hoydølum, soleiðis sum lógin tilskilar, og at reglur fyri umsjón og samsýning í hesum sambandi verða gjørðar samstundis. Um Búdeildin verður niðurløgd, kann Studentaskúlaheimið, ið er ein sjálvsognarstovnur, sum virkar sambært lóggávu, yvirtaka virksemið hjá Búdeildini utan kostnað.					
Bakgrund	Búdeildin hjá Føroya Studentaskúla og HF-skeiði hevur í dag bert 11 næmingar. 4 næmingar búgva á loftinum í gamla læknahúsínum í Hoyvík og 7 í gomlu húsinum hjá landsverkfrøðinginum við Hoydalsvegin. Ein umsitingarleiðari er settur av Føroya Studentaskúla og HF-skeiði at taka seg av Búdeildini. Hesin fær tímaniðurskurð, ið er 6 lönartímar um vikuna, og svarar hetta til umleið 6200 krónur um mánaðin. Hildið verður, at útreiðslurnar til eftirlitið við 11 næmingum eru ov høgar. Sama eftirlit kann fáast fyri minni kostnað. Harumframt verður kvalifiserað akademisk arbeiðsmegi, sum trot er á, brúkt til vanligt eftirlitsarbeiði, ið ikki krevur serliga útbúgving.					
Samanhangur við onnur uppskot	Eingin					
Geografisk ávirkan	Eingin					
Faklig ávirkan	Eingin					
Fíggjarlig ávirkan	Umleið 70 tús. kr. verða spardar í lónarútreiðslunum.					
Fíggjarligar fortreytir	<ul style="list-style-type: none"> At kostlærarin verður sagdur úr starvi frá aug. 96 at rokna. Henda sparingin verður helst neyðug fyri at fáa fíggjarlóginu fyri 1996 at hanga saman. Tvs. tað kunnu <u>ikki</u> fremjast fleri sparingar. 					
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 30	1997: 70	1998: 70	1999: 70	2000: 70	
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> Pengar verða til taks til undirvísingarendamál í staðin fyri til umsiting. Um raksturin av húsunum við Hoydalsvegin verður fluttur til Studentaskúlaheimið, fer hetta at ávirka raksturin hjá Studentaskúlaheiminum positivt. Fíggjarligur möguleiki verður hjá Studentaskúlaheiminum at fáa eftirlitsfólk, sum eisini kann klára smærri umvælingar, bæði til húsin í Berjabrekku og við Hoydalsvegin, og verður hetta goldið av leiguinnntökuni. 					

Vansar	<ul style="list-style-type: none"> Næmingar av bygd fara ikki at kunna leiga frá búdeildini, har lærari hevur eyguni við teimum 	
Vandamál	<p>YF verður helst ímóti hesum, at tí at tað er ein av teirra limum, sum fær tímaniðurskurð fyrir at hava umsjón við Búdeildini. Bæði skúlin og YF halda, at neyðugt er at bjóða teimum ungu av bygd, sum byrja í 1. studentaskúlaflokk búað. Til hetta er at siga, at bert 11 næmingar fáa innivist á Búdeildini, og talan er sostatt um fáar næmingar í mun til samlaða næmingatalið í 1.s. Møguleiki verður tó framvegis at bjóða næmingum av bygd innivist. Studentaskúlaheimið fer at ráða yvir til samans 23 kómur (16 í Berjabrekku + 7 við Hoydalsvegin).</p>	
Virkisætlan	<p>Studentaskúlaheimið má seta seg í samband við Føroya Landsstýri til tess at leiga húsini við Hoydalsveg 7 frá 1. august. Í leigusáttmála skulu nærrí treytir ásetast viðvíkjandi áramáli, leigugjald og viðlíkahald.</p> <p>Føroya Studentaskúli og HF-skeið skal framvegis senda umsóknarbløð út um upptøku á Studentaskúlaheimið til teir næmingar, ið ynskja tað, í sambandi við upptøku annars í 1.s og 1. HF á hvørjum ári.</p> <p>(Rokna kann tó ikki við at játtanin í 1996 kann skerjast hjá skúlanum, av tí at sera nógv krøv til umleggingar longu eru innløgd í fíggjarætlan skúlans. Umleggingin fer at merkjast í framtíðini.)</p>	
Tíðarætlan	apr. 96 aug 96	Føroya Studentaskúli og HF-skeið skal í seinasta lagi 1. apríl hava fráboðan um, at Búdeildin verður umskipað frá 1. august 1996, og at lærari ikki longur skal vera umsjónarfólk. YF skal somuleiðis hava boð um hetta. Nýggja skipanin kemur í gildi

2.2.10 Uppskot: Bókasavnsskipanin broytast

Heiti á uppskoti	Bókasavnsskipan broytast
Uppskot nr.	4
Lýsing av innihaldi	Bókasavnsskipanin verður broytt soleiðis at ein betur tænasta fæst fyri pengarnar.
Bakgrund	<p>At hava atgongd til eitt gott bókasavn er sera umráðandi á einum gymnasialum skúla í dag, millum annað tí næmingarnir skulu skrivað nógvar uppgávur. Millumtímarnir eru eisini fleiri, nú næmingarnir hava fleiri valfak. Harumframt hava skúlarnir aloftast fakbøkur, sum ikki eru at fáa á vanligum bókasøvnum. Hesar fakbøkur eru ein týðandi partur av umhvørvinum í teimum einstøku lærugreinunum.</p> <p>Av tí at verandi skipanin á studentaskúlunum lönarliga er dýr, og við tað at skúlarnir kunnu fáa líka góðar sømdir við einari aðrari skipan, t.d. við at seta skikka fólk, sum hava kunnleika um bókasøvn, verður mælt til, at skipanin verður endurskoðað.</p> <p>Handilsskúlarnir í Havn og á Kambsdali hava brúk fyri betri bókasavnsleiðbeining í sambandi við at HH-útbúgvingin er vorðin gymnasial. T.d. skulu næmingarnir eisini í HH-útbúgvingini skriva høvuðsuppgávu.</p> <p>Roknað verður við, at ein lærari á hvørjum skúla hevir yvirorðnaða eftirlitið við bókasavninum. Samsýning verður veitt fyri hetta; ikki tímaniðurskurður.</p> <p>Skotið verður upp at tveir bókavørðar verða settir í partíðarstarv at taka sær av bókasøvnunum á gymnasialu skúlunum í Havn og á Kambsdali. Útbúgin bókasavnshjálp skal eisini knýtast til gymnasialu útbúgvingarnar í Suðuroy og Klaksvík.</p> <p>Avtalast skal, hvussu nógvir tímar, bókavørðurin skal arbeiða á hvørjum skúla, soleiðs at bæði tørvurin hjá næmingunum og lærarunum verður nøktaður.</p> <p>Rættast er nokk at brúka hugtakið árstímar fyri tímarnar, sum bókavørðurin skal arbeiða, tí skipanin eigur at laga seg eftir tørinum. Tvs. bókasavnið skal verða opið í tíðarskeiðum á árinum, tá ið tørvur er á tí.</p> <p>Skotið verður upp, at bókasøvnini sum skjótast verða bundin í <i>Internet</i>, soleiðis at skúlarnir hava atgongd til bókaskrár v.m. bæði í Føroyum og uttanlanda, soleiðis at bókasavnsstøðið hækkar á øllum skúlunum.</p>
Samanhangur við onnur uppskot	Eingin
Geografisk ávirkan	Eingin

Faklig ávirkan	Hækkar fakliga stöðið
Fíggjarlig ávirkan	Bókasøvnini á teimum gymnasialu skúlunum kosta í lötuni til samans 500 tús. kr. um árið. Ætlanin er, at nýggja skipanin skal kosta 300 tús. kr. Sparingin verður sostatt 200 tús.kr.
Fíggjarligar fortreytir	<p>Lónartímatalið, sum er útroknað til skipanina er 1610 árstímar. Hetta er umleið eitt fult starv, sum er mett at kosta uml 220 tús.kr. um árið⁶. Afturat hesum koma samsýningar til umsjónarfólk á skúlunum (lærarar) og er hetta roknað til íalt 80 tús. kr. um árið. Íalt kemur bókasavnsskipanin at kosta uml. 300 tús.kr. um árið.</p> <p>Í lötuni verða 36 lónartímar um vikuna brúktir á studentaskúlinum og HF-skeiðunum, og svarar hetta til umleið 450 tús.kr.. Á handilsskúlunum verða til samans brúktar 45 tús. kr. um árið. Samlaða nýtsla til bókasøvn er sostatt umleið 500 tús.kr. um árið. Sparingin verður sostatt umleið 200 tús.kr.</p>
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 80 1997: 200 1998: 200 1999: 200 2000: 200
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> Fyrimunurin við at gjøgnumföra uppskotið er fyrst og fremst, at bókasøvnini fáa yrkislærda leiðslu og hægri brúkarastöði. Teir skúlar, sum í dag ikki hava eina væl hóskandi bókasavnsskipan, fáa fíggjarligar umstöður at hækka stöðið.
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> Neyðugt verður við umleggingum á skúlum, sum möguliga hava havt eitt vælvirkandi bókasavn frammanundan.
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> Skúlar sum hava havt eina vælvirkandi bókasavnsskipan fara at mótmæla eini broyting. Teir vilja fóla óvissu um, hvat teir fara at fáa. Fyri studentaskúlarnar eru bókasavnstímarnir ásettir í semju við YF. Undir sáttmálasamráðingunum í juni 1995 varð avtalað, at bókasavnsskipanin bert skuldi halda fram fyribils, til onnur skipan varð gjörd. Fakfelögini fara helst vera ímóti eini broyting, av tí at tað eru teirra limir, sum missa tímaniðurskurð. Fleiri lærarar á skúlunum vilja tó fegnir hava professionella bókasavnshjálp, sum hækkar tænastastöðið - bæði fyri næmingar og lærarar (Hesir lærarar eru eisini limir hjá fakfelogunum).
Virkisætlan	<ul style="list-style-type: none"> Avgerð um broytingina má takast í góðari tíð, um skipanin skal fáast at virka frá skúlaársbyrjan 1996/97. Avtalur við fakfelögini skulu sigast upp Arbeiðsbólkur við umboðum fyri skúlarnar, Landsskúlafyrisingina og Landsbókasavnið gera eitt uppskot til, hvussu skipanin skal virka. Lýsast skal eftir bókavörðum. Möguliga skal samband takast við

⁶ Ein bókavörður verður lontur eftir starvsmannafelagssáttmálan á 18 og 22 stigi. Lónin er uml. 18 tús. um mánaðin.

		<p>lokalbókasövnini um samstarv um parttíðarsetan av fólk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skúlarnir í Havn og á Kambsdali mugu sínámillum avtala upplatingartíðir v.m. fyrir parttíðarbókavörðin. • Möguliga skal samband takast við lokalbókasövnini um samstarv um parttíðarsetan av fólk.
Tíðarætlan	<p>Mar 96 Juni 96 Aug 96</p>	<p>Avgerð verður tíkin um at fremja broytingina Avtalan við fakfelögini verður uppsøgd og tingast verður um eina broytta skipan. Arbeiðsbólkur verður settur at fyrireika umleggingina Avgerð verður tíkin um hvussu skipanin skal virka Skipanin skal setast í verk.</p>

2.2.11 Ársverksáttmáli

Landsskúlafyrisingin hefur mangan ført fram, at verandi sáttmálar, sum í høvuðsheitinum byggja á undirvísingarviðurskifti, sum tey voru í 60'unum, skulu broytast til ársverk, av tí at undirvísing og uppgávur í teimum nýggju miðnámsútbúgvingunum eru løgd øðrvísi til rættis enn eftir tí gomlu vikutímatalvuni. Virksemið er meiri fjøllbroytt, og lærararnir skulu samstundis luttaka í fleiri skeiðum og vera við til annað mennandi arbeiði.

Í verandi sáttmálum ber ikki til at krevja, at lærari átekur sær ávísa uppgávur, ella at tilluta lærarum ávísa samsýning fyri eykaarbeiði, sum honum verður álagt. Sáttmálin er tí ofta ein meinbogi fyri at fáa meiri dynamikki í skúlaskipanina.

Mælt verður til, at landsstýrið í samstarvi við Landsskúlafyrisingina fer undir at fyrireika eitt nágreniligt uppskot um ársverk.

Høvuðsinnihaldið í einum sáttmála, ið byggir á ársverskverki, er hetta:

- 1) Arbeiðstíðin verður býtt í tríggjar partar:
 - a) tímapartur til undirvísing (íroknað fyrireiking og eftirmeting)
 - b) tímapartur til próvtøku
 - c) tímapartur til onnur endamál (skeiðsvirksemi, námsfræðiligt menningararbeiði, námsferðir, altjóða samstarv, foreldrasamstarv)
- 2) Skúlaárið verður býtt í ein undirvísingarpارت og ein próvtøkupart.
- 3) Avtala verður gjörd um, hvussu stórur undirvísingarparturin (íroknað fyrireiking og eftirmeting) av ársverkinum skal vera.
- 3) Hvør lærari fær tillutað eitt ávist árstímatal til rætting av skrivligum uppgávum í teimum einstøku lærugreinunum. Næmingatalið verður gjört upp triðja hvønn mánað fyri at staðfesta rættitímatalið.
- 4) Timabanki verður settur á stovn. Lærari, sum eitt ár hefur yvirtíð, fær sett yvirtíðina í henda "banka". Um lærari hefur undirtíð eitt ár, verður henda undirtíðin tikan úr "bankanum". Bert yvirtíð, ið eru meiri enn 3 ára gomal kann gjaldast út
- 5) Lærara kann av rektara/skúlastjóra verða álagt at gera ymisk arbeiði, og verður hetta góðskrivað í ársverkinum.

Fakfelögini fara möguliga at sýna ávísa móttstøðu móti broyting av tænastutíðini, av tí at eingin slík avtala er í dag. Men roknast kann tó við, at eisini fakfelögini síggja fyrimunirnar við eini slikari avtalu.

Tað er alneyðugt, at ein tænastutíðar- og lónaravtala verður gjörd, sum loftar viðurskiftunum í dagsins skúlaskipan. Sum er, avmyndar lónaravtalan í stóran mun viðurskiftini, sum tey voru í gomlu skúlaskipanini.

Við at fáa ársverk, verður eisini lagt upp til, at tað skal loysa seg hjá tí einstaka á einum skúla aktivt at gera nakað, sum er við til at menna undirvísing og umhvørvið á skúlanum. Hetta verður gjört við, at allar eykauppgávur á skúlanum fáa tillutað eitt ávist tímatal í ársverkinum. Við hesum fær rektarin/skúlastjórin eisini eitt stýringsamboð, ið hann kann nýta til at fremja endamál, sum hann heldur vera neyðug fyrí skúlan. Somuleiðis ber til hjá Landsskúlafyrisingini at keypa ein lærara leysan eitt ávist tímatal frá skúlanum í sambandi við t.d. eina verkætlán ella nevndarárbeiði.

2.3 Handilsútbúgvningar

2.3.1.1 Endamál og formligt grundarlag

Føroya Handilsskúli er sjálvsognarstovnur, sum fær studning frá tí almenna. Skúlin hevur til endamáls at reka frálæru samsvarandi galdandi lóggávu og ásettum reglum hesum viðvíkjandi. Skúlin hevur deildir í Tórshavn, Klaksvík, Fuglafjørði, Vágum og í Suðuroy. Landsskúlaráðið hevur góðkent viðtøkur stovnsins í august 1985. Í nevndini sita 13 limir. Føroya Keypmannafelag velur 7 limir, Tórshavnar býráð 1, Klaksvíkar býráð 1, Fuglafjarðar býráð 1, S&K 1, Starvsmannafelagið 1 og Føroya Landsstýri 1 lim. Landsskúlafyrisingin umboðar landstýrið í nevndini. Í nevndini sita í lötuni 2 úr Klaksvík, 2 úr Fuglafjørði, 1 úr Suðuroy og 8 úr Havn. Um 800 næmingar ganga á skúlanum, 400 um dagin og 400 um kvøldið.

Skúlans virksemi og frálæra er heimilað í:

- lögtingslög nr. 58 frá 2. okt. 1978 "um skúlafyrising".
- lög nr. 54 frá 14. febr. 1979 um "Lov for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler" við seinni broytingum frá 22. des. 1995.
- lögtingslög nr. 29. frá 12. okt. 1954 um lærlingaviðurskifti.
- lögtingslög nr. 49 frá 5. mai 1987 um grundútbúgving innan fyrisitingar-, handils- og skrivstovuøkið.
- lögtingslög nr. 127 frá 21. mai 1993 um hægri handilsútbúgving.

Skúlin hevur eisini sum endamál at veita eftirútbúgving til starvsfólk, sum arbeiða á skrivstovu, í almennari fyrisiting, handli og heilsølu. Hetta virksemið verður framt gjøgnum skeiðtænastu skúlans, sum byrjaði 1987.

2.3.2 Lysing av virkseminum

2.3.2.1 Virksemið í dag

Skúlin hevur í dag hesar útbúgvningar:

- FHS tekur 1 ár, byrjaði 1983.
- Hægri handilsútbúgving (HH) varar 2 ár og er framhald av FHS, byrjaði 1978⁷.
- Merkonom 3 ára útbúgving (vanliga seks lærugreinir á 60 tímar), byrjaði 1974.
- Staklærugreinir av ymsum slag.
- HD 1. part í samarbeiði við Handilsháskúlan í Århus, byrjaði 1988.
- Merkonom í fyrisiting⁸ og ferðavinnu⁹, byrjaðu 1994.
- Fíggjarskúli¹⁰.
- Datanom. Datanomútbúgvingin byrjaði 1982 og fer fram í samarbeiði við datanomskúlan í Keypmannahavn. Datanomútbúgvingin er ætlað at útbúgva fólk og at dagföra vitanina hjá teimum, ið arbeiða á edv-virkjum og stovnum við nógvari edv-útgerð.

⁷ Tey, sum gingu á HH fyri 1984 voru yvirhovur studentar, HF-arar og fólk, sum hovdu handilsmedhjálparapróvtoku

⁸ Nýggj útbúgving til fólk í almennari (kommunum og landi) fyrisiting skipað eftir somu útbúgving á forvalnings-háskúlanum í DK

⁹ Sett í gongd til tess at menna ferðavinnuna í Føroyum

¹⁰ Útbúgving av lærlingum í banka og sparikassa, sum eisini fíggja útbúgvingina.

2.3.2.2 Gongdini fram til ta núverandi støðuna

Síðani arbeiðsloysið tók dik á seg fyrst í 90-unum broyttist valið hjá FHS-arum frá at fara út at leita sær eftir einum læruplássi og skriva lærusáttmála til at halda fram á HH. Eisini sæst, at lutfalsliga alt fleiri HH-arar fara at lesa víðari í øðrum landi. Flestu fara til DK, men fleiri fara eisini til Bretlands. Fyr høvdu tey, sum söktu inn á FHS, heldur fleiri arbeiðsroyndir enn nú. Færru arbeiðsroyndirnar og broytta valið hjá teimum ungu eru m.a.. úrslit av búskapargongdini seinnu árin. Hóast vánaliga búskapargongd og ring útlit fyri at fáa lærupláss, er umsóknartalið til skúlan ikki minkað stórvegis.

Flokkar

Ár	FHS	HH	HH 1 ár	Merkon- nom	Data- nom	HD 1. part	Staklærugr	Figgjarsk	Tils.
1986/87	4	2	1	12	1	0	28	7	55
1987/88	4	2	1	12	1	0	26	9	55
1988/89	4	2	1	12	1	1	24	7	52
1989/90 ¹¹	6	2	2	14	1	1	31	6	63
1990/91	7	3	2	16	1	1	25	6	61
1991/92	7	4	2	11	1	1	13	3	42
1992/93	6	6	1	12	1	1	15	3	45
1993/94	7	8	0	9	1	1	11	0	37
1994/95	7	9	0	12	1	1	9	0	39
1995/96	7	10	0	14	1	1	9	1	43

FHS-2 partur er ikki tики við í talvuna. Kravd skúlagongd 3 x 14 dagar í lærutíðini. Seinastu 2 árin hava 2 flokkar verið hvort árið.

Sum sæst á talvuni omanfyri, varð steðgað við 1 ára HH-flokkinum í 1993. Talið av merkonom- og datanom-flokkarnir hevur verið stöðugt seinastu 10 árin, meðan talið av stakgreinaflokkum (handilsmedjhálparaprógv) er nógvi minkað tey seinnu árin. Datanom-, merkonom-, fíggjar- og HD- útbúgvingin er skipað eftir donskum reglum.

Í Klaksvík, Sørvági og á Tvøroyri er bert kvøldskúli, og stakgreina- og merkonomundirvísingin fer fram í kommunuskúlunum á staðnum. Stakgreinaundirvísingin er ofta liður í lærlingaundirvísingini. Samarbeiðið við kommunurnar er og hevur verið gott. Føroya Handilsskúli hevur, við stuðli frá tí almenna, keypt nakrar teldur til skúlarnar í Sørvági og á Tvøroyri.

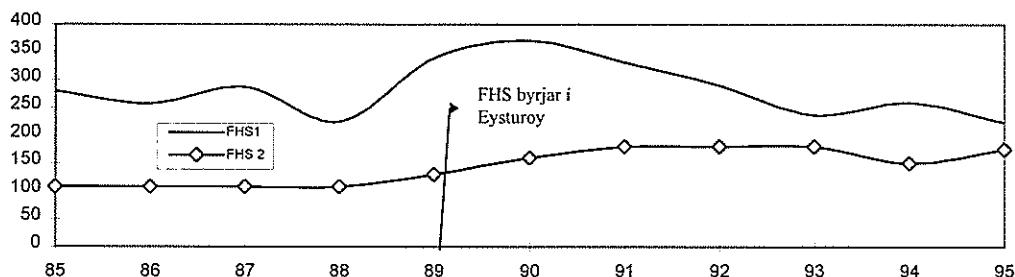
2.3.3 Næmingaviðurskifti

FHS-støðisárið er skipað við heimild í lögtingslög nr. 49 frá 5. mai 1987. Endamálið við støðisárinum er bæði at geva næminginum eina grundleggjandi vitan og handalag, sum kann nýtast í vinnulívinum, og eina almenna útbúgving, ið kann nýtast til víðari skúlagongd á HH. FHS-skipanin fevnir um 1 ára skúlagongd og 2 ára lær, annaðhvort í handli, skrivstovu ella heilssølu. Í lærutíðini skal lærlingurin í skúla vanliga 3 ferðir 14 dagar.

¹¹ FHS og HH byrjar í Fuglafirði. 1. jan. 1990 verður flutt í nýggja skúlan á Kambsdali

Umsøkjrar og upptøka á FHS

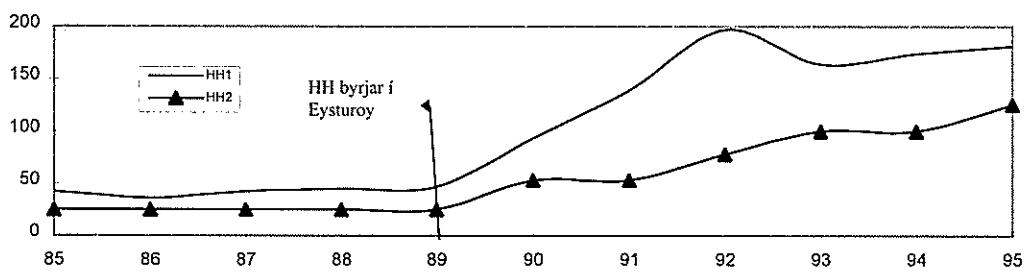
FHS 1 eru umsóknir. FHS 2 vísl hvussu nógv eru sloppin inn.

Hægri handilsútbúgving er skipað við heimild í lögtingslög nr. 127 frá 21. maí 1993. HH-útbúgvingin er ein 3 ára útbúgving, har 1. partur er FHS-stöðisárið. HH er ein útbúgving, sum í flestu fórum gevur atgongd til víðari lestur, og er væl eygnað sum stöði undir búskaparligum og málsligum lestri á handilsháskúlum, og er ein liðiligr útbúgving, sum gevur möguleikar fyrir vali av lærugreinum, lagað eftir vinnulívnum

Umsøkjrar og upptøka á HH

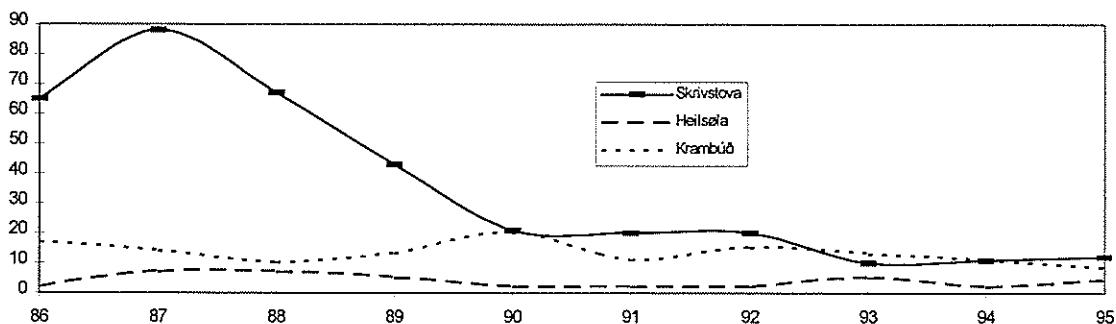
HH1 eru umsóknir. HH2 eru tey, sum eru tikan upp.

FHS og HH byrjaði í Eysturoy 1989.

Samskipaða tilmeldingin til miðnámsútbúgvingarnar byrjaðu í 1991. Nú skuldu næmingarnir raðfesta síni ynski. Bert 1. ynski er talt við í 1991. Hetta fórði við sær, at umsóknirnar minkaðu nakað, tí nú taldi umsóknin frá einum umsøkjara bert ta einu ferðina.

Yvirlit yvir tal av skrivstovu-, heilsølu- og krambúðarlærlingum 1986-95¹²

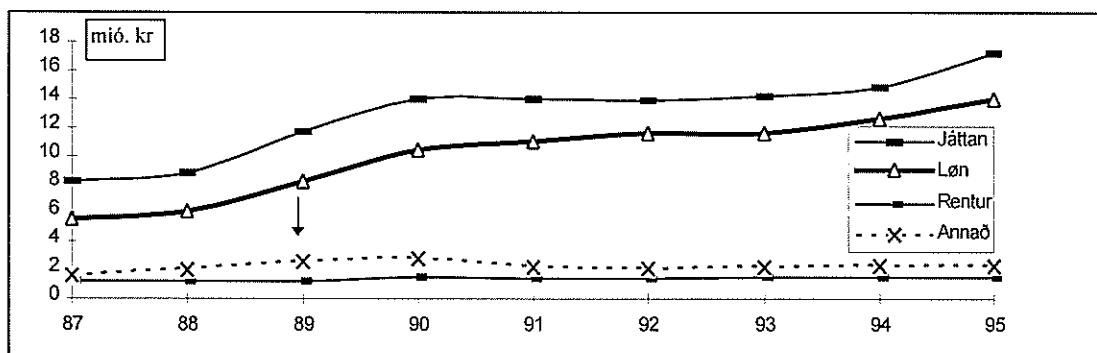

Á myndini sæst, at talið av lærlingum á skrivstovuókinum er minkað sera nögv síðani 1987. Lærlingatalið í handli og heilsølu er eisini minkað nakað. Fyribilstöl benda á, at væl fleiri lærlingasáttmálar eru gjørdir í 1995.

2.3.4 Fíggjarviðurskifti

Játtanin til skúlan er vaksin nakað í 1989 og 90, tá ið skúlin byrjaði í Eysturoy. Vækstur er aftur at hóma í '93 og '94, tí tá fara fleiri úr FHS inn á HH-útbúgvingina. Rentur og annað er lutfalsliga minkað. Sum heild kann sigast, at væksturinn í játtanini er farin til lónir, tvs. til undirvísing.

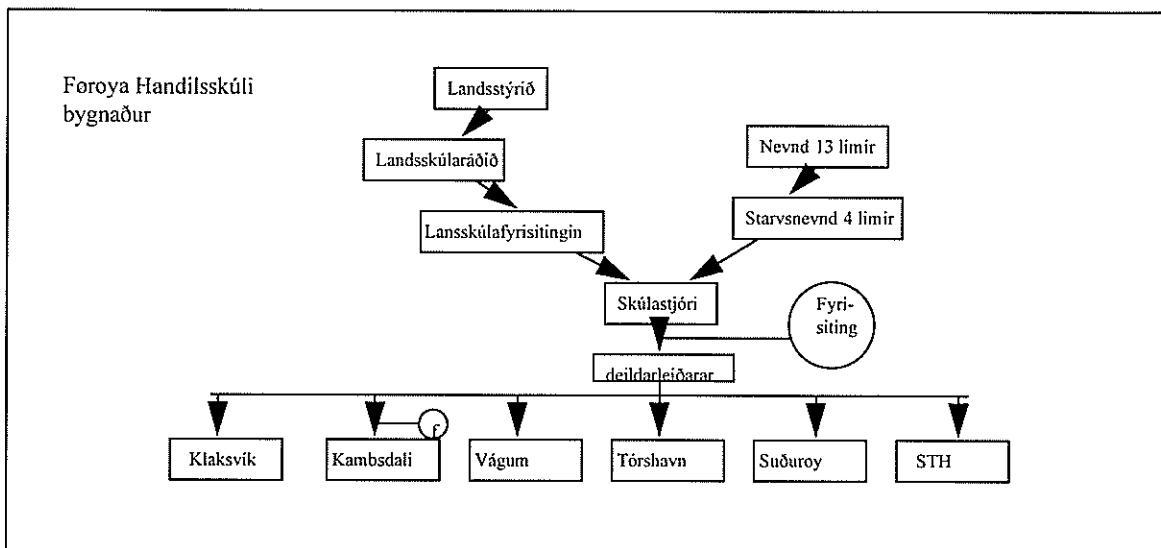
Játtan og kostnaður í mió kr.

Játtanin til skúlan er vaksin nakað í 1989 og 90, tá ið skúlin byrjaði í Eysturoy. Vækstur er aftur at hóma í '93 og '94, tí tá fara fleiri úr FHS inn á HH-útbúgvingina. Rentur og annað er lutfalsliga minkað. Sum heild kann sigast, at væksturinn í játtanini er farin til lónir, tvs. til undirvísing.

¹² Talið 1995 er pr. 31. oktober

2.3.5 Skipanarlig viðurskifti

2.3.6 Starvsfólkaviðurskifti

Starvsfólkaviðurskiftini á Føroya Handilsskúla eru hesi:

	1995	1996
Fulltiðar lærarastørv	40	44
Skrivstova	5,8	5,8
Húsavørður	1,5	1,5
Køkur	2,5	2,7
Vask	1,8	1,9

Starvsfólkaviðurskiftini hava verið tey somu í fleiri ár, tó undantikið talið av lærarum, sum er vaksið í samsvari við øktað næmingatalið. Hóast 40 full lærara størv eru, so eru bert 20 lærarar í föstum starvi. Orsókin er, at nógvir tímalærarar undirvísa um kvøldið, og at í summum lærugreinum er samlaða tímatalið so avmarkað, at pláss ikki er fyrir lærarum í föstum starvi. T.d. er samalaða tímatalið í vinnulívssætti í Havn á HH bert $7\frac{1}{2}$ tíma. Lærararnir, sum undirvísa um kvøldið á merkonom, skulu helst vera fólk, sum eru í vinnulívinum. Tað eitur, at praktikarin undirvísir praktikaranum. Fastir lærarar eru í skúlanum í Havn og á Kambsdali, og teir arbeiða einamest á FHS og HH.

2.3.7 Hølisviðurskifti

Handilsskúlin í Havn var liðugur í 1983. Síðandi tá hava hølisviðuskiftini verið góð - 7 skúlastovur til 7 flokkar. Fyrst í 90-unum vaks næmingatalið á skúlanum, tí fleiri FHS-næmingar ynsktu at halda fram og skeiðtænastan mentist. Avgjørt var tí í 1993 at byggja tvær skúlastovur afturat Hetta bøtti nakað um støðuna. Í skúlaárinum 1995/96 er aftur sera trøngligt. Skúlin verður brúktur frá kl. 8.00 á morgni til kl. 21.00 á kvøldi. Kvøldskúli er 4 dagar um vikuna.

Nýggjur bygningur á Kambsdali varð tикиn í nýtslu fyrst í januar 1990. Hesin bygningur nøktar tørvin har um leiðir nakað inn í framtíðina. Hesin skúlin verður eins og skúlin í Havn eisini nýttur um kvöldarnar. Í lötuni eru 7 flokkar (FHS+HH) til 7 skúlastovur. Stakgreina- og merkonom- undirvísing fer fram um kvøldi.

2.3.8 Uppskot: Valfak á Kambsdali saman við Studentaskúlanum

Heiti á uppskoti	Valfak á Kambsdali verða tíkin saman við Studentaskúlanum				
Uppskot nr.	5				
Lýsing av innihaldi	Næmingar á Føroya Handilsskúla á Kambsdali og á Eysturoyar Studentaskúla og HF-skeiði eiga kaska í storri mun at lesa saman í vallærugreinum har hetta er möguligt. Talan kann verða um lærugreinirnar tyskt, spanskt, sálarfrøði, búskapur og støddfroði.				
Bakgrund	Hvør sær eru ikki nógvir næmingar á handilsskúlanum og studentaskúlanum á Kambsdali. Hetta ger, at valflokkarnir í sumnum fórum gerast í minna lagi og í øðrum fóri ber ikki til at stovna valflokkar, tí ov fáir næmingar hava valt eina lærugrein. Um storri samlestur verður, kann hugsast, at peningaliga var nakað at spara, og næmingarnir høvdu eisini samanlagt havt storri valmöguleikar.				
Samanhangur við onnur uppskot	Hetta uppskot hevur ikki samband er við onnur uppskot.				
Geografisk ávirkan	Av tí, at handilsskúlin og studentaskúlin á Kambsdali eru sambygd, ber betur til at samarbeiða um ymsar lærugreinir og á bókasavnsøkinum, enn tað ber til á øðrum skúlum, har fjarstøðan er ein forðan.				
Faklig ávirkan	Tað, sum darvar storri samlestri er, at lesiætlanirnar í vallærugreinunum ikki hava sama innihald og stevnumið, hóast tær hava sama heiti. Skal storri samlestur verða, er neyðugt, at innihaldið í lærugreinunum verður lagað hvort eftir øðrum, ella at næmingar fáa eykaundirvísing í tí partinum, sum samlestur ikki fevnir um.				
Fíggjartíð ávirkan	<p>Sum er, er samlestur í vallærugreinum, og gevur hetta ávísa sparing. Størsti vinningurin er tó, at samstarvið millum skúlarnar, gevur næmingunum storri valmöguleikar, utan at hetta ber við sær storri kostnað.</p> <p>Um tveir smáir flokkar verða lagdir saman til ein flokk, gevur hetta eina sparing upp á uml. 50.000 kr.</p> <p>Sambyggingin á Kambsdali hevur við sær, at skúlarnir hava felags hitastøð, felags húsavørð, felags matstovu umframt samstary á bókasavns- og telduøkinum.</p>				
Fíggjartíð fortreytir	At tað ber til at samanleggja undirvísingina í einstökum valbólkum, soleiðis at 4-5 t/v verða minni á skúlunum.				
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 20	1997: 50	1998: 50	1999: 50	2000: 50
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> • Tilboðini hjá næmingunum verða fleiri • Færri smáir valflokkar 				

Vansar	<ul style="list-style-type: none"> Ávísur trekleiki stendst av, at lesiætlanirnar eru ymiskar.
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> Miðað eigur at verða ímóti, at leiðarar og lærarar á skúlunum finna eitt stev, sum á ein ella annnan hátt gagnar báðum skúlunum og mest næmingunum á báðum skúlunum. Vandi kann verða fyrir, at at formellar forðingar koma í vegin, um skúlarnir verða tvungnir at samarbeiða meir enn náttúrligt er millum tveir skúlaformar, sum hóast alt eru so ymiskir. Fakfelögini fara möguliga at virka ímóti ætlanini
Virkisætlan	Farið eigur at verða undir at kanna lesiætlanirnar fyrir tær ymsu vallæru-greinirnar, sum samlestur kann verða um, og at kanna möguleikarnar fyrir broytingum, so at tær sampakka betur. Eisini eigur at verða hugt eftir, hvussu eitt samarbeiði kann verða gjört, uttan at broyta lesiætlanirnar, herímillum at kanna, hvussu undirvísingin í evnum, sum ein samlestur ikki fatar um, kann fara fram.
Tíðarætlan	

2.3.9 Uppskot: Felags fyrisiting á Føroya Handilsskúla í Havn og Tekniska skúla í Havn

Heiti á uppskoti	Felags fyrisiting á Føroya Handilsskúla í Havn og Tekniska skúla í Havn				
Uppskot nr.	6				
Lýsing av innihaldi	At leggja saman fyrisitingina á HS og TS í Havn				
Bakgrund	Skúlarnir eru lutfalsliga smáir. Verður eindin stórr, er möguleika fyrir at fáa raksturin av fyrisitingini bíligari og virknari. Arbeiðsbýtið millum starvsfólk kundi verið betur skipað og gagnnýtt. Harumframt kann ein samskipan lækka ílögurnar til útbúnað.				
Samanhangur við onnur uppskot	Hetta uppskot hevur einki samband við onnur uppskot				
Geografisk ávirkan	Onga				
Faklig ávirkan	Onga				
Fíggjarlig ávirkan	Um fyrisitingarnar verða lagdar saman, verður mett, at uml. 100.000 kr. eru at spara.				
Fíggjarligar fortreytir	At seta eina samskipan í verk, krevur eitt sindur av ílögu.				
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 30	1997: 100	1998: 100	1999: 100	2000: 100
Fyrimunir	Samskipanin skuldi havt við sær, at tænastustöðið hækkaði munandi, bæði tá ið talan er um innanhýsis tænastur, men eisini tá ið talan er um ta tænastu, sum skúlarnir skulu veita almennum myndugleikunum og viðskiftafólkum sum heild.				
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> • Skrivstovan skal veita tænastu til tvær leiðslur. • Samskiftistrupulleikar 				
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> • Fólk missa stórv ella skulu niður í tíð. • Hvussu skal arbeiðið samskipast, og hvørjir verða samstarvstrupulleikarnir? Roknast kann við, at hetta fer at skapa ótryggleika í byrjanini. 				
Virkisætlan	Starvsnevndirnar og skúlastjórar skulu saman gera eina ætlan um samanleggingina. Ein loysn eigur at verða funnin áðrenn 1. Apríl 1996				
Tíðarætlan	Endalig loysn eigur at verða funnin áðrenn 1. Apríl 1996. Flestu starvsfólkini hava verið leingi í starvi, og skal rokast við einari uppsagnartíð upp á 6. mdr.				

2.4 Teknisku útbúgvingarnar

2.4.1 Endamál við virkseminum og formligt grundarlag

Báðir skúlarnir eru *sjálvsognarstovnar* undir heitinum:

Tekniski Skúli í Tórshavn (TST) og Tekniski Skúlin í Klaksvík (TSK).

Viðtökurnar fyri TSK eru góðkendar av Landsskúlaráðnum í 1986 og hava stöði í lögtingslög nr. 58 frá 2. okt. 1978 um skúlafyrising, meðan viðtökurnar fyri TST eru góðkendar av Landsskúlaráðnum í 1996 og koma í gildi, tá ið viðtökurnar frá 1960 eru settar úr gildi.

Høvuðsendamálið við báðum skúlunum er, at reka frálæru samsvarandi gallandi lóggávu og ásettum reglum, herundir útbúgving og skeiðstænastu við atliti at handverki, ídnaði og øðrum nærskyldum yrki.

Stýrið fyri TST telur 12 limir, sum eru valdir av Føroya- og Havnar Handverksmeistarafelag, Føroya- og Havnar Handverkarafelag, Føroya Maskinmeistarafelag og Tórshavnar Býráð.

Nevndin fyri TSK telur 11 limir, sum eru valdir av Klaksvíkar Meistara- og Handverkarafelag, Eysturoyar Handverksmeistara- og handverkarafeløgunum, Klaksvíkar býráð, kommununum í Eysturoynni og Landsskúlafyrisingini.

Frálæruvirksemið hevur heimild i:

- Lög nr. 54 frá 14. febr. 1979 um "Lov for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester og maskinistskoler" við seinni broytingum frá 22. des. 1995,
- Ll. nr. 29 frá 12. oktober 1954, um lærlingaviðurskifti,
- Ll. nr. 47 frá 28. April 1992, um Støðisútbúgving innan Tøkni,
- Ll. nr. 128 frá 21. mai 1993 um tøknilar yrkisútbúgvingar, og
- Ll. nr. 129 frá 21. Mai 1993 um hægri tøkniliga útbúgving.

Virkisendamálið er í báðum føri somikið breitt orðað, at skúlarnir eftir hesum kunnu nærum taka sær av allari undirvísing samsvarandi føroyskari lóggávu.

2.4.2 Virksemið í dag:

TST hevur hesar útbúgvingar í skúlaárinum 1995/96:

- *Lærlingar* innan metal-, træ-, elektrikara- og frisøryrki. Av samlaðu lærutíðini, sum vanliga er umleið 4 ár, eru lærlingarnir umleið 30 % av lærutíðini í skúla.
- *SIT* (Støðisútbúgving Innan Tøkni), sum er skipað í tvær eindir, ið hvør tekur 1/2 ár, og sum hevur til endamáls at fyrireika næmingarnar til framhaldandi tøknilar útbúgvingar. SIT-støðisárið gevur atgongd til HT-útbúgving og atstøðisútbúgvingina. Viðmerkjast skal, at 2. lestrarhálvan í støðisárinum er samsvarandi 1. skúlaskeiðið (20 vikur) í handverkslæruni, men hóast hetta góðtekur handverksvinnan ikki SIT sum partur av eini handverksútbúgving.
- *Atstøðisútbúgvingin* (maskin-, byggi- og el-tøkniliga) tekur 1 ár og byggir á støðisárið. Maskintøkniliga atstøðisútbúgvingin líkur, saman við starvsvenjing, upptøkukrøvini til allar

maskinskúlar í ríkinum. Atstöðisútbúgvingarnar geva annars atgongd til millumteknikara- útbúgvingar á donskum tekniskum skúlum.

TSK hevur hesar útbúgvingar í skúlaárinum 1995/96:

- *Lærlingar* (1. skúlaskeið, 20 vikur) í maskinsmið-, timburmanna- og el-yrkinum.
- *SIT* (sí undir TST)
- *Atstöðisútbúgving í maskin- og el,* (sí undir TST).
- *HT-útbúgvingin* er samanlagt 3 ár, har tað fyrsta árið er stöðisárið. HT er ein tøknilig yrkisgymnasial útbúgving, sum alt eftir samanseting av lærugreinum, gevur atgongd til nærum allar millum- og hægri útbúgvingar og hægri lærustovnum.

Seinastu 2 - 3 árini hevur høvuðsvirksemið verið innan tøknilar grundútbúgvingar (SIT, atstöðisútbúgving og HT), umframt skúlagongdina í handverksútbúgvingunum og styttir eftirútbúgvingarskeið fyrir handverkarar.

Tilgongdin til SIT hevur síðan fyrstu upptökuna í 1992 verið rættuliga jøvn - millum 110 og 130 næmingar.

Lærlingaútbúgvingarnar: Frá 1991 til 1995 hevur lærlingatilgongdin verið alsamt lækkandi úr 69 niður í 8. Nú handverksvirksemið aftur er vaksandi, er talið av lærlingum eisini hækkað - seinastu mánaðirnar eru umleið 30 lærusáttmálar gjördir.

Atstöðisútbúgvingin: Í 1994 - á fyrsta sinni - tóku umleið 40 næmingar prógv í maskin- og el-yrkinum á báðum skúlunum.

Hægri tøkniliða útbúgvingin (HT) er bert á TSK: Fyrstu HT-næmingarnir, 14 í tali, tóku prógv í 1995. Í verandi flokkum eru í miðal 13 næmingar, meðan 18 næmingar eru í tí yrkisgymnasiala stöðisárinum í SIT-skipanini.

2.4.3 Skúlaheim

Til báðar skúlarnar er skúlaheim við köki, matstovu, frítíðarrúnum, skrivstovuhólum o.a. Bæði heimini eru tикиn í brúk í 1976. Næmingaheimini hava til endamáls at hýsa næmingum skúlans, og í øðrum lagi at hýsa fólk í øðrum útbúgvingum. Útreiðslurnar at reka heimini verða fingnar til vega við játtan á fíggjarlögini umframt við matar- og búgjoldum.

Næmingaheimið -TST, hevur 88 seingjarpláss, soleiðis at 2 persónar búgva á hvørjum kamari. Miðaltalið á búfólkni liggar um 60. Seinastu árini er bygningurin settur í stand - tekja, vindeygu og klædnингur eru gjörd av nýggjum. Játtanin til umvælingar hava verið: 1.747 mill.kr. í 1994, 3.000 mill.kr. í 1995 og 2.950 mill.kr. í 1996

Stórur partur av búfólknum gongur á Tekniska Skúla og Handilsskúla, meðan nakrir ganga á Maskinskúlanum og Sjómanskúlanum.

Næmingaheimið -TSK, hevur 44 seingjarpláss, soleiðis at 2 persónar búgva á hvørjum kamari. Miðaltalið á búfólkni liggar um 35. Gjördar eru smærri umvælingar á innstallatiónum. Uttandura (tak, vindeygu og klædnингur) verður neyðugt at gera størri umvælingar. Öll búfólkini eru næmingar, sum ganga á Tekniska Skúla og koma ymsa staðni frá í landinum.

2.4.4 Gongdin fram til ta núverandi støðuna:

Søga um tøkniligu skúlarnar er sera drúgv, og verður hetta tí ein stuttur samandráttur.

TST og TSK eru stovnaðir av handverksvinnuni ávikavist í 1934 og 1936. Fyrstu mongu árini fór bókliga frálæran fram í leigaðum hólum, meðan yrkisfrálæran fór fram hjá meistara. Ikki fyrr enn eftir 1954, tá ið lærlingarlógin verður sett í gildi, kann sigast, at frálæran verður meiri skipað. Miðskeiðis í fimtiárunum fáa báðir stovnarnir egin høli. TST útvegar sær gamla bankabygningin í Tórsgøtu, meðan TSK fer í nýggj høli við Skúlaveg. Fram til 1965, tá ið ein donsk lóg verður sett í gildið í Føroyum við kongaligari fyriskipan, húsast skúlarnir undir fíggjarliga sera trongum korum.

Eftir skipanini frá 1965

- Ber staturin 65 % av undirvísingaráutreiðslunum til lærlingaskúla, meðan kommunurnar rinda 30% av statsstuðlinum.
- Til bygging ella keyp letur staturin rentu- og avdráttarfrí lán upp til 5/6 av ílögumi.
- Til útbúnað letur staturin 85 % av útreiðslunum.

Rættuliga skjótt voru verandi høli ótíðarhóskandi. Men serliga av tí at danir ynsktu at skipa skúlarnar øðrvísi (ein skúla í Føroyum ella samskipan við Handilsskúlan), kom ein bygging ikki í gongd fyrr enn fyrst í 70-unum.

Á báðum støðum voru verandi høli ótíðarhóskandi. Í Klaksvík varð samstundis bygd verkstaðarhøli til maskinsmið- og timburmannayrkið. Í 1977 útvegar (leigar) Tórshavnar Býráð 4 hallir til TST, sum loysa táverandi hølistrupulleikar. Byggingin av skúlaheimunum er fíggjað við 50% frá statinum og 50% úr landskassanum.

Í 1987 varð farið undir 2. byggistig í Klaksvík, sum umfatar nútímans verkstaðarhøli, skúlastovir o.o. tilhoyrandi hølir. Hetta varð tikið í brúk í 1989.

Frá byrjan hevur játtandi myndugleikin fleiri ferðir strongt á at skipa eitt býti millum báðar skúlarnar. Sambært "Gula álitinum" frá 1968 varð avgjört, at lærlingar í maskinsmið-, timburmanna- og snikkarayrkinum úr Norðoyggjum og Eysturoynni skuldu ganga á TSK, meðan allir aðrir lærlingar í landinum skuldu ganga á TST. Hetta býtið heldur fram til 1993, tá ið talið av lærlingum lækkar munandi.

Frá 1. august 1979 er fyrisitingin av skúlaverkinum løgd til føroyska heimastýri, eisini tøkniligu skúlanir, og frá 1988, tá ið heildarveitingin kom í gildi, fingu skúlarnir játtanina um løgtingsfíggjarlóginna.

Meðan tøkniliga menningin ár eftir ári hevur tikið meiri dik á seg, hava játtanirnar til útbúnað verið minkandi - serliga seinastu 5 árini. Júst hetta, at báðir skúlarnir meta seg hava krav upp á útbúnað innan somu yrki, ger, at verri er at nøkta tørvin.

2.4.5 Næmingaviðurskifti

Næmingar/lærlingar á tøkniligu skúlunum eru flest allir frá 16-20 ár.

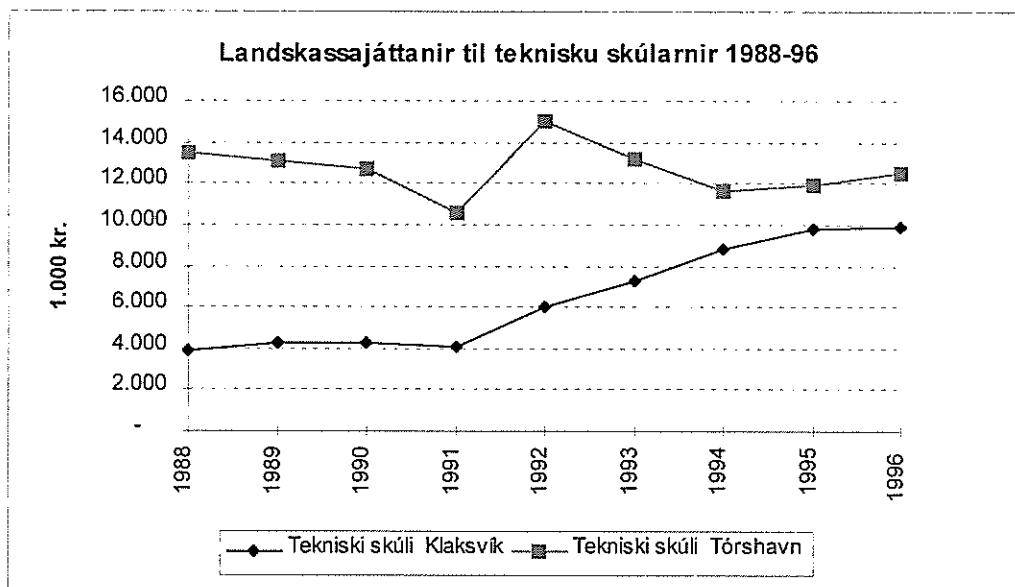
Á TST eru flestu næmingarnir/lærlingar úr meginøkinum (Streymoy, Vágur, Sandoy, Suðuroy og nakrir úr Eysturoynni í Sundalagnum).

Á TSK eru umleið 45 % úr Norðuroyggjum, uml. 30 % úr Eysturoy og Sundalagnum. Restin annars kring landið (Suðuroy, Tórshavn og Vágur).

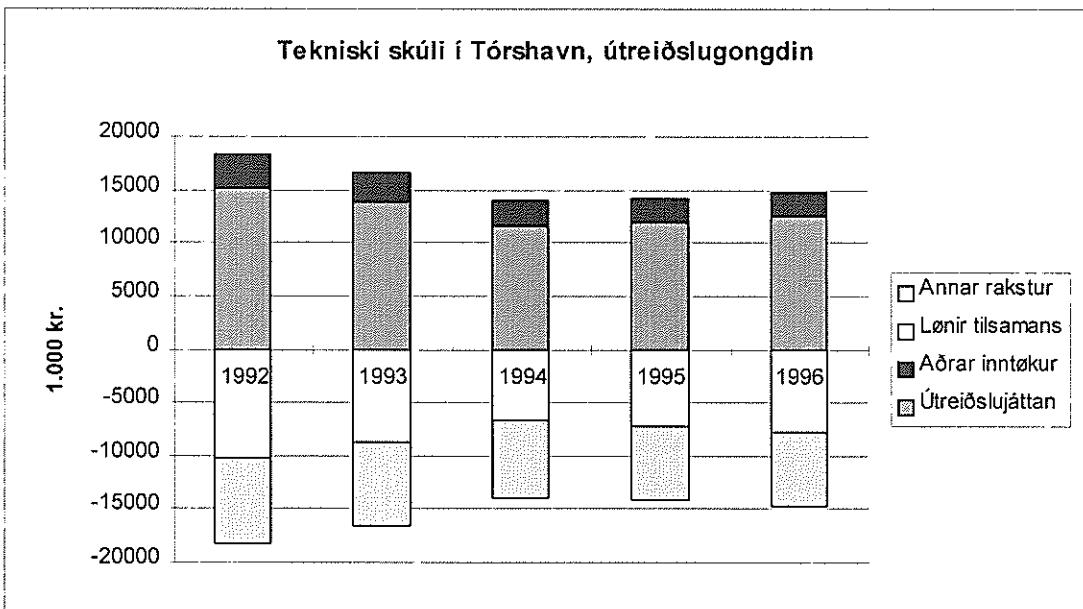
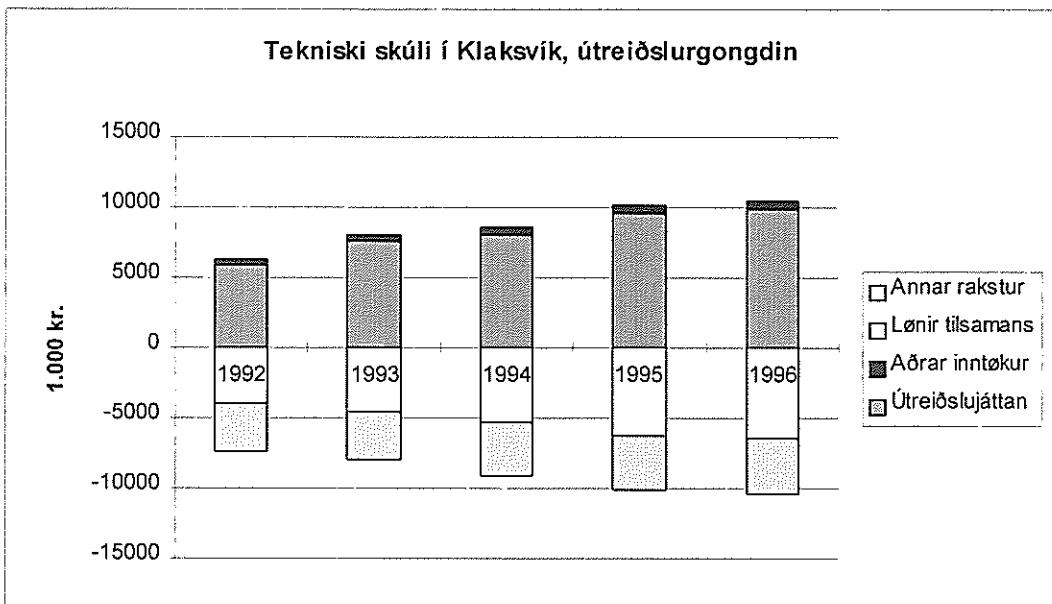
Sum nevnt, er eftirspurningurin (sæð frá næminginum) í síni heild vaksandi. Nevnast skal, at játtanirnar, serliga til TSK, eru hækkaðar seinastu 2 árinu vegna vaksandi virksemi. Hinvegin hava lærlingaflokkarnir - serliga í 1993, 1994 og 1995 - verið alt ov smáir.

2.4.6 Fíggjarviðurskifti

Gongdin í útreiðslunum á tøkniligu skúlunum er víst á myndini niðanfyri. Meðan skúlin í Havn fyr var nögv störstur og mest útreiðslukrevjandi, so líkjast skúlarnir alsamt meiri í dag. Eftir at SIT-, atstøðis- og HT-útbúgvingarnar eru byrjaðar á Tekniska skúla í Klaksvík, hava útreiðslurnar vaksið javnt. Samstundis blivu allir lærlingar fluttir til Havnar at ganga í skúla. Hetta viðfördi færri inntókur av kommunustuðuli til skúlan í Klaksvík.

Útreiðslusamansetningin á teimum báðu teknisku skúlunum er víst á myndunum niðanfyri. Tekniski skúli í Havn hefur havt fleiri inntókur av kommunustuðli og inntóku annars (skúlaheim o.a.)

Kommunurnar rinda 20% av útreiðslunum av lærlingaundirvísingini

2.4.7 Skipanarlig viðurskifti

Báðir tøkniligu skúlarnir eru skipaðir soleiðis, at stjórin hevur námsfrøðiligu ábyrgdina, meðan tann figgjarliga raksturin er undir eftirliti av eini nevnd/stýri, sum er hægsta leiðsla skúlans, tó so, at viðtökurnar eru skipaðar sambært lögtingslög um skúlafyrising.

Stýrið á TST vil ikki samtykkja viðtøkur, ið eru í samsvari við skúlafyrisingarlögina. Hetta er eitt mál, ið stór ósemja hevur verið um í longri tíð.

Sambært galldandi lög, verða tey fóstu lærarastörvini sett av Landsskúlaráðnum, meðan kvotatímalærarar skulu góðkennast av Landsskúlafyrisingini. Tímalærarar og onnur starvsfólk verða sett av leiðslu skúlans.

2.4.8 Starvsfólkaviðurskifti

	TSK 1995	TSK 1996	TST 1995	TST 1996
Stjóri	1	1	1	1
Figgjarleiðari			1	1
Fulltíðar lærarastörv	18,5	18,5	22,47	22,47
Verkstaðarassistentar	2	2,3	3	4,5
Skrivstova	1,7	2	2	2
Reingerð	1,8	2,1	1	1
Húsavørður/náttarvakt	1,5	1,5	2	2
Skúlaheimið (matgerð v.m.)	1,5	1,5	4,26	4,26
Íalt	28	29	34,74	36,76

2.4.9 Hølisviðurskifti

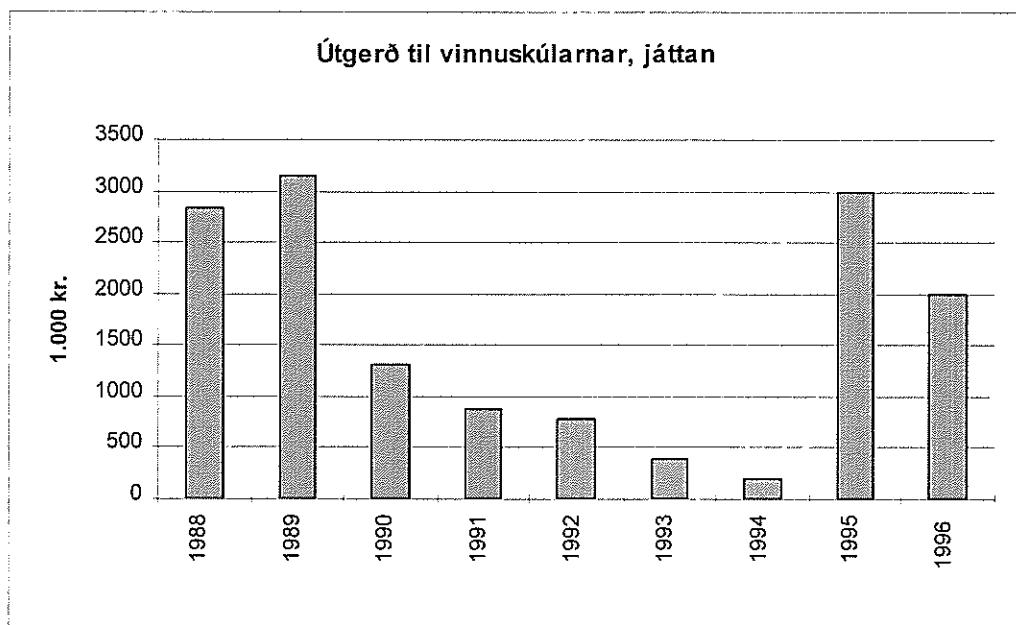
TSK: Skúlin húsast í rímiliga nýggjum hølum, sum eru grundaði á 3 yrki (maskin-/jarn-, elektrikara- og tímburmanna-/sníkkarayrkið). Fyri at nøkta tørin á vanligum skúlastovum, er tann gamli bygningurin, sum liggar uml. 300 m frá høvuðsbygninginum, eisini tikin í nýtslu. Hetta er bert ætlað sum ein fyribils loysn. So sum virksemisútlitini eru, hevur skúlin tørv á 4 skúlastovum, 2 royndarstovum (alis- og evnafrøði) og umstøðum til at fremja ætlanirnar um tað 4. yrki, nevnliga matvøru- og prosesstøkni.

TST: Aftan á høvuðsumvæling, hevur skúlin eitt gott skúlaheim við tilhoyrandi hølum til fyrising. Í frágreiðing um tekniligu skúlarnar framgongur, at verkstaðarbygningarnir í Smiðjugerði eru í minni góðum standi. Her heldur skúlin til í leigaðum hølum.

2.4.10 Útbúnaður

Undir hesum er einki nevnt um *útbúnað*. Í mun til aðrar miðnámsútbúgvíngar, er tørvurin á útbúnaði á tekniligu skúlunum sera stórur. Sambært frágreiðing, ið danskir fakkonsulentar hava gjørt í samstarvið við Landsskúlafyrisingina, eru feroysku skúlarnir afturútsigldir í mun til teir donsku skúlarnar. Vegna manglandi íløgjúttan er verandi útbúnaður bæði niðurslitin, og innan ávis øki ikki dagfördur.

Roknast skal við, at uml. 2-4 mió.kr. árliga skulu setast av til útgerð á vinnuskúlunum. Á fylgjandi mynd sæst, at játtanin til útgerð hevur verið alt ov lág frá 1990 til 1994. Í 1995 hækkaði játtanin til 3 mió.kr. og í 1996 er hon 2 mió.kr. Hetta er helst lægsta ráðiliga upphæddin til útgerð til vinnuskúlarnar.

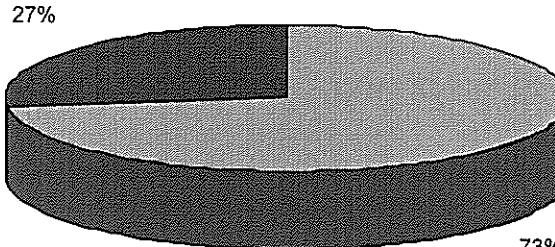

2.4.11 Uppskot: Savna høvuðsyrkini og flyta smáu lærlingafakini

Heiti á uppskoti	At savna høvuðsyrkini í hvønn sín skúla og flyta smáu lærlingafakini til Danmarkar
Uppskot nr.	7
Lýsing av innihaldi	<p>Viðvíkjandi lærlingaútbúgvingunum verður mælt til, at í Føroyum verður skúlagongdin bert í høvuðsyrkjum. Hesi eru: elektrikarayrkið, maskinsmiðyrkið og timburmannayrkið. Mælt verður til, at elektrikara- og timburmannayrkið (hereftir nevnd "byggifak") verða í Klaksvík, og at maskinsmið- og bilsmiðyrkið (hereftir nevnd "maskinfak") verða í Tórshavn. Í øllum hinum yrkjum er tilgongdin so lítil, at bíligari er at hava skúlagondina í donskum skúla.</p> <p>Viðvíkjandi støðisútbúgvingini verður mælt til, at tað verður skipað soleiðis, at fakékini verða í sama skúla sum høvuðsyrkini, t.v.s., at byggfakið verður í Klaksvík og at maskinfakið verður í Tórshavn.</p> <p>Viðvíkjandi ástøðisútbúgvingunum verður somuleiðis mælt til, at tær verða skipaðar soleiðis, at tær eru í sama skúla sum høvuðsyrkini, t.v.s., at el-tøkniliga og byggitøkniliga atstøðisútbúgvingin verður í Klaksvík, meðan maskintøkniliga atstøðisútbúgvingin verður í Tórshavn.</p>

Býtið á lærlingayrkini

Ayrki	Býti (%)
maskinsmiðir	46%
bilsmiðir	12%
elektikarar	9%
timburmenn	8%
lastbilsmiðir	7%
blikksmiðir	5%
rørsmiðir	3%
skipasmiðir	2%
bygningsnákkarar	
fríókanir	

	<p style="text-align: center;">Býtið av lærlingayskjunum eftir skúla</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sektor</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>maskinfak</td> <td>73%</td> </tr> <tr> <td>byggfak</td> <td>27%</td> </tr> </tbody> </table>	Sektor	%	maskinfak	73%	byggfak	27%
Sektor	%						
maskinfak	73%						
byggfak	27%						
	<p>Byggfakið verður í Klaksvík og maskinfakið verður í Havn.</p>						
Bakgrund	<p>Av teimum uml. 50 lærlingaútbúgvingunum, sum sáttmálar verða gjördir um í Føroyum á handverksókinum, er tað bert í 10 av útbúgvingunum, at skúlagongdin er í Føroyum. Innan hini yrkini er skúlagongdin í Danmark.</p> <p>Síðan afturgongdin í handverksvinnuni byrjaði at gera um seg, er tilgongdin av lærlingum lækkað so nógy, at spurningurin er, um grundarlag er fyri at varðveita skúlagongdina í teimum 10 lærlingaútbúgvingum í Føroyum. Av tí at flokkarnir gerast sera smáir - dømi eru um 2-3 lærlingar í hvørjum flokki - og at dýrt er at halda útbúnað og læraraförleika dagfordan, gerst undirvísingin órímiliga dýr. Í nevndu høvuðsyrkjum er tilgongdin harafturímoti so mikið stór, at kostnaðurin gerst rímiligur, um hvort høvuðsøki bert er á tí eina skúlanum.</p> <p>Ofta hevur verið funnist at, at somu útbúgvingar eru á báðum skúlunum. Í 1989 gjørdi Landsskúlafyrisitingin eitt uppskot til landsstýrið, har mælt varð til at býta útbúgvingarnar millum báðar skúlarnar, men ætlanin varð ikki framd.</p> <p>Nevndin metir, at nú er stundin komin at fremja hesa ætlan, og at skipa útbúgvingarnar soleiðis, at hvort høvuðsøkið bert er á tí eina skúlanum. Hetta vil geva eina maksimala sparing, bæði tá ið talan er um rakstur, men eisini tá ið talan er um neyðugar ílögar til útbúnað.</p>						
Samanhangur við onnur uppskot	<p>Uppskotið hevur einki samband við lærlingaútbúgvingar annars. Tó skal viðmerkjast, at viðvíkjandi TSK hongur uppskotið saman við, at TSK eisini hevur HT-útbúgving, og at fiskivinnuútbúgvingin möguliga verður flutt til Klaksvíkar.</p>						

Geografisk ávirkan	Í mun til verandi støðu, hevur uppskotið við sær, at nakrir fleiri lærlingar skulu hava skúlagongdina í donskum skúlum, og at byggifakini bert eru í Klaksvík og maskinfakini bert í Havn.
Faklig ávirkan	<ul style="list-style-type: none"> Vitanin hjá lærarunum fyrir smærri lærlingayrkini er burtur, um skúlagongdin í hesum yrkjum ikki er í Føroyum. Peningurin til útbúnað og eftirútbúgving av lærarum verður betri gagnnyttur, og skuldi hetta merkt betri undirvísing fyrir allar útbúgvingarnar. Virksemið í hvørjum høvuðsyrki gerst somikið størri, og gevur hetta eitt betri fakligt og pedagogiskt skúlaumhvørvi.
Figgjarlig ávirkan	<ul style="list-style-type: none"> Uppskotið hevur við sær, at ein rættuliga stór sparing kann fremjast á tekniskúlaøkinum. Eitt nögv greiðari býti verður framt, sum hevur við sær, at greiðari figgjarligar fyritreytir eru til steðar. Útreiðslurnar til útbúnað verður lægri, við tað at høvuðsyrkini eru á hvør sínum skúla, og av tí, at skúlagongdin fyrir smáu lærlingayrkini ikki er í Føroyum.
Figgjarligar fortreytir	<ul style="list-style-type: none"> Avgerð um broytingina verður tикиn í seinasta lagi 1. apríl 1996. Lærarar og onnur starvsfólk verða uppsøgd við vanligari uppsagnarfreist ella sum ásett í sáttmála.
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 500 1997: 1.500 1998: 1.500 1999: 1.500 2000: 1.500
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> Útreiðslur standast ikki av at skipa undirvísing í lærlingautbúgvingum, har einans 1-5 lærlingar eru í hvørjum flokki. Útbúnaður, ið skjótt verður teknifrøðiliga gamal, skal ikki keypast til nakrar heilt fáa lærlingar. Frálæran verður betri á einum væl útgjørdum donskum tekniskum skúla, heldur enn á einum illa útgjørdum føroyskum skúla Skúlagongdin í einum handverksyrki, eins og sama støðisútbúgvingin og atstøðisútbúgvingin bert eru á einum stað. Fakligi førleikin hækkar. Innan høvsyrkini kann tøki peningurin til útbúnað nýtast gagnligari.
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> Serkunnleikin á skúlanum í smáu handverksyrkjum dettur niður fyrir. Høvuðsaktivið hjá skúlanum, lærararnir, ið sagdir verða úr starvi, koma neyvan aftur. Lærarar og starvsfólk skulu sigast úr starvi. Fleiri lærlingar mugu taka skúlagongdina uttanlands, og innanoyggjað verður meiri ferðing fyrir lærlingar og miðnámsnæmingar.

Vandamál		<ul style="list-style-type: none"> • Fakfelög hjá lærarum og starvsfólkum vilja helst mótmæla skerjinguum • Fakfelög og vinnan, ið verða ávirkað av skerjinguum, koma óivað at virka ímóti broytingunum. • Ein flyingt (umbýting) av avlopsútbúnaði skal fremjast millum skúlarnar.
Virkisætlan		<ul style="list-style-type: none"> • Roknað er við, at avgerðin um broytingarnar er tикин innan 1. apríl 1996. • Kunning um broytingar í sambandi við upptøku til tøkniligar miðnámsútbúgvíngar, eigur at verða gjörd skjótast til ber. • Greiða skal fáast á, hvørjar lærarar og starvsfólk tørvur ikki verður á eftir hesa umskipan. Hesi fólk og fakfelög teirra skulu hava fráboðan um uppsögnina skulu hava fráboðan um uppsögnina og hava rætt til at verða hoyrd, áðrenn endalig avgerð verður tикин (hetta er fyriskrivað í fyrisitingarlögini og sáttmálunum). • Uppsagnir skulu í seinasta lagi verða galdandi frá 1. juli 1996 ella so skjótt til ber. Støða skal takast til, um lærarar og starvsfólk skulu verða frítt stillað í uppsagnartíðini. • Frá 1. august 1996 skal skúlagongdin í teimum smáu fakunum verða í Danmark.
Tíðarætlan	Mars Apríl Heysti 96	<ul style="list-style-type: none"> • Áðrenn 1. apríl eigur støða at takast til broytingarnar. Í tíðarskeiðinum apríl-juni skal umskipanin fyrireikast. • Tey, sum eru partar í málinum, skulu hoyrast. • Uppsagnirnar eru galdandi í seinasta lagi frá 1. juli 1996. • Lærlingar í teimum ymsu yrkjunum, ið eru ávirkaðir av broytingini, skulu taka skúlagongd í Danmark frá august 1996.

2.4.12 Uppskot: Skúlaheimið í Marknagili skal rekast meiri rationelt

Heiti á uppskoti	Skúlaheimið í Marknagili skal rekast meiri rationelt
Uppskot nr.	8
Lýsing av innihaldi	<p>Mælt verður til, at virksemið á skúlaheiminum verður skipað í eina búdeild og eina matardeild:</p> <ol style="list-style-type: none"> Á búdeildini eigur leiguinnntókan frá kómumurum at dekka útreiðslurnar av el, hita og vask á búdeildini. Á matardeildini eigur inntókan frá sölu av mati at dekka innkeyp av matvörum og útreiðslum av matgerðini. <p>Av tí at talan er um eitt skúlaheim, har lærlingar ofta búgva í nakrar fáar vikur í senn verður mælt til, at skúlaheimið fær eitt ískoyti í raksturin. Tað kann ikki rekast sum ein vanligur næmingabústovnur.</p> <p>Fyrisitingin av tekniska skúla, sum eisini heldur til á skúlaheiminum verður ikki roknað, sum ein partur av skúlaheiminum.</p>
Bakgrund	Sambært rokniskapi skúlans fyri 1994 voru samlaðu útreiðslurnar av skúlaheiminum uml. 2,4 mió kr., meðan samlaðu inntökurnar voru uml. 1,1 mió kr. Nettoútreiðslurnar voru sostatt um. 1,3 mió kr., sum landskassin rindaði í beinleiðis rakstrarstuðli til hetta virksemi.
Samanhangur við onnur uppskot	Uppskotið hefur ikki samband við onnur uppskot. Samanburður eigur tó at verða gjördur millum skúlaheimini í Klaksvík og Havn, fyri at finna fram til, hvussu raksturin kann gerast so bíligur sum möguligt.
Geografisk ávirkan	Eingin
Faklig ávirkan	Eingin
Figgjarlig ávirkan	Størri partur av játtanini til skúlan fer til undirvísingarendamál
Fíggjarligar fortreytir	<ul style="list-style-type: none"> Bú- og matardeildin skulu rokniskaparliga haldast hvør sær Stuðulin til skúlaheimið verður árliga 1 mió.kr.
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 100 1997: 300 1998: 300 1999: 300 2000: 300
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> Tann almenni parturin av rakstrinum verður betri defineraður Størri partur av játtan skúlans fer til undirvísingarendamál
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> Tænastan á skúlaheiminum verður helst verri enn nú. Lærlingarnir, sum eru inni á skúlanum í stutt tíðarskeið, og hava brúk fyrir einum góðum stað at búgva, fáa eina verri tænastu.

	<ul style="list-style-type: none"> • Möguligt verða avleiðingarnar tær, at matar- og búgjöldini mugu hækka. Hetta kann aftur hava tær avleiðingar, av heimið missir viðskiftafólk og harvið fær færri inntøkur. 						
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> • Tey, ið virka innan fyrir skúlaheimið, vilja helst mótmæla eini broyting, m.a. tí störv eru í vanda. • Lærlingarnir og búfólkini annars vilja mótmæla eini hækking í prisunum. 						
Virkisætlan	<ul style="list-style-type: none"> • Um avgjört verður, at fara inn á hetta øki, eiga neyvari kanningar at verða settar í verk beinanvegin, fyrir at kanna málid meiri gjølla. • Uppskot um eina nýggja skipan eigur at verða samtykt í seinasta lagi í juni mánaði, soleiðis at hon kann koma í gildið í august 1996. • Partarnir í málinum skulu hoyrast. M.o. Stýrið skúlans, leiðslan og starvsfólkini. 						
Tíðaráetlan	<table border="1"> <tr> <td>Mars 96</td> <td>Politisk viðgerð Kanning settast í verk</td> </tr> <tr> <td>Juni 96</td> <td>Uppskot til nýggja skipan samtykkjast</td> </tr> <tr> <td>August 96</td> <td>Nýggj skipan ætlandi virka</td> </tr> </table>	Mars 96	Politisk viðgerð Kanning settast í verk	Juni 96	Uppskot til nýggja skipan samtykkjast	August 96	Nýggj skipan ætlandi virka
Mars 96	Politisk viðgerð Kanning settast í verk						
Juni 96	Uppskot til nýggja skipan samtykkjast						
August 96	Nýggj skipan ætlandi virka						

2.5 Fiskivinnuútbúgving

2.5.1 Endamál og formligt grundarlag

Fiskivinnuskúlin er landsstovnur við heimstaði í Vestmanna. Fiskivinnuútbúgvingar skúlans fevna um eina 2 ára atstøðisútbúgving og eina 3 ára yrkisgymnasiala útbúgving.

Fiskivinnuútbúgvingin er sum kunnugt ikki gomul í Føroyum. Eingin skipað, almenn útbúgving hevur fyri 1989 verið innan hesa yrkisgrein.

Løgtingslógin um Føroya Yrkisskúla fyri fiskaídnað og havbúnað, nr. 43 frá 5. mai 1987, hevur til endamáls:

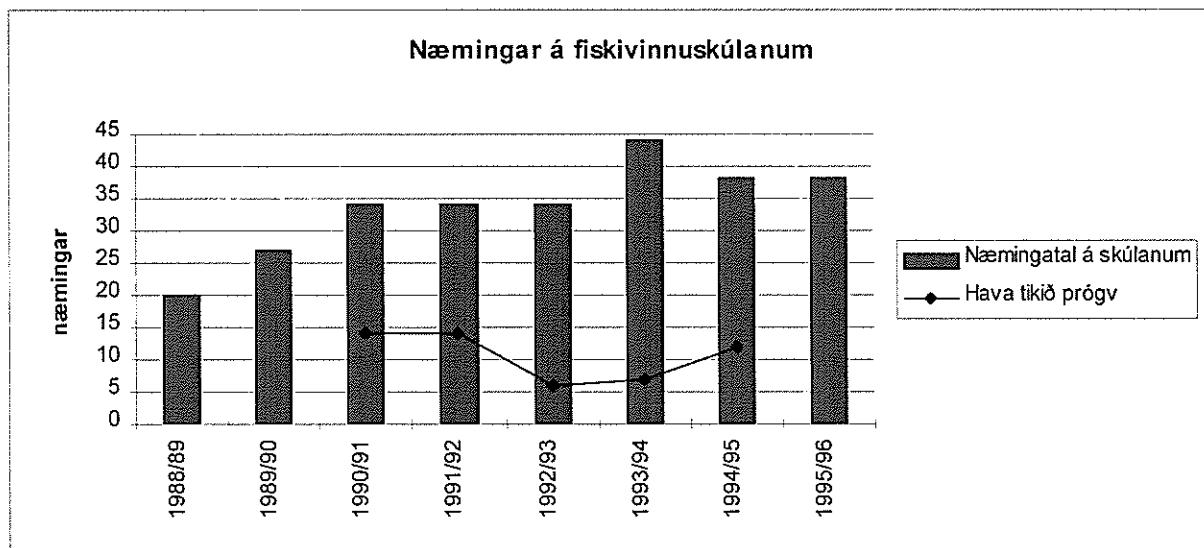
- at geva næmingunum almennan og yrkisligan fórleika og fjølbroytta starvsvenjing, soleiðis at teir gerast førir fyri at virka í og luttaka í menningini av tí føroyska fiskaídnaðinum og havbúnaðinum.
- Næmingarnar skulu skilja støðið hjá fiskaídnaðinum og havbúnaðinum, sæð í mun til tað føroyska samfelagið og tey náttúruríkidømi, sum fiskaídnaðurin og havbúnaðarin eru treytað av.
- Næmingarnir skulu eisini gjøgnum hesa útbúgving fāa mōguleika fyri framhaldandi útbúgving.

Eisini varð løgtingslógið um ávisar skúlar samtykt í 1988 við seinni broytingum, har m.a. er ásett, at yrkisskúli fyri fiskaídnað og havbúnað skal setast á stovn í Vestmanna við deild í Vágum.

Somuleiðis ásetur umrødda lög, at nevnda útbúgwing eisini skal setast á stovn í Eysturoynni við deild í Runavík.

2.5.2 Lýsing av virkseminum

Fiskivinnuskúlin er ein lítil skúli, og líka síðani hann var settur á stovn, hevur einans verið ein flokkur á hvørjum stigi á skúlanum. Fráfallið hevur verið stórt umframta at trupult hevur verið at fingið umsøkjrar hesi síðstu árin. Óvissan um plaseringina av skúlanum verður hildin at verða ein av orsókunum.

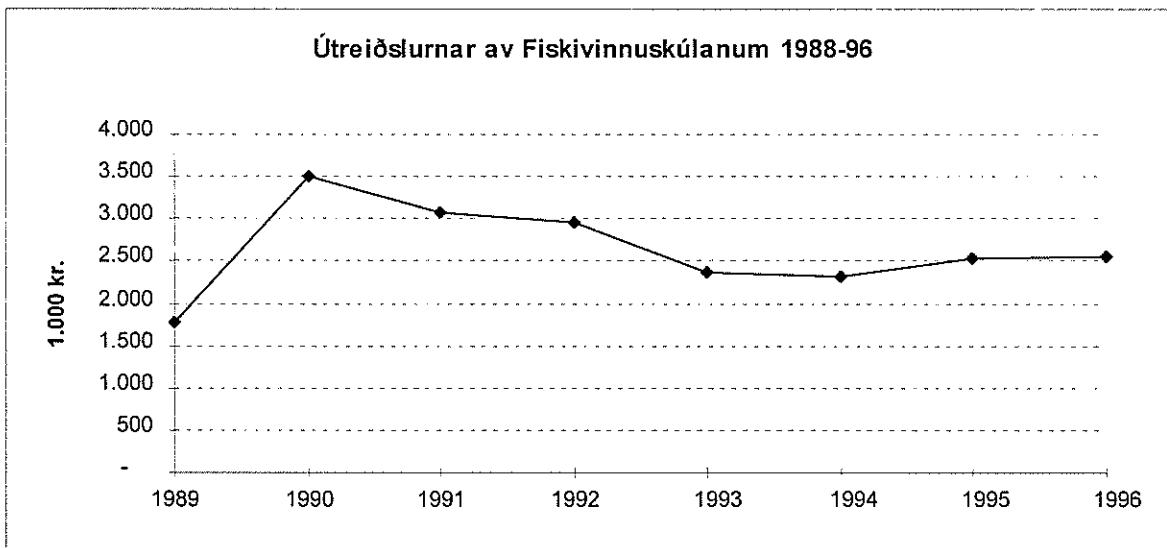
Upprunaliga varð dentur lagdur á, at útbúgvingin í høvuðsheitum skuldi geva næmingunum fórleika til yrki í vinnuni, men broyttu viðurskiftini í vinnuni hava fört við sær, at tey flestu eftir loknað fiskivinnuútbúgving nú fara undir framhaldandi/hægri útbúgving.

Útbúgvingin er tí í dag skipað soleiðis, at næmingarnir fyrst taka eitt støðisár. Eftir støðisárið hava teir tveir möguleikar, annaðhvort:

- at halda fram í einari útbúgving í 2 ár, ið er skal verða yrkisgymnasial og geva næmingunum fórleika fyri upptøku á hægri lærustovni. Arbeit verður við at fáa útbúgvingina góðkenda alla staðni, men hetta er ikki heilt komið upp á pláss enn, eitt nú í Danmark.
- at taka eina atstøðisútbúgving í umleið 1 ár, sum skal geva teimum ein praktiskan fórleika innan fiskaídnað og havbúnað. Tað var hetta útbúgvingin upprunaliga varð ætlað at miða í móti. Ein atstøðisútbúgving gevur eisini fórleika fyri upptøku til teknikaraútbúgvingum.

2.5.3 Fíggjarviðurskifti

Fiskivinnuútbúgvingin kom fyrstu ferð á figgjarlögina í 1989. Tey fyrstu árin var játtanin lutfalsliga høg, av tí at skúlin skuldi byggjast upp, tól keypast o.s.fr.. Nú liggja útreiðslurnar á einum fórum støði. Skúlin kostar umleið 2,5 mió. kr um árið. Í høvuðstølum verður roknað við, at umleið 1,9 mió kr. fara til læraralønir meðan 0,6 mió kr. fara til annan rakstur.

2.5.4 Skipanarviðurskifti

Fiskivinnuskúlin er skúli undir landinum sambært galldandi lög um Føroya Yrkisskúla fyri fiskaídnað og havbúnað. Sbr. §9 setir landsstýrið skúlastjóra eftir tilmæli frá Landsskúlaráðnum. Skúlastjórin hevur dagligu leiðsluna um hendi. Fyri at tryggja, at frálæran á skúlanum er í samljóði við menningina í vinnuni, er eitt skúlaráð sett við umboðum fyri feløg og stovnar innan virkisøki skúlans.

2.5.5 Hølisviðurskifti

Tá ið útbúgvingin byrjaði í 1989, keypti landsstýrið eini sethús í Vestmanna til endamálið. Í húsum er ein stór og ein minni skúlastova umframt onnur smærri høli, harimillum eitt våtrum til viðgerð av fiski og rúm til evnafrøðiliga viðgerð.

Landsstýrið hevur leigusáttmála um leigu av einum parti av húsi í grannalagnum. Í hesum húsum rúmast ein skúlastova. Harumframt hevur landsstýrið leigusáttmála um leiga av grannahúsinum. Í hesum húsi rúmast ein stór skúlastova umframt fleiri smærri rúm til bólkaarbeiði.

2.5.6 Uppskot: Fiskivinnuútbúgvingin flytast til Klaksvíkar

Heiti á uppskoti	Fiskivinnuútbúgvingin flytast til Klaksvíkar
Uppskot nr.	9
Lýsing av innihaldi	<p>Mælt verður til, at Fiskivinnuútbúgvingin verður flutt til Klaksvíkar, og verður ein partur av virkseminum á Tekniska skúlanum í Klaksvík.</p> <p>Tað eru tvær útbúgvingar á fiskivinnuskúlanum. Onnur er ætlað at vera ein yrkisgymnasial- og hin ein meiri praktisk útbúgving. Uppskotið leggur upp til, at fiskivinnuútbúgvingin verður ein valmöguleiki á HT-útbúgvingini, og at tann praktiska útbúgvingin verður ein möguleiki á atstøðisútbúgving skúlans.</p>
Bakgrund	<p>Tað kann verða trupult at fáa eitt lestrarumhvørvi á Fiskivinnuskúlanum í Vestmanna, av tí at hann er so lítil og fjarskotin frá øðrum skúlum. Teir flestu lærararnir eru ferðalærarar.</p> <p>Fáir næmingar hava sökt inn á skúlan hesi seinnu árini, og hetta kundi bent á, at neyðugt er at gera brotingar, soleiðis at útbúgvingin verður meiri attraktiv. Óvissan um plaseringina av skúlanum hevur möguliga verið medvirkandi til hetta.</p> <p>Tann yrkisgymnasiala fiskivinnuútbúgvingin er so lítil, at í mun til talið av næmingum, er tað trupult at fáa útbúgvingina góðkenda. Tað er skilabetri at samskipa útbúgvingina við ta yrkisgymnasialu HT-útbúgvingina av tí at donsku myndugleikarnir hava góðkent hesa útbúgving. Hugsast kann, at ein fiskivinna-/prosesslinja var í HT-útbúgvingini.</p>
Samanhangur við onnur uppskot	Uppskotið kann hava samband við tilmælið um at flyta HF-skeiðið, um tørvur verður á HF-helinum til fiskivinnuútbúgvingina.
Geografisk ávirkan	Broytingin hevur við sær, at fiskivinnuútbúgvingin ikki verður í Vestmanna, men í Klaksvík.
Faklig ávirkan	Ein samanlegging við HT-útbúgvingina í Klaksvík hevði helst ment báðar útbúgvingarnar, av tí at skúlaumhvørvið bleiv storri og undirvísingartilboðini fleiri.
Figgjarlig ávirkan	<ul style="list-style-type: none"> • Færri lærarar skulu ferðast. Tað verður tó ikki möguligt at sleppa heilt undan at fáa lærarakreftir uttanífrá, tí fiskivinnuútbúgvingin eisini inniheldur fleiri handilsfak. Henda undirvísing kann möguliga loysast saman við handilsskúlanum á Kambsdali. • Bygningsútreiðslurnar verða lægri, tá ið skúlin liggar saman við einum øðrum skúla. • Neyðugt verður við eini øktari játtan til Tekniska skúla í Klaksvík.

Fíggjarligar fortreytir	<ul style="list-style-type: none"> Avgerðin um at flyta útbúgvingina verður tикиn í seinasta lagi tann 1. apríl 1996 Tað ber til at samskipa hesa útbúgving við HT-útbúgvingina í Klaksvík. Útbúnaðurin, ið er keyptur til fiskivinnuskúlan, verður fluttur við til Klaksvíkar. Húsini í Vestmanna verða sold ella brúkt til onnur endamál, so at undirvísingarverkið ikki hevur útreiðslur av teimum frá 1. august 1996 at rokna. Lærararnir verða lontir eftir sáttmálanum hjá lærarum á Tekniska Skúla. 				
Sparing 1996 - 00 (tús. kr.)	1996: 300	1997: 600	1998: 600	1999: 600	2000: 600
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> Betri skúlaumhvørvi Óvissan um plaseringina av skúlanum fellur burtur, tá ið útbúgvingin er komin at liggja saman við einum stórra skúla. Lógarverkið og góðkenningin av hesi útbúgving verður greiðari, tá lógarverkið er skipað eftir teimum nýggju tøkniligu úbúgvingunum. Fleiri valmöguleikar verða í vallærugreinum. Betri nýtsla av lærarakreftum. Serhøllir til evnis-, alis- og lívfrøði verða betur gagnnýtt. Klaksvík er ein stórt fiskivinnupláss. 				
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> Skúlin kemur at liggja burtur frá stovnunum og virkjunum, sum skúlin samstarvar við. Skúlin hevur bygt upp eina servitan við lærarakreftum, samstarvsfólkum v.m., ið neyvan øll fylgja við til Klaksvíkar. 				
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> Lokalpolitisk áhugamál í Norðstremoy vilja arbeiða ímóti loysnini Ætlanin kann hugsast at striða móti lógini um "skúlapakkan". Hetta má kannast lögfrøðiliga. 				
Virkisætlan	<ul style="list-style-type: none"> Skiftisreglur mugu gerast fyri teir næmingar, sum hava lisið fiskivinnu eftir gomlu skipanini. Kannast skal, um lögfrøðiligar forðingar eru fyri, at næmingarnir, ið nú ganga á skúlanum, kunnu flytast til Klaksvíkar. Lóggávan um, hvussu fiskivinnuparturin kann samskipast í útbúgvingarnar, skal fyrireikast í góðari tíð. Hølisviðurskiftini í Vestmanna mugu loysast. Leigumálini skulu sigast upp, og støða skal takast til, hvat skal gerast við húsini, ið landið eigur. Uppsagnir ella flyting av stjóra, lærarum og starvsfólkum skal fyrireikast í góðari tíð. Teir viðkomandi partarnir skulu hoyrast. Sökja eftir lærarum (fyri teir, sum ikki flyta við útbúgvingini) til útbúgvingina í Klaksvík 				
Tíðarætlan	Mars	Kanna um lögfrøðiligar forðingar eru fyri at flyta næmingarnar.			

	Apríl	Fyrireika lóggávuna, so at útbúgvingin er partur av HT-útbúgvingi
	Juli	Siga leigumálini upp í Vestmanna. Flyta.

3. Hægri útbúgvíngar

3.1 Alment um hægru útbúgvíngarnar

Tað er torført at siga, júst hvat hugtakið *hægri útbúgving* fevnir um. Í hesi frágreiðingini eru tað allar útbúgvíngar eftir miðnámsútbúgvíngarstöðið, sum eru á grein 9 á figgjarlóginu fyrir 1996.

Tær hægru útbúgvíngarnar, ið eru tiknar við í hesi frágreiðingini eru útbúgvíngar á:

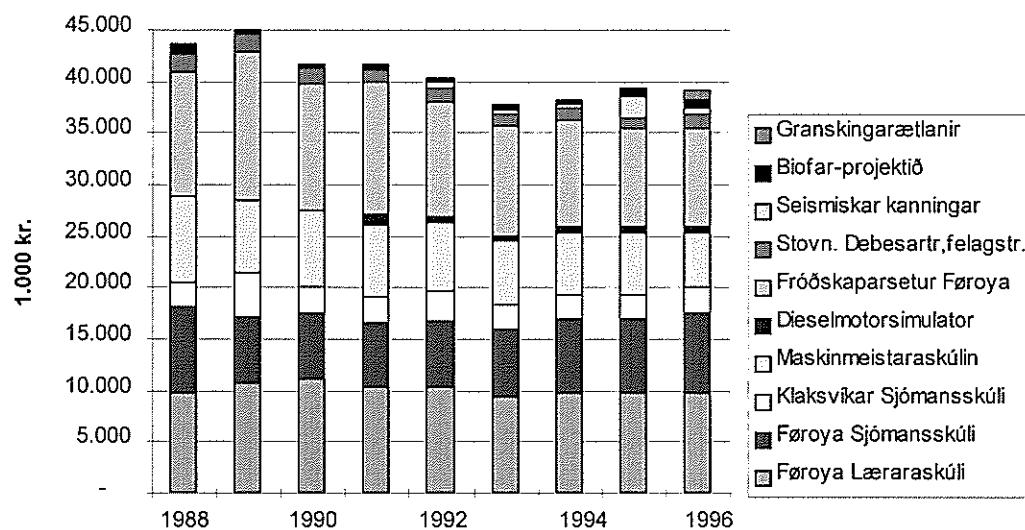
- Føroya Lærararaskúla
- Føroya Sjómansskúla
- Klaksvíkar sjómansskúla¹³
- Maskinmeistaraskúlin
- Fróðskaparsetri Føroya

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Hægri útbúgvíngar:									
Føroya Læraraskúli	9.795	10.694	11.151	10.283	10.325	9.407	9.759	9.759	9.759
Føroya Sjómansskúli	8.354	6.531	6.333	6.210	6.456	6.544	7.168	7.114	7.823
Klaksvíkar Sjómansskúli	2.244	4.236	2.622	2.627	2.800	2.291	2.349	2.399	2.399
Maskinmeistaraskúlin	8.418	6.910	7.410	7.019	6.670	6.225	6.009	6.150	5.370
Simulatorleiga	-	-	-	857	548	505	624	500	500
Ialt	28.811	28.371	27.516	26.996	26.799	24.972	25.909	25.922	25.851
Visital	100	98	96	94	93	87	90	90	90
Gransking, Fróðskaparsetur oa:									
Fróðskaparsetur Føroya	12.068	14.517	12.257	12.960	11.238	10.618	10.323	9.438	9.632
Stovn. Debesatr,felagstr.	1.850	1.721	1.576	1.239	1.333	1.207	1.102	1.111	1.402
Seismiskar kanningar					500	457	495	2.150	500
Biofar-projektið	843	295	292	503	544	503	450	639	700
Granskingaráðlanir								1.000	
Ialt	14.761	16.533	14.125	14.702	13.615	12.785	12.370	13.338	13.234
Visital	100	112	96	100	92	87	84	90	90

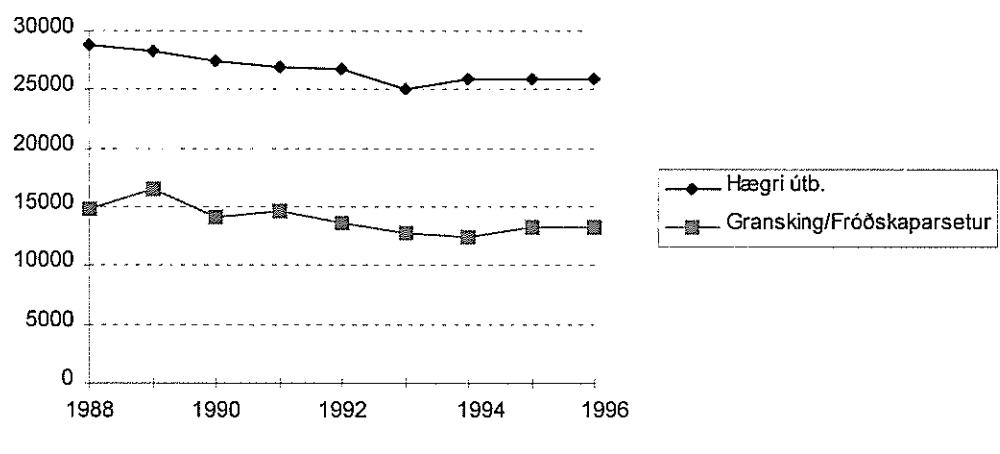
Av gongdini í útreiðslunum framgongur, at samlaða játtanin er lækkað við umleið 10% síðani í 1988. Umleið 2/3 fara til hægri útbúgvíngar v.m. og 1/3 fer til Fróðskaparsetrið granskning v.m.

¹³ Allar útbúgvíngarnar á skúlanum eru kortini ikki hægri útbúgvíngar.

Útreiðslur av hægri útbúgvögum og granskingu, 1988-96

Høvuðsúreiðslubólkarnir innan hægri útbúgvögur og granskingu/fróðskaparsetur

3.1.1 Uppskot: Felags EDV-høli í Nóatúni

Hetta uppskotið fer tvörtur um skúlamark, og er tí tikið fyrir seg.

Heiti á uppskoti	Felags EDV-høli í Nóatúni
Nummar:	10
Lýsing av innihaldi	<p>Føroya Sjómansskúli, Læraraskúlin og Fróðskaparsetrið, ið liggja tætt saman, skulu hava felags edv-høli. Á henda hátt verður tryggja, at næmingarnir á øllum skúlunum hava atgongd til nútímans telduútgerð.</p> <p>Samla næmingatal á brúkarunum av útgerðini er:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sjómansskúlin: 180 næmingar Læraraskúlin: 100 næmingar Fróðskaparsetrið: 40 næmingar <p>Skúlarnir skulu gera eina sínámillum avtalu um, hvussu felagshølið skal brúkast í undirvísingini.</p> <p>Umframt hesa útgerð, fara skúlarnir at hava eldri edv-útgerð standandi á hvørjum einstökum skúla til næmingarnar at brúka til til uppgávur o.t..</p>
Bakgrund	<p>Føroya Sjómansskúli fekk á figgjarlögini fyrir 1996 játtað kr. 700.000 til nýggja edv-útgerð umframt kr. 500.000 til ístandsetan av høli, ið Maskinskúlin var fluttur úr í Nóatúni. Tað er eitt krav fyrir at kunna fylgja við í krøvunum, sum verða sett til sjómansútbúgvingarnar, at næmingarnir kunnu arbeiða á teldu við simuleringum v.m.</p> <p>Læraraskúlin sökti eisini um telduútgerð, men fekk ikki játtað hetta.</p> <p>Fróðskaparsetrið hevur ekspertisu á edv-økinum, og kann stuðla væl undir eini felags nýtslu.</p>
Samanhangur við onnur uppskot	Hevur ikki samanhang við onnur uppskot. Men liknandi loysn kundi verið gjørd fyrir aðrar skúlar. M.a. á Kambsdali millum handils- og studentaskúlan og úti í Marknagili millum handils- og tekniska skúlan.
Geografisk ávirkan	Eingin.
Faklig ávirkan	Tryggjar, at undirvísingen innan teldunýtslu verður hildin uppi á nóg høgum og dagfördum støði.
Figgjarlig ávirkan	Rationaliserað og spart verður í: <ul style="list-style-type: none"> • Íløgum í telduútgerð • Viðlíkahald av útgerðini • Support

Fíggjarligar fortreytir	<ul style="list-style-type: none"> • At tilber at brúka somu útgerð á öllum skúlunum. • At skúlarnir ikki sjálvir gera nýggjar ílögur eftir at skipanin er sett í verk
Sparing 1996 - 00 (tús. kr.)	1996: 100 1997: 100 1998: 100 1999: 100 2000: 100
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> • Útgerðin verður betur gagnnýtt
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> • Næmingarnir fara ikki at hava líka góða atgongd til útgerðinia, sum tá ið teir einans sjálvir skulu brúka hana. • Tað kunnu verða trupulleikar av at einast, nær hvør skúli hevur atgongd.
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> • Tað kann verða trupult at fáa stovnarnar at samstarva um hesi viðurskifti. • Serliga fer Sjómansskúlin at gera móttstöðu, av tí at teir hava fingið játtanina.
Virkisætlan	<ul style="list-style-type: none"> • Sjómansskúlin fær beinanvegin at vita, at játtanin til nýggja telduútgerð er ikki einans til sjómansskúlan • Bólkur verður settur at evna til reglur fyri hvussu samstarvið skal skipast
Tíðaráetlan	<p>Fylgja ætlanini hjá sjómansskúlanum. Síðani skulu felagsreglur góðtakast, og skema gerast fyri, nær teir ymsu stovnarnir hava atgongd til hølið.</p>

3.2 Sjómans- og sjóvinnuútbúgvingarnar

3.2.1.1 Endamál og formligt grundarlag

Í Føroyum eru tveir sjómansskúlar: Klaksvíkar Sjómansskúli og Føroya Sjómansskúli í Tórshavn.

Sambært Ll. frá 1984, sum seinast var broytt við Ll. nr. 64 frá 21.05.1987 um sjómansútbúgvingar, kunnu hesar útbúgvingar fara fram á sjómansskúla, og eru tær býttar millum báðar skúlarnar soleiðis:

Skúli	Útbúgvingar
Føroya Sjómansskúli	<ul style="list-style-type: none"> • Dugnaskapsroynd (5mð.) • Heimaskiparaútbúgving (1 ár) • Skiparaútbúgving (1 1/2 ár) • Skipsføraraútbúgving (3 ár)
Klaksvíkar Sjómansskúli	<ul style="list-style-type: none"> • Kokkaskúlaútbúgving (5 mð.) • Dugnaskapsroynd (5 mð.) • Sjóvinnuskúlaútbúgving (5 mð.) • Heimaskiparaútbúgving (1 ár) • Skiparaútbúgving (1 1/2 ár)

Sjóvinnuskúlaútbúgvingin gevur, umframt at geva atgongd til heimaskiparaútbúgvingina, eisini ein part av teirri í sjóvinnulóginí kravdu siglingartíð.

Lógar og reglur, sum virkað verður eftir, eru annars:

K. nr.154 frá 28 november 1995, K. nr. 147 frá 5 juli 1993, K. nr.130 frá 14 september 1993,
K. nr. 132 frá 14. sept. 1992, K. nr. 186 frá 22. desember 1992, K. nr. 90 frá 6. juli 1988, K. nr. 131
frá 29 oktober 1988 og K. nr. 97 frá 26 november 1987.

Føroyska skipsføraraútbúgvingin er sambært avtalu frá 1. juli 1989 millum Føroya Landsstýri og Søfartsstyrelsen líkastillað við donsku skipsføraraútbúgvingina.

Vegna umlegging í undirvísingarskipanini eru prógvini til fiskiskipara, skipsførara og stýrimann eftir gomlu skipanini tikan av.

3.2.2 Lýsing av virkseminum

Upptökutreyt fyri heimaskipara-, skipara- og skipsføraraútbúgving er, umframt tann í Ll. nr. 16 frá 3. mars 1988 kravda siglingartíðin, eisini víðkaða fráfaringarroyd fólkaskúlans. Nevndu útbúgvingar eru tilrættislagdar eftir einari modulskipan. Tað merkir, at undirvísingin er býtt sundur í lærugreinareindir/modul. Undirvísingin fer annars fram partvís sum skeið og partvís sum floksundirvísing, har skrivligar heimauppgávur javnan skulu loysast og latast inn.

Verandi modulskipan frá 1993 tryggjar, at tilfeingið verður útnyttað til fulnar, tí at útbúgvingarnar til ávikavist heimaskipara- og skipara eru samskipaðar við skipsføraraútbúgvingina.

Hvørt undirvísingarár í ávikavist heimaskipara-, skipara- og skipsføraraútbúgvingini er umleið 1300 undirvísingartímar.

Næmingar skulu umframt vanliga undirvísing standa ymisk skeið:

Radarsimulatorskeið, GMDSS, ARPA, GOC, teldu-, eldslökki-, roykkavara-, brandleiðara- og 3 daga trygdarskeið á Klaksvíkar Sjómansskúla, harav 1 dag á Brandskúlanum við Áir. Eisini skulu næmingarnir luttaka umborð á venjingarskipi (Ólavi Halga).

Á sjómansskúlanum í Tórshavn verða eftirútbúgvingarskeið fyri sjófólk hildin við jøvnum millumbili. Fyri at halda útbúgvingina á altjóða støði, verður framhaldandi neyðugt at bjóða út tilik eftirútbúgvingaskeið.

3.2.2.1 Gongdin fram til ta núverandi stoðuna

Føroyska sjómansskúlaútbúgvingin er yvir 100 ára gomul. Tey fyrstu árini var útbúgvingin tilrættisløgd sum privatundirvísing. Í 1929 bleiv sjómansskúlin í Tórshavn “statsskúli”. Í 1949 var sjómansskúlin í Tórshavn yvirtikin sum føroyskt málsøki. Skipsføraraútbúgvingin varð sett á stovn í 1962.

Í Klaksvík varð sjómans- og radioskúli settur á stovn í 1947 av Fischer Heinesen. Sjómansskúlin í Klaksvík var privatskúli í yvir 20 ár. Í 1975 varð Klaksvíkar Sjómansskúlin yvirtikin av Føroya Landsstýri.

3.2.3 Næmingaviðurskifti

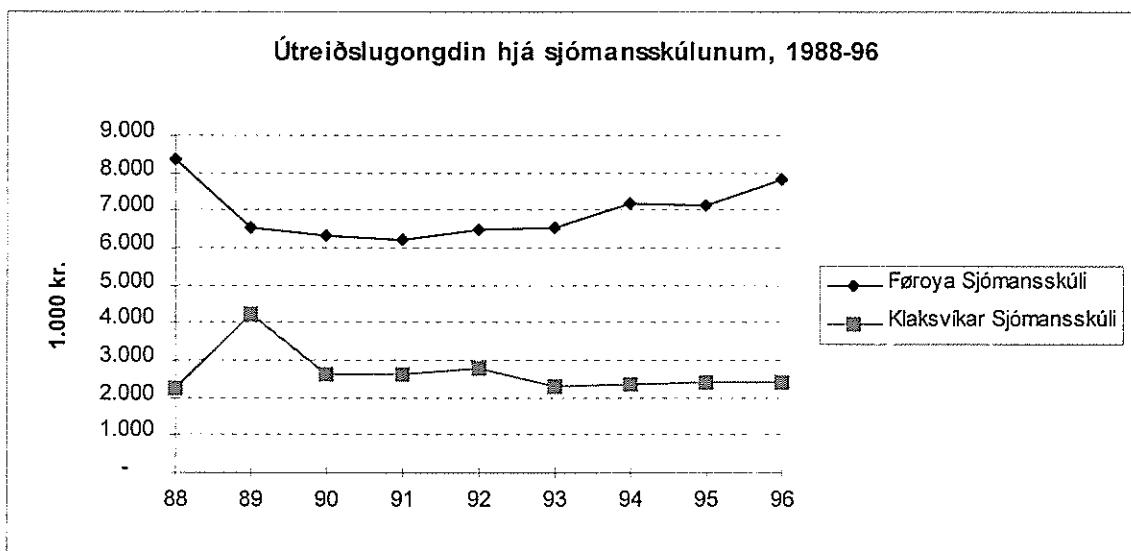
Síðani miðskeiðis í áttati árunum er næmingatalið tvífaldað á Føroya Sjómansskúla. Í 1988 varð arbeitt við einari útbyggingarætlan, tá vóru umleið 100 næmingar á skúlanum. Útbyggingarætlanin, ið var mett at kosta 16 mió. kr., gjørdist tó ikki veruleiki.

Síðan 1992 hevur talið av næmingum verið støðugt vaksandi, frá 100 innskr. næmingum í 1988 til 216 í 1994.

Tilsamans á báðum skúlunum fáa árliga umleið 200 næmingar útflýggjað prógv í samband við lokna sjómansskúlaútbúgving.

3.2.4 Figgjarviðurskifti

Landskassin ber allar útreiðslur av sjómansskúlaútbúgvingunum. Rakstrarútreiðslurnar fyrir báðar skúlarnar tvey tey seinastu árini hava verið umleið 9 mió. kr. um árið. Føroya sjómansskúli hevur fингið 7 mill.kr., og sjómansskúlin í Klaksvík hevur fингið eitt sindur yvir 2 mill.kr. Í 1996 er játtanin til Føroya Sjómansskúla hækkað við út móti 1 mill.kr.. Hetta kemst serliga av, at skúlin skal hava nýggja framkomna edv-útgerð, sum verður eitt krav fyrir at fáa navigatørprógv í framtíðini. Tað er ikki mett at vera figgjarliga ráðiligt at gera hesa stóru ílöguna á tveimum støðum.

3.2.5 Starvsfólkaviðurskifti

Á Føroya Sjómansskúla í Tórshavn eru 18 lærarar í føstum starvi og á Klaksvíkar Sjómansskúla eru 6. Talið av lærarum hevur á báðum skúlunum verið støðugt síðan miðskeiðis í áttatiárunum. Setanarviðurskiftini hjá sjómansskúlalærarum eru ikki heilt greið. Føroya Landsstýri og umboð fyri sjómansskúlalærarar samráðast í lötuni um sáttmála.

3.2.6 Hølisviðurskifti og útbúnaður

Føroya Sjómansskúli er 1.500 fermetrar til støddar. Leiðsla og lærarar á Føroya Sjómansskúla hava við jøvnum millumbili tvey tey seinastu árin gjort vart við, at tørvur er á fleiri fermetrum. Klaksvíkar Sjómansskúli er 286 fermetrar til støddar.

Av tí at nýggj og økt útbúgvingarkrøv í EDV og simulering eftir ætlan verða innförd í komandi lestrahálvu, hevur Føroya Sjómansskúli fangið játtað 700.000 kr. til ílögur í telduútgerð í inniverandi figgjarári.

3.2.7 Uppskot: Sjómansskúlarnir taka sær av hvør sínum útbúgvingum

Heiti á uppskoti	Sjómansskúlarnir taka sær av hvør sínum útbúgvingum
Uppskot nr.	11
Lýsing av innihaldi	<p>Skúlin í Tórshavn skal útbúgva navigatørar, meðan Klaksvíkar sjómansskúli skal útbúgva sjóvinnunæmingar og heimaskiparar.</p> <p>Upptøka til heimaskipara- og sjóvinnuflokkin í Klaksvík verður soleiðis, at hesir ikki verða á skúlanum samstundis. Hetta merkir, at hálvt annað ár er ímillum, at ein sjóvinnuflokkur verður upptikin.</p> <p>Kokkaskeið í Klaksvík heldur fram, men mælt verður til at hetta verður samskipað við eina möguliga komandi matvørulinju á Tekniska skúla í Klaksvík. Hugsast kann eisini, at til ber at hava samstarv við Húsarhaldsskúlan á hesum øki. Um fáir umsøkjarar eru til kokkaútbúgvingina, so eigur ikki at verða tikið upp til eitt skeið.</p>
Bakgrund	<p>Stórar umskipanir eru væntandi í navigatørútbúgvingini í Danmark, og roknað verður við, at stórar broytingar eisini fara at verða í Føroyum, sum fylgja av hesum. Annars fáa føroyingar ikki rættindi til at fáa prógv til at kunna sigla við donskum skipum. Ein av broytingunum er, at kravt fer at verða, at næmingurin skal hava eina miðnámsútbúgving frammundan, fyri at koma inn á navigatørútbúgvingina</p> <p>Krøvini til útgerð fara eisini at verða nóg herd, millum annað útgerð til edv-simulatorar o.l.. Nevndin mælir ikki til, at sama útgerð verður keypt á tveimum skúlum í Føroyum. Tað er meiri rationelt, at einans ein skúli hevur hesa framkomnu tøknifréðiligu útgerð, sum eisini javnan skal dagførast.</p> <p>Av tí at Klaksvíkar Sjómansskúli tøkniliga ikki fer at verða nóg væl fyri at standa fyri allari undirvísingini, sum teir hava í dag, eigur tað at umhugsast, um skúlin í framtíðini skal leggja seg eftir einans at útbúgva heimaskiparar.</p> <p>Spurningurin er eisini, um núverandi modulskipan kann virka í framtíðini, eftir teimum nýggju krøvunum, sum verða til navigatørútbúgvingina. Möguliga eigur ein sjálvstøðug heimaskiparaútbúgving at verið í Klaksvík, ið einans er ætlað til føroyska útróðraflotan, meðan navigatørútbúgvingin verður á Føroya Sjómansskúla, sum ein onnur sjálvstøðug útbúgving.</p>
Samband við onnur uppskot	Flytingin av fiskivinnuskúlanum er knýtt at ætlanini við samskipan við kokkaútbúgvingina kann fremjast.
Geografisk ávirkan	Tað fer möguliga ikki at bera til at fara víðari frá Klaksvíkar Sjómansskúla til Føroya Sjómansskúla. Talan er um sjálvstøðugar útbúgvingar, ið ikki byggja á hvørja aðra.

Faklig ávirkan	Útbúgvingarnar verða helst styrktar. Men fakliga stöðið verður lægri í Klaksvík.				
Fíggjarlig ávirkan	Færri útreiðslur verða á Klaksvíkar Sjómansskúla.				
Fíggjarligar fortreytir	<ul style="list-style-type: none"> Tað er ikki möguligt í lötuni at siga, hvussu krøvini til navigatorútbúgvingina fara at verða í framtíðini. Sparingar verða á Klaksvíkar sjómansskúla, tá ið sjóvinnuflokkurin ikki verður tикиn upp hvort hálvár. Eingin upptøka til sjóvinnuflokkin er roknað á heysti 1996. 				
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 300	1997: 500	1998: 500	1999: 500	2000: 500
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> Útgerð skal ikki keypast á tveimum skúlum Útbúgvingarskipanirnar verða greiðari 				
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> Möguligt er ikki at flyta úr Klaksvík til Havnar at ganga víðari á sjómansskúla. Sjóvinnuflokkur verður einans upptíkin annaðhvört ár. 				
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> Neyðugt verður at skerja virksemi á Klaksvíkar Sjómansskúla nakað, og hetta fer helst at møta móttstöðu. 				
Virkisætlan	<ul style="list-style-type: none"> Nevnd eigur at verða sett at evna til ta nýggju navigatorútbúgvingina í Føroyum, tá ið krøvini eru kend. Umskipanin í Klaksvík eigur at verða sett í gildi á heysti 1996. 				
Tíðaráætlan	Mar 96	Politisk viðgerð Skúlin í Klaksvík skal hava boð um broytingina.			
	Apr. 96	Nevnd verður sett at endurskoða navigatiónsútbúgvingarnar við stöði í teimum nýggju fortreytunum.			

3.3 Maskin- og maskinmeistaraútbúgvingar

3.3.1 Endamál og formligt grundarlag

Maskinmeistaraskúlin (fyrrv. Føroya Maskinskúli) var í tíðarskeiðinum 1964-1992 sjálvsognarstovnur. Í 1992 bleiv skúlin broyttur til at verða landsskúli.

Sambært Ll. nr. 50 frá 28. apríl 1992 um maskinmeistaraútbúgving og aðrar maskin- og eltøkniútbúgvingar kunnu m.a. omanfyri nevndu útbúgvingar fara fram á maskinskúla. Maskinist- (1 ár) og Maskinmeistaraútbúgving (3 ár).

Við heimild í § 6 í nevndu Ll. hevur landsstýrið fyrisett, at maskinmeistaraútbúgvingin hevur til endamáls at geva tí lesandi förléika at standa fyrir rakstri og umsiting av tekniskum útbúnaði og skipanum (smb. kunngerð um maskinmeistaraútbúgving nr. 129 frá 14. sept. 1992).

Útbúgvingin skal geva tí lesandi nágreniliga vitan um ravnagns-, maskin-, orku-, stýringar- og reguleringsútbúnað á landi so væl sum á sjógví, til tess at kunna tryggja tann besta raksturin av slíkum útbúnaði við atliti at figgjarrakstri, trygd og umhvørvi.

Lógor og reglur, ið virka verður eftir, eru annars: K. nr.130 frá 14. sept. 1992, K. nr. 131 frá 14. sept. 1992 og K. nr. 133 frá 14. september 1992.

Sambært avtalu millum Landsskúlafyrisingina og Søfartsstyrelsen frá 15. august 1990 er tann føroyska maskinist- og maskinmeistaraútbúgvingin javnsett við samsvarandi útbúgvingar í Danmark.

Upptøkutreytir fyrir nevndu útbúgvingar eru umframt víðkaða fráfaringarroynd fólkaskúlans, eisini tey í kunngerð nr. 129 frá 14. september 1992 ásettu krövini.

3.3.2 Lýsing av virkseminum

Undirvísing til maskinmeistarapróvtøku er fyrireikað sum 3 ára dagskúlaundirvísing. Tað fyrsta árið er umleið 1400 undirvísingartímar, 2. og 3. árið eru umleið 1200 undirvísingartímar hvort, og öll árinu enda við próvtøku. Lesandi fær maskinistprógv, tá ið 1. árspróvtøka er staðin. Soleiðis er maskinistútbúgvingin samskipað við maskinmeistaraútbúgvingina.

Undirvísingen fer fyrir tað mesta fram sum floksundirvísing, har skrivligar uppgávur javnan skulu loysast og latast inn. Í sambandi við undirvísingina skulu næmingar á trygdarskeið (3 daga skeið á Klaksvíkar Sjómansskúla, harav 1 dag til Brandskúlan við Áir), eisini skulu næmingar luttakað á venjingarskipi (Ólavi Halga).

3.3.2.1 Gongdin fram til ta núverandi stoðuna

Gongdin í virkseminum fram til í dag er drúgv, tí undirvísing í motor- og maskinlæru var bjóða út fyrstu ferð í 1912, tá ið brøðurnir Jógván og Jákup við Stein tóku initiativ til at seta motorpassaraútbúgving á stovn í Føroyum.

Í Klaksvík var motorpassaraútbúgving stovnsett í 1929, tí stórus tørvur hevur verið á útbúnum fólkum um tað mundið, tá ið tey føroystu fiskiskipini fingu motor.

Í tíðarskeiðnum 1929-1965 helt Maskinskúlin til á Føroya Sjómansskúla. Sum frá leið øktist tørvurin á fleiri fermetrar, tí tekniskar broytingar og hægri krøv til útbúgvingina gjørdu, at útgerð so sum el- og maskinlaboratorium mátti fáast til vega.

Sostatt flutti maskinskúlin í 1974 í ovastu hædd í pakkhúsini hjá P/F Valdemar Lützen. Ovasta hæddin var 530 fermetrar til støddar. Broytingar í undirvísingarskipanini og alsamt vaksandi krøv til teknisku útgerðina gjørdu tað neyðugt at fáa viðkað fermetratalið enn meira. Í hesum sambandi varð í 1980 avgjørt, umframt teir omanfyri nevndu 530 fermetrarnir, eisini at leiga 180 fermetrar til maskinlaboratorið frá P/F Føroya Saltsølu. El-laboratorið lá úti á Føroya Sjómansskúla.

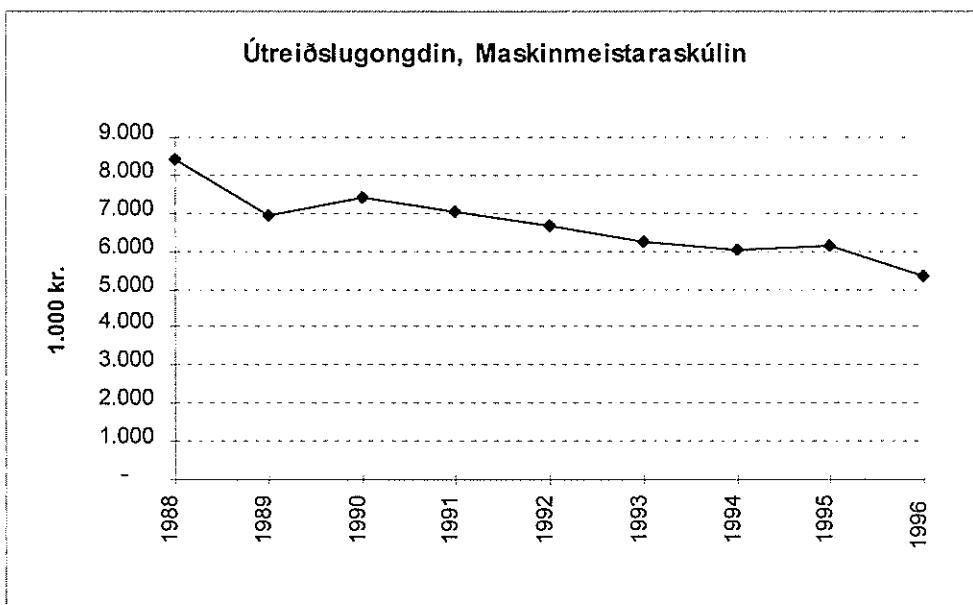
Í 1988 varð peningur játtaður til keyp av bygningi, so at Maskinmeistaraskúlin kundi fáa tíðarhóskandi undirvísingarumstøður. Bygningurin hjá Wentzel Petersen, ið var mettur at vera væl egnadur til endamálið, varð keyptur fyrir 4.5 mió. kr. Bygningurin varð umvældur fyrir 4.5 mió. kr. Í juni 1995 flutti skúlin í nýggju hølini við Oyggjarvegin. Skúlin er 2.200 fermetrar til støddar.

3.3.3 Næmingaviðurskifti

Samlaða næmingatalið er síðan 1985 vaksið so líðandi; men hevur síðan 1992 verið støðugt t.e. umleið 100 næmingar. Til hvørja vetrar- og summarpróvtøku fáa umleið 15 maskinistar og 20 maskinmeistarar útflyggjað prógv.

3.3.4 Fíggjarviðurskifti

Rakstrarútreiðslur skúlans hava síðstu helvt av 80-unum ligið millum 7-8 mió. kr. um árið. Tey seinastu árini eru útreiðslurnar minkaðar til umleið 6.0 mió. kr. Síðani skúlin er fluttur í nýggj høli, eru leiguútreiðslurnar spardar burtur. Hetta sæst aftur í tí lægru játtanini í 1996.

Landskassans partur av samlaðu útreiðslunum var í 1986 umleið 20%, og í 1991 umleið 70%. Vøksturin í rakstrarútreiðslunum eיגur ikki bert at verða settur í samband við víðkaða virksemið, men eisini við, at tá ið blokktilskotið varð fastlagt, var samlaði virksemið á skúlanum ikki serliga stórt. Orsókin til hækkaða aktivitetsstöðið í hesum tíðarskeiði er m.a. nýggjar útbúgvningar sum t.d. nýggj motorpassaraútbúgvning (januar 1987), víðkaða maskinmeistaraútbúgvningin (august 1987) og el-installatørútbúgvningin (juni 1989). Hesar útbúgvningar hava vegna sparingar ikki verið tøkar í tíðarskeiðnum 1992-1995.

Eftirútbúgvning av maskinmeistarum er alneyðugt, tí í altjóða høpi verður kravt, at fakkunnleikin er dagfördur.

Av tí at skúlin nú hevur góðar umstøður at virka undir, eru möguleikar fyri ávísum skeiðsvirksemi, bæði fyri næmingum og øðrum áhugaðum, ið gjalda fyri skeiðsluttøkuna.

Skúlin hevur, um undirtøka verður fyri nevnda skeiðsvirksemi, fingið möguleikar at fáa inntøkur. Óivað fara broyttu umstøðurnar sum frá líður at hava eina positiva effekt á raksturin, tí ongar leiguútreiðslur hava verið í roknkapinum síðan juni 1995.

3.3.5 Starvsfólkaviðurskifti

Í samsvar við tað vaksandi næmingatalið er talið av lærarum hækkað tilsvarandi. Síðan 1992 hevur talið av lærarum verið 9 í føstum starvi og 4 tímалærarar.

Tað skal viðmerkjast, at lærararnir á maskinmeistaraskúlanum eru í 1995 settir sambært sáttmála millum Føroya Landsstýri og Maskinmeistaraskúlan. Tað merkir, at lønarútreiðslurnar eru hækkaðar munandi.

3.3.6 Rationaliserings- og spariskrá fyri maskin- og maskinmeistaraútbúgvningina

Nevndin hevur ikki viðgjort ítøkilig uppskot til rationaliseringar ella sparingar innan fyri hetta økið.

Í orðaskiftinum hevur möguleikin við eini storri samskipan við Tekniska skúla í Tórshavn tó verið umrøddur. Hetta kundi serliga hugsast, at blivið aktuelt um “svørtu fakini” burturav voru í Havnini, sum nevndin skýtur upp, í partinum um tær teknisku útbúgvingarnar.

3.4 Lærara- og pedagogútbúgvingarnar

3.4.1 Endamál og formligt grundarlag

Føroya Læraraskúli virkar samsvarandi rammulög staðfest av danska fólkatinginum lög nr. 52 frá 14.02 1979 for Færøerne om læreruddannelsen, sat i kraft ved B. nr. 71 af 01.03. 1984, tó virkandi frá 01.05. 1980.

Harumframt er grundarlagið undir virksemi skúlans lögtingslög nr. 69 frá 28.05. 1980 um læraraútbúgving.

Endamál skúlans er at útbúgva lærarar til fólkaskúlan og aðrar útbúgvingar, sum landsstýrið, sambært § 4 í omanfyri nevndu lögtingslög, kann seta á stovn á læraraskúlanum.

Í lötuni er talan um læraraútbúgving og pedagogútbúgving.

Nágreiniligi reglur fyri hesar báðar útbúgvingarnar eru:

Kunngerð nr. 26 frá 07.05. 1991 um læraraútbúgving og

Kunngerð nr. 13 frá 24.01. 1990 um námsfrœðiliga útbúgving

3.4.2 Lýsing av virkseminum

Undirvísingarliga vavið á báðum útbúgvingunum er ásett sambært áðurnevndu kunngerðum við tilskilaðum tímatali fyri hvørja lærugrein sær í allari útbúgvingini.

Føroya Læraraskúli varð stovnaður í 1870 og hevur sostatt rundað tey 125 árini.

Undirvísingarligu karmarnir hava ikki altið verið so rúmsáttir sum nú. Skúlin flutti út á Frælsið í 1968 og fekk tá góðar undirvísingarligar karmar at virka undir við tilknýti at venjingarskúla. Í 1989 var gjørd uppíbygging fyri 20 milliónir, og fekk skúlin tá eitt sindur rúmari ræsir, men tó má sigast, at Venjingarskúlin var tann, sum fekk mesta ágóðan av sjálvari nýbyggingini.

Í 1986 varð álagt skúlanum sambært lögini um læraraútbúgving at fara undir pedagogútbúgving, og hevur skúlin útbúgvið uml. 72 pedagogar til árslok 1995.

Á Føroya Læraraskúla eru í dag (januar 1996) 132 lesandi í 7 flokkum. Av hesum eru 75, sum eru læraralesandi í hesum flokkum:

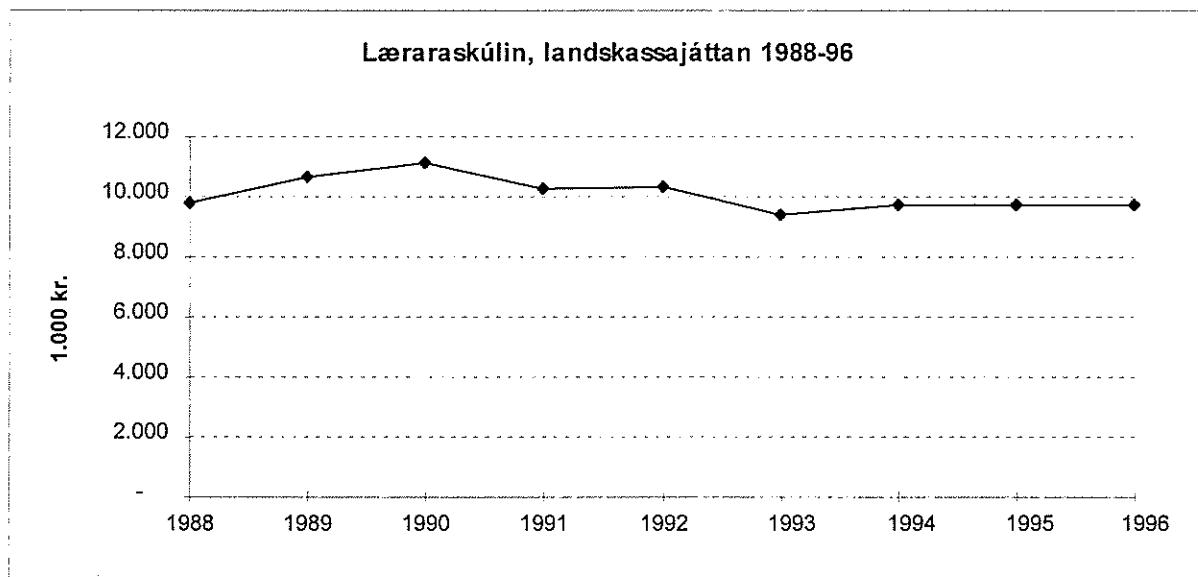
1. flokkur 24 næmingar
2. flokkur 16 næmingar
3. flokkur 12 næmingar
4. flokkur 23 næmingar

Tey pedagoglesandi eru 57 í hesum flokkum:

1. flokkur 24 næmingar (byrjaði jan. 1996)
2. flokkur 16 næmingar (byrjaði aug. 1994)
3. flokkur 17 næmingar

3.4.3 Fíggjarviðurskifti

Lækkingar hava verið í játtanini til Føroya Læraraskúla, síðani játtanin var hægst í 1990. Ymiskar rationaliseringar eru gjørdar, og hevur hetta viðfört, at játtanin er lækkað og hevur ligið um 9,8 mill.kr. tey síðstu 3 árini. Umleggingarnar eru m.a., at linjugreinirnar verða lisnar yvir 2 ár og royndir eru gjørdar við samlestri millum pedagogar og lærarar á fyrsta ári.

3.4.4 Upptøka og næmingaviðurskifti

Alt eftir hvør peningur verður játtaður skúlanum á fíggjarløgtingslögini, verður virksemið á skúlanum ásett. Sum aðalsjónarmið er, at takast skal upp til læraraútbúgvingina á hvørjum ári. Orsókin til hetta er, at framrokningar hava víst, at stutt eftir aldarskiftið fara fráfaringar vegna aldur av fólkaskúlalærarum at verða storrri og meiri støðugar. Harafturat fara altið nøkur burturav á vegnum. Fyri at fyribryrgja, at føroyski skúlin skal koma aftur í ta støðuna, sum hann var í 70- og 80-unum við nógymum óútbúnum vikarum, so verður hildið, at upptøka til læraraútbúgvingina nærum á hvørjum ári hevur verið ein skilagóð loysn.

Upptøka til læraraútbúgvingina er altið til eina skúlaársbyrjan. Upptøka til pedagogútbúgvingina kann bæði vera til skúlaársbyrjan ella í januar við ársbyrjan. Hetta gevur eisini skúlanum tann möguleika at gagnnýta peningaliga tilfeingið í fultmát.

Til báðar útbúgvingarnar eru nögvir umsøkjarar. Á pedagogútbúgvingini er tørvurin so stórur, at ein flokkur um árið ikki nøktar tørvin. Upplýsast kann, at í januar 1996 voru uml. 160 umsøkjarar til pedagogútbúgvingina.

Føroya Læraraskúli hevur í 2 skúlaár havt samlestur í 1. flokki millum læraralesandi og pedagoglesandi. Hetta hevur verið framt sum ein royndarskipan við tí ætlan, at kunna brúka niðurstøðuna frá hesi royndini í arbeiðinum við eini möguliga nýggjari lærara-/pedagogútbúgvingarlög.

3.4.5 Starvsfólkaviðurskifti

Á skúlanum starvast¹⁴:

- 1 rektari - tænastumaður
- 10 lærarar í fóstum starvi - 4 tænastumenn og 6 sáttmálasett
- 13 tímalærarar - í leysum störvum við ymiskum tímatali
- 1 praktikkleiðari til pedagogútbúgvingina
- 2 umsjónarmenn
- 1 kokkur
- 2 hjálparfólk
- 12 vaskifólk hálva tíð

3.4.6 Hølisviðurskifti

Undirvísingarhølini eru 4 skúlastovur og 2 minni stovur. Serstovurnar eru saman við Venjingarskúlanum.

Í sambandi við sjálvt undirvísingarvirksemið og karmarnar fyri hesum virksemi, so hevur skúlin sökt um loyvi at gera smávegis umbyggingar í sambandi við tað, sum kallað verður klivar, - smá høli til bólkaarbeiði. Hetta er fyribils avvist. Skúlin heldur hesa útbygging vera neyðuga fyri at skapa umstøður til tíðarhóskandi arbeidi í skúlanum. Harumframt hevur skúlin lagt uppskot um myndugleikarnar fyri neyðugumr tilbyggingum, sum gera, at skúlarnir báðir nøkta hølistørvin í komandi tíðum. Samstundis eigur at verða hugsað um, hvørjar ætlanir Tórshavnar Býráð hevur við bygging av Vesturskúla, tí hetta hongur eisini saman við hølistørvinum á Venjingarskúlanum og Føroya Læraraskúla.

3.4.7 Rationaliserings- og spariskrá fyri lærara- og pedagogútbúgvingarnar

Nevndin hevur eingi ítökilig uppskot at leggja fram. Tað kunnu tó víast á ymisk øki, har rationaliseringsvinnigar möguliga eru:

1. Roynt hevur verið við samlestri millum pedagogar og lærarar fyri at rationalisera. Skipanin verður í løtuni eftirmett. Úrslitið av eftirmetingini, eigur at verða grundarlag undir at eini fastari meiri rationellari skipan.
2. Linjegreinslesturin er nú í tvey ár. Hetta er eitt stig tann rætta vegin.
3. Møguliga kundi kantinan, hvílt meiri í sær sjálvum, - eins og skotið verður upp í Hoydølum.

¹⁴ Umsjónarmennirnir og vaskifólkini eru felags við Venjingarskúlan.

3.5 Útbúgvingar á Fróðskaparsetrinum

3.5.1 Lýsing av útbúgvingum á Fróðskaparsetrinum

Hesar útbúgvingar hava verið bjóðaðar út á Fróðskaparsetrinum:

- 2-ára grundútbúgving (exam. art.) í norðurlendskum máli og bókmentum.
- 2-ára framhald til høvuðsgrein (cand. phil.) í norðurlendskum máli og bókmentum
- 2-ára grundútbúgving (exam. art.) í sögu
- Framhaldsútbúgvingar (BA og cand. phil.) í sögu og siðsögu
- Ársnám í samfelagsfrøði og búskapi/handli/máli
- 2-ára støðisútbúgving í stødd-/alisfrøði
- 2-ára støðisútbúgving í evna-/lívfrøði
- 3-ára BS-útbúgving í lívfrøði
- 3-ára BS-útbúgvingar í teldufrøði og alis-/jarðalisfrøði
- 3,5-ára BS-útbúgvingar í ravnagnsverkfrøði

Tað er sera ójavnt, hvussu ofta útbúgvingarnar hava verið bjóðaðar. Fleiri framhaldsútbúgvingar hava einans koyrt eina ella tvær ferðir hesi seinastu tíggju árini. Støðis- og grundútbúgvingarnar hava koyrt meiri regluligt. Umstøður viðvíkjandi

- fíggjarorku
- næmingatilgongd
- læraraorku
- hølisviðurskiftum

hava - við skiftandi vekt - havt avgerandi týdning fyri hvørjar útbúgvingar hava verið. Undir pettinum "Virksemið í dag" verður sagt eitt sindur um tídd og næmingatal fyri hvørja útbúgving sær.

3.5.2 Endamál og formligt grundarlag

Sambært Ll. nr 84 frá 13. juni 1995 er endamálið hjá Setrinum "at inna granskning, geva frálæru á hægri stigi og breiða út kunnleika um víständalig háttalög og úrslit."

Fróðskaparsetur Føroya varð stovnsett við løgtingslög í 1965. Í 1987 samtykti løgtingið nýggja lög (Ll. nr 65 frá 21. mai) um Setrið, m.a. við eini nýggjari stýriskipan, har rektari, setursráð og megindeildarráð verða vald av starvsfólkini og lesandi á stovninum.

Ein lítil broyting í lógin varð gjørd í 1990 (Ll. nr 78 frá 12. juni). Í 1995 varð lógin broytt (Ll. nr 84 frá 13. juni), so m.a. hugtökini megindeild og deild renna saman. Undir grein 4 er skoytt uppi: "Fróðskaparsetrinum er heimilað at útvega sær ymsar inntøkur og stuðul til ávis endamál".

Víðvíkjandi Setrinum eru hesar landsstýriskunngerðir, og tær snúgva seg um útbúgvingarnar á stovninum:

- Kunngerð nr. 19 frá 12. februar 1990 um próvtalagávu
- Kunngerð nr. 20 frá 12. februar 1990 um hugvíständaligar útbúgvingar (farin úr gildi)

- Kunngerð nr. 21 frá 12. februar 1990 um náttúruvísindaligar útbúgvingar
- Kunngerð nr. 56 frá 4. mai 1992 um hugvísindaligar útbúgvingar (farin úr gildi)
- Kunngerð nr. 135 frá 16. juni 1993 um hugvísindaligar og samfelagsvísindaligar útbúgvingar

Harumframt er ein røð av innanhýsis reglugerðum.

3.5.3 Lýsing av virkseminum

Tær tríggjar (megin)deildirnará Setrinum hava í lötuni hesi útbúgvingartilboð:

Føroyamálsdeildin

2-ára grundútbúgving (exam. art.) í norðurlendskum máli og bókmentum.

Eitt lið varð tikið upp á heysti 1994 og tað skeiðið endar í summar (1996). 16 lesandi eru í lötuni tilmældað hesi útbúgving.

2-ára framhald til høvuðsgrein (cand. phil.) í norðurlendskum máli og bókmentum

Ætlanin er at taka lesandi upp til høvuðsgreinalestur á heysti 1996. Seinasti høvuðsgreinalestur var í lestrarárunum 1992-94.

Søgu- og samfelagsdeildin

2-ára grundútbúgving (exam. art.) í søgu

Grundútbúgvingin í søgu var seinast í lestrarárunum 1990-92, og tá fingu 8 lesandi prógv. Deildin hevur lagt uppskot fyri setursráðið um at taka lesandi inn komandi heyst (1996).

Framhaldsútbúgvingar (BA og cand. phil.) í søgu og siðsøgu

Eitt ára framhald til BA (oman á grundútbúgvingina) var seinast í lestrarárinum 1992/93, og tá fingu 5 lesandi prógv. Eitt ára framhald til cand. phil. (oman á BA-útbúgvingina) var seinast í lestrarárinum 1993/94.

Ársnám í samfelagsfrøði og búskapi/handli/máli

Hesi bæði námini hava verið samskipað við umleið eini helvt sum felagsundirvísing og hava verið bjóðað í lestrarárunum 1993/94 og 1994/95. Tilsamans 15 lesandi töku prógv í 1995 og 4 í 1995.

Náttúruvísindadeildin

2-ára støðisútbúgving í stødd-/alisfrøði

Eitt lið varð tikið upp á heysti 1994, og tað skeiðið endar í summar (1996). 4 lesandi eru í lötuni tilmældað útbúgving. Ætlanin er at taka lesandi upp til hesa støðisútbúgving komandi heyst (1996).

2-ára støðisútbúgving í evna-/lívfrøði

Útbúgvingin var seinast í lestrarárunum 1992-94. Á sumri 1995 varð bjóðað til upptøku á hesi útbúgving, men vegna ov lítlar undirtøku varð ikki byrjað upp á útbúgvingina.

3-ára BS-útbúgving í lívfrøði

Útbúgvingin var seinast í lestrarárinum 1992/93. Á vári 1996 verða nøkur skeið, sum hoyra til hesa útbúgving, bjóðað út alment. Umframt lesandi, sum gera seg lidnan við 2-ára støðisútbúgving í evna-/lívfrøði, hava einstök uttanífrá meldaað seg til.

3-ára BS-útbúgvingar í teldufrøði og alis-/jarðalisfrøði

Eitt ára framhald í teldufrøði var seinast í lestrarárinum 1990/91, og útbúgvingin í alis/jarðalisfrøði var seinast í lestrarárinum 1998/89. Verður aktuelt aftur í fyrsta lagi í 1998.

3,5-ára BS-útbúgvingar í ravnagnsverkfroði

Tveir lesandi verða lidnir við hesa útbúgving í 1996. Ravnagnsverkfroði/teldufrøði var seinast í lestrarárinum 1990/91, og útbúgvingin í alis/jarðalisfrøði var seinast í lestrarárinum 1988/89. Verður aktuelt aftur í fyrsta lagi í 1998.

Um ársskiftið 95/96 voru tilmeldingarnar á Fróðskaparsetrinum:

32 á Føroyamálsdeildini

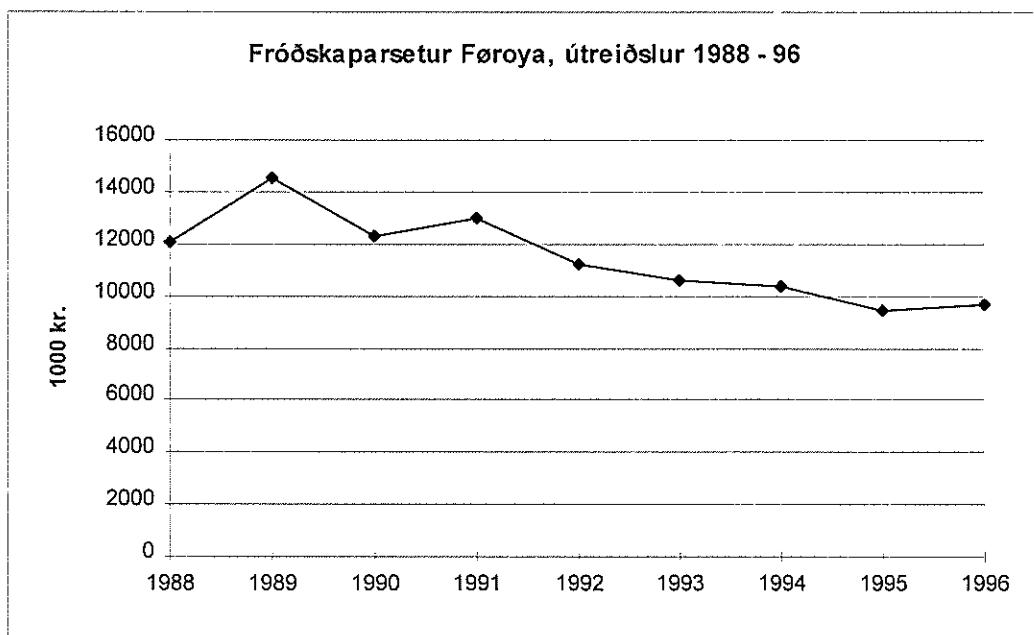
18 á Søgu- og samfélagsdeildini

10 á Náttúruvísindadeildini

Um eina helvt av teimum tilmeldaðu taka ikki lut í beinleiðis undirvísing á Setrinum. Summi hava okkurt skeið "hangandi" ella eru í holt við serratgerð, teirra millum eru tey 18 á søgu- og samfélagsdeildini, tí har er eingin undirvísing í lötuni.

3.5.4 Figgjarviðurskifti

Munandi lækkingar hava eisini verið í játtanini til Fróðskaparsetrið síðani byrjað var at tátta í á figgjarlögini. Fylgjandi mynd visir gongdina í útreiðslunum síðani 1988. Játtanin var hægst í 1989 við 14,6 mió.kr. og er hon lækkað til 9,6 mió.kr í 1996. Í prosentum er lækkingin 35 %.

Fróðskaparsetrið hevur hapt smærri inntøkur í sambandi við ráðgeving v.m., 50-100 tús. um árið seinastu trý árini.

Fleiri granskurar, hvørs størv fáa uttanseturs figging, hava hapt arbeiðspláss á Setrinum. T.d. í sambandi við móðurmálsorðabókina hava Orðabókagrunnurin og Carlsbergfondet figgjað 7-8 ársverk tilsamans síðani 1990.

3.5.5 Skipanarlig viðurskifti

Fróðskaparsetrið er sjálvsognarstovnur (gr. 1) og stendur fyrisitingarliga beint undir landsstýrinum (gr. 3). Leiðsluna av Fróðskaparsetrinum hevur rektari saman við setursráð og megindeildarráðum, ið verða vald fyri eitt 3 ára skeið.

3.5.6 Starvsfólkaviðurskifti

Lærarar á Fróðskaparsetrinum verða settir við hesum arbeiðsbýtinum: 50% undirvísing, 40% granskning og 10% fyrisiting (sama býti, sum í danska universitetsheiminum).

Her skal viðmerkjast, at skiftandi tilboð frá einum lestrarári til annað gevur skiftandi undirvísingsarbelastning fyri tann einstaka læraran í nögv storri mun enn á storri lærdum háskúlum við regluligari upptøku og fleiri lærarum innan sama fakóki. Fyri lærarar á Fróðskaparsetrinum skal prosentbýtið takast sum eitt miðaltal yvir kanska fleiri ár.

3.5.7 Hølisviðurskifti

Fróðskaparsetrið heldur til í 4 bygninum:

- V.U. Hammerhaimbsgøta (Seturshúsini), har Føroyamálsdeildin húsast
- J.C. Svabossgøta 7, har Søgu- og samfélagsví sindadeildin húsast
- Nóatún, har Náttúruvísindadeildin húsast (saman við Fiskirannsóknarstovuni)
- Handan Á 7 har Seturskrivstovan húsast

3.5.8 Uppskot: Samskipan av móttøku og avgreiðslu á Debesartrøð

Nevndin hevur umrøtt möguleikan at stovnarnir á Debesartrøð samskipa móttøkuna og avgreiðsluna. Hetta hevði m.a. merkt, at stovnarnir høvdu felags telefonumstilling, telduumstiting og aðrar avgreiðslufunktiúnir, eitt nú post- og journalskipanir. Hetta hevði ivaleyst viðfört, at umsitingarnar høvdu verið meiri rationellar. Nevndin hevur mett at 100 tús. kr. kunnu sparast við hesi umlegging.

3.5.9 Uppskot: “Altjóða skrivstova” verður skipað á Fróðskaparsetri Føroya

Nevndin mælir til, at ein “altjóða skrivstova” verður skipað innan verandi játtan hjá Fróðskaparsetrinum og hinum stovunum á Debesartrøð.

Umleið 90% av føroyingum, ið ganga á hægri lærustovnum, lesa uttanlands¹⁵. Tí verður mett skilagott, at tey verða tikin við sum liður í einum meiri miðvísum útbúgvingarpolitikki fyri hægri útbúgving og gransking í Føroyum. Føroyingar, ið lesa uttanlands, skulu hava eitt sterkari festi í Føroyum, og hetta kundi möguliga verið gjørt við hesi skrivstovu, sum tey kundu vent sær til fyrir at fingeið leiðbeining viðvíkjandi spesiallestri og ávísing til persónar, sum í Føroyum virka innanfyri tað ávísia økið. Kontaktpersónar, sum vóru áhugaði í at verða við í skipanini, skuldu verið knýtt at skrivstovuni.

Skrivstovan skuldi eisini verið millumliður og givið leiðbeining í sambandi við millumtjóða granskingarverkætlánum, sum føroyingar luttaka í. Tað er ofta nógv skrivariþeidi og tað hevur nógv at siga at kenna til mannagongdir viðvíkjandi luttøku í slíkum verkætlánum.

Hugsast kann at eitt granskingarráð, sum er í umbúna at skipa, fær avgreiðslu í “altjóða skrivstovuni”. Eisini umsitingin og avgreiðslan hjá Fróðskaparsetrinum kunnu möguliga verða knýtt at eini tilíkari skrivstovu.

¹⁵ Stuðulsstovnurin lat í 1994/95 ferðarekvisitíónir til 1550 fólk. Meginparturin av hesum lesa hægri lestur.

4. Útbúgvistarstuðul

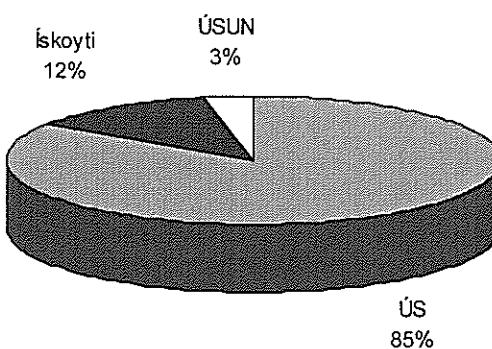
4.1 Útbúgvistarstuðul sum heild

Stuðulsstovnurin varð settur á stovn í 1988 til at umsita SU, ið var komin upp í danska blokstuðlinum til Føroyar. Síðani tá er lóggáva gjørd fyri feroyska útbúgvistarstuðulin, og stovnurin hevur yvirtikið alt, ið hevur við útbúgvistarstuðul í Føroyum at gera. Stuðulsstovnurin umsitar tríggjar stuðulsveitingar og innkrevjingina av lestrarlánum:

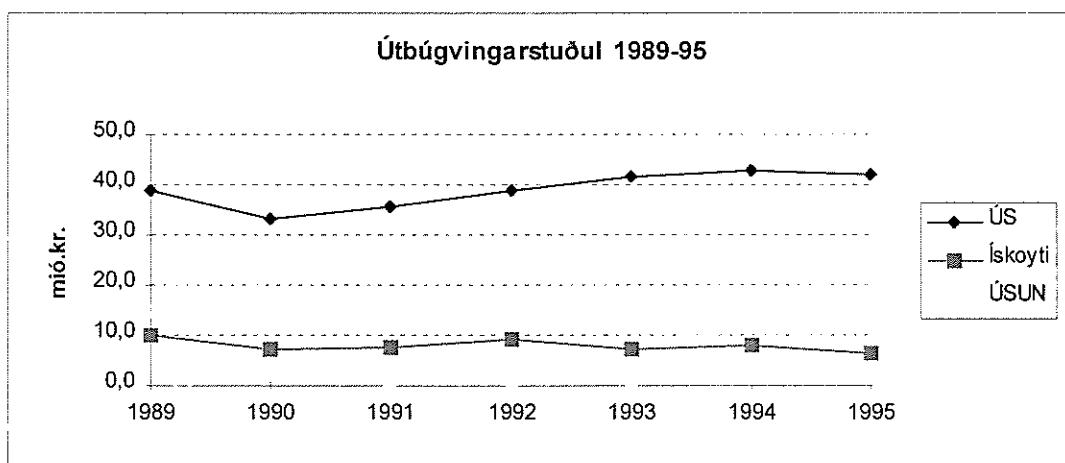
- ÚS-stuðul, ið verður veittur til lesandi á miðnáms- og hægri skúlum í Føroyum
- Ískoytisstuðul, ið verður veittur sum stuðul til ferðaútreiðslur hjá lesandi føroyingum uttanlands
- ÚSUN-stuðul, ið verður veittur til føroyingar, ið lesa utan fyri Norðurlond.
- Lestrarlán. Stovnurin innkrevur öll almenn lestrarlán. Stuðulsstovnurin yvirtók í 1995 umsitingina av teimum gomlu landsstýrslánunum, ið gjaldsstovan fyrr hevur umsitið. Útistandandi lestrarskuld er pr. 1. januar 1996 íalt 57,4 mió.kr. Tað eru íalt 3400 persónar, ið hava lestrarskuld hjá Stuðulsstovninum.

Nógy tann størsti parturin av útreiðslunum av útbúgvistarstuðlinum - íalt 85% í 1995 - fer til ÚS. Hinar báðar skipanirnar mynda 15% av útreiðslunum. Íalt voru 50 mill. kr. brúktar til útbúgvistarstuðul í 1995, av hesum voru 44,2 mill.kr. studningur og 5,8 mill.kr. lán. Afturgjaldin av lánum var í 1995 íalt 4 mill.kr..

Samansetningin av útbúgvistarstuðlinum í 1995

Gongdin í útreiðslusamansetingini vísir ein stóran vöksur í ÚS stuðlinum í tíðarskeiðinum 1990 til 1993. Ískoytisstuðulin er haraufurímóti lækkaður.

4.2 ÚS-stuðulin

4.2.1 Formligt grundarlag

ÚS stuðulsskipanin virkar eftir Ll. nr. 109 frá 15. sept. 1988 um útbúgvingarstuðul, sum er broytt við Ll. nr. 43 frá 30. mars 1990. Treytirnar fyrir at fáa útbúgvingarstuðulin eru, at umsøkjarin er lestrarvirkin á miðnáms- ella hægri skúla í Føroyum. Stuðulsupphæddirnar eru ásettir út frá tveimum fortreytum:

- **Bústaðartreytin:** Umsøkjarar, ið búgvá á sama matrikulnummari sum foreldrini, fáa eina lægri upphædd enn teir, sum búgvá til leigu, hava egin hús ella eru uppihaldarar.
- **Aldurstreytin:** Umsøkjarar undir 18 ár fáa lægri stuðul enn teir ið eru 18 ár og eldri. Hesin síðsti bólkurin kann eisini taka lán.

Upphæddirnar eru hesar (Kr.):

Stuðulsbólkur	Studningur	Lán	Íalt
Heimabúgvandi undir 18 ár	7.303	0	7.303
Útibúgvandi undir 18 ár	16.430	0	16.430
Heimabúgvandi yvir 18 ár	17.343	13.692	31.035
Útibúgvandi yvir 18 ár	26.471	13.692	40.163

Upphæddirnar hava verið óbroyttar síðani 1990. Í 1990 lækkaðu stuðulsupphæddirnar 8,7%, men skipanin var annars óbroytt. Stuðul verður útgoldin hvønn mánað við 12 eins stórum upphæddum. Í 1995/96 er talið av stuðulmóttakarum uml. 2000.

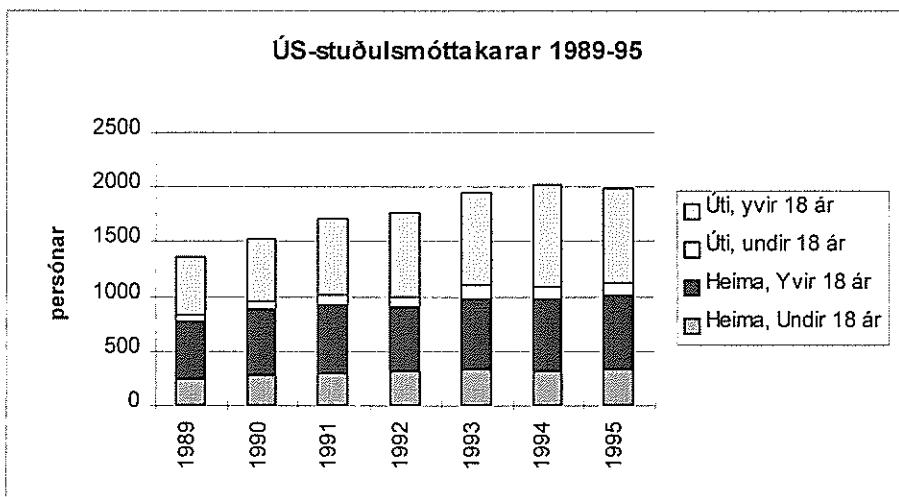
4.2.1.1 Gongdin fram til ta núverandi stoðuna

Áðrenn Stuðulsstovnurin var settur á stovn, fingu føroyingar stuðul beinleiðis frá Statens Uddannelsestøtte í Danmark. Umframta at vera treytaður av bústaði og aldri, var stuðulin tá eisini treytaður av inntøku- og ognarviðurskiftunum hjá umsøkjaranum. Fyri umsøkjarar, ið voru yngri enn 22 ár, varð eisini hugt at inntøku og ogn hjá foredrunum. Í tilevningini av nýggja lógarverkinum fyri útbúgvingarstuðul ynsktu føroyingar eina meiri einfalda skipan, ið ikki tók hædd fyri inntøku og ognarviðurskiftum hjá umsøkjaranum ella foredrunum. Nógv meintu, at danska skipanin hevði verið órættvís, tí ofta voru tað børnini hjá teimum meiri vælhavandi, sum fingu hægsta stuðul. Avskrivingarmöguleikar og tað at eingen ognarskattur er í Føroyum, gjørdu at skipanin í ein ávísan mun økti sosiala órættvísi heldur enn øvugt.

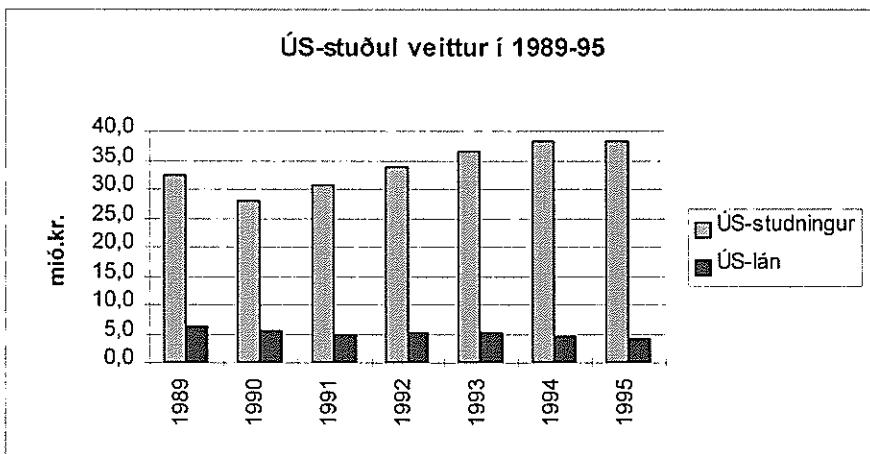
4.2.2 Fíggjarviðurskifti

Talið av fólk, ið síðani 1989 hava fangið ÚS-stuðul er økt samsvarandi økingina í næmingatalinum á miðnáms- og hægru skúlunum. Býtt eftir stuðulsbólkum, var talið av persónum, sum víst á myndini niðanfyri¹⁶.

¹⁶ Aldursbýtið í desemberkoyringini í árunum er blivið brúkt.

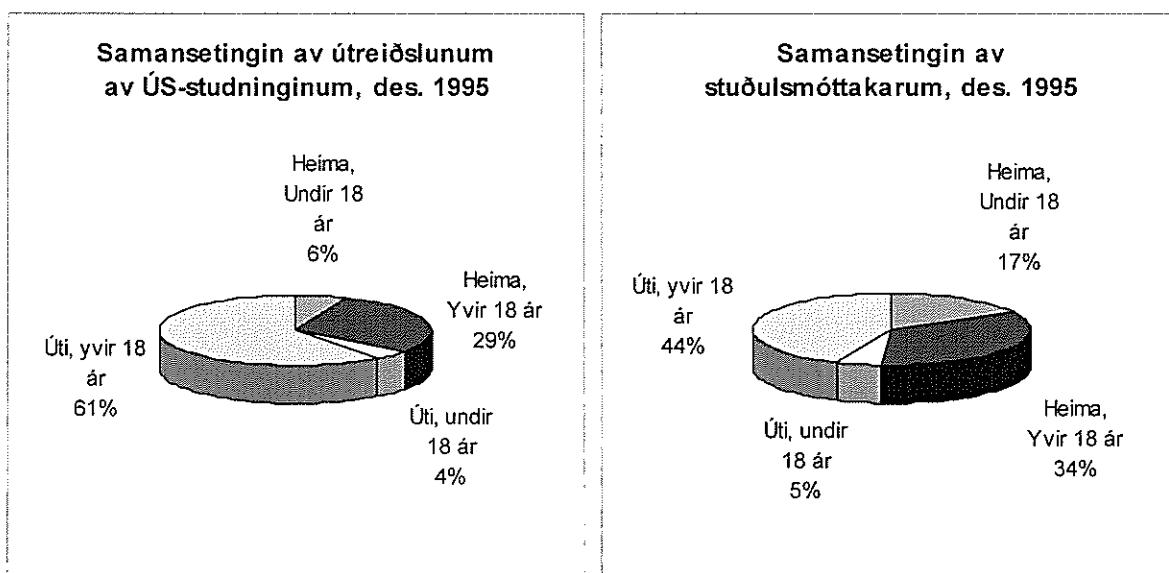

Gongdin í útreiðslunum til ÚS-stuðul hevur í tíðarskeiðinum 1988 - 95 fylgt næminatalinum. Áhugin at taka lán hevur lutfalsliga verið minkandi. Tey ungu hava í so máta verið varin.

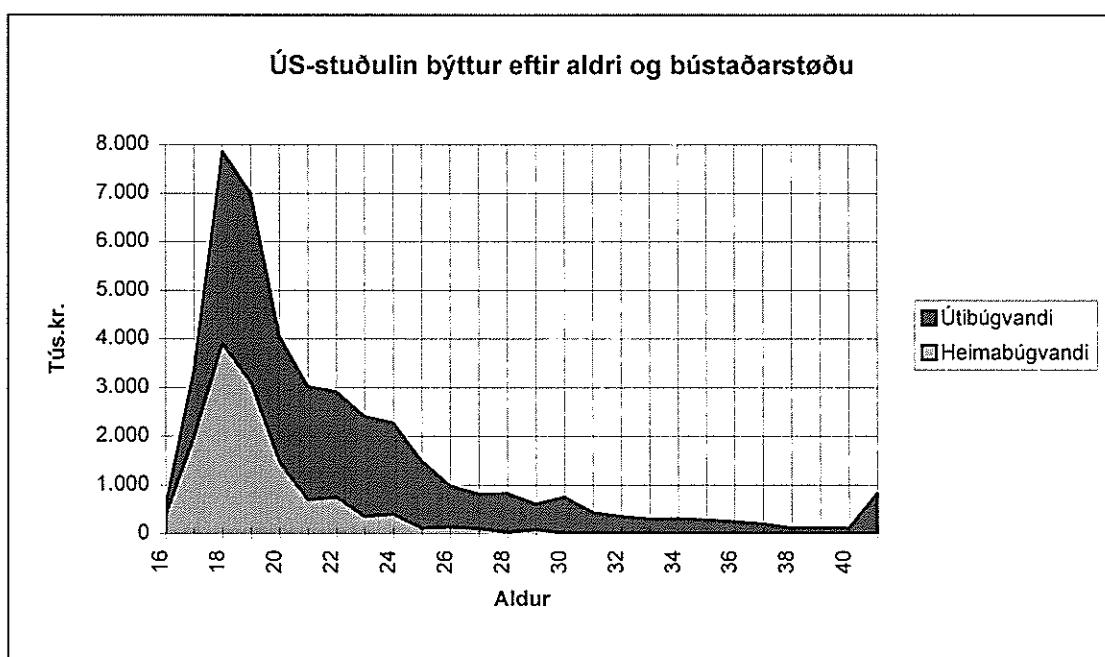
Í 1990 lækkaðu stuðulsupphæddirnar við 8,7% og er hetta orsókin til lækkingina frá 1989 til 1990. Síðani 1994 hevur næmingatalið á miðnámsskúlunum verið rættiliga stöðugt, og síðani tá eru útreiðslurnar ikki hækkaðar.

Útreiðslusamansetningin og móttakararnir av ÚS studningi er víst niðanfyri fyrir desember koyringina 1995. Nógv tann störsti einstaki útreiðsluposturin er til útibúgvandi yvir 18 ár. Hesi mynda uml. 61% av útreiðslunum og 44% av persónunum. Tey fáa kr. 2.206 um mánaðin at liva av. Av tí samlaða útgoldna studninginum fara umleið 90% til fólk, ið eru yvir 18 ár, meðan 10% fara til ung undir 18 ár. Einans 5% av stuðulsmóttakarunum eru undir 18 ár og búgva til leigu. Hesi fáa kr. 1.369 um mánaðin. Hetta er kr. 76 minni enn tey fáa, sum eru yvir 18 ár og búgva heima. Hesi fáa kr. 1.445 um mánaðin. Nógv tann störsti parturin av teimum ungu undir 18 ár búgva heima hjá foreldrunum. Tey fáa kr. 609 um mánaðin og verður hetta íalt 6% av tí samlaða studninginum.

Verður hugt at, hvussu stuðulin er býttur til stuðulsmóttakararnar eftir bústaðarstöðu og aldri, so sæst, at nögv tann störsti parturin fer til ung undir 20 ár. Tann störsti parturin fer til útibúgvandi. T.d verða uml. 8 mill.kr. brúktar til næmingar, sum eru 18 ár.

Av hesum framgongur, at skal talan verða um skerjingar, so verður tað serliga innanfyri hesar aldursbólkarnar, at tað kemur at muna nakað.

4.2.3 Størri differentiering í ÚS-stuðlinum

Samanborið við hini Norðurlondini er tann fóroyska útbúgvingarstuðulsskipanin uttan iva tann einfaldasta at umsita. Annað er, at hon er ikki líka málrættað, sum tær hjá okkara grannalondum, tá ið hugsað verður um at stuðla eftir tørv. Talvan niðanfyri er ein samanburður av tørvsmetingunum í stuðulsskipanunum í okkara grannalondum.

Tørvsmetingartreytirnar í Norðurlondum

Upphæddir í svenskum kr.	Egin inntoka (Fría upphæddin)	Egin ogn (Fría upphæddin)	Inntoka hjúnafelagsins (Fría upphæddin)	Ogn hjúnafelagsins (Fría upphæddin)	Foreldrainntoka
Danmark	47.545 kr./ár	nei	nei	nei	221.464 kr/ár fyri 18 gomul
Finland	2.441 kr./mör	nei	nei	nei	nei
Ísland	19.115 kr./ár	nei	66.488 kr./ár	nei	nei
Noreg	3.125 kr./mör	154.083 kr.	nei	296.313 kr.	141.153 kr/ár fyri yngri enn 18 ár
Sværíki	29.240 kr./ársfj.	nei	nei	nei	nei

Sum tað framgongur er í øllum Norðurlondum gallandi, at stuðulsveitingin er treytað av egininntøku. Hini krövni eru ikki tey somu í ymisku londunum. Tað er einans í Danmark og Noregi, at stuðulin er treytaður av inntökuni hjá foreldrurnum. Sum tey einastu taka íslendarar við, hvussu nögv hjúnafelagin forvinnur. Í Noregi er stuðulin treytaður av ognini hjá einum sjálvum og hjúnafelagnum.

Í Føroyum eru ongar tørvsmetingar yvirhøvur. Spurningurin er, um ikki rættast er at fara inn á hetta torføra øki. Tørvsmetingar hava bæði eina negativa og eina positiva síðu, skilt á tann hátt, at tað eru nøkur sum fara at fáa minni, meðan onnur fáa meiri. Saldoin kann kortini verða ein sparing.

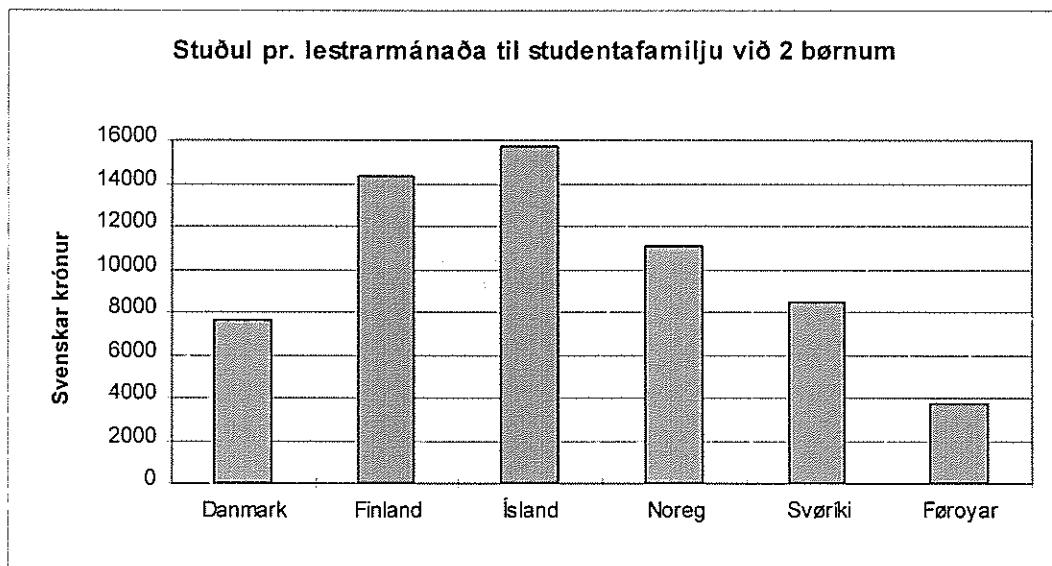
Minni útreiðslur	Meir útreiðslur
<ul style="list-style-type: none"> Aldursmarkið fyri at fáa hægra stuðulin verður hækkað úr 18 til 20 ár fyri næmingar, ið ganga á miðnámsskúla. Stuðulin verður inntökutreyaður eftir foreldrainntøku fyri næmingar á miðnámsskúla, inntil næmingurin er fyltur 20 ár. Stuðulin verður inntökutreyaður av egininntøku fyri allar næmingar. Bústaðarkravið verður hert fyri næmingar í miðnámsskúlunum, soleiðis at teir normalt verða roknaðir sum heimabúgvandi, uttan so, at teir hava langan veg til skúla, eru uppihaldarar ella serligar umstøður gera seg gallandi. 	<ul style="list-style-type: none"> Næmingarnir fáa eykastuðul í august mánað til at keypa bøkur fyri, t.d. 1000 kr. pr. næming Næmingar í miðnámsskúlum, ið hava langan skúlaveg, verða roknaðir sum útibúgvandi, hóast teir búgva heima hjá foreldrurnum Næmingar á hægru skúlunum, ið eru eldri enn 20 ár, fáa stuðul sum útibúgvandi, hóast teir búgva á sama matrikulnummari sum foreldrini. Kravið er tó, at teir rinda húsaleigu, og at hetta kann skjalprógvast. Hægri stuðul verður veittur til næmingar, ið hava børn. Teir fáa eitt ískoyti í stuðul fyri hvørt barnið.

4.2.3.1 Ein norðurlendsk studentafamilja við 2 bornum

Hini londini hava eisini aðrar sosialar skipanir, ið stuðla uppundir eini storri tørvstreytaðari skipan. Uppgerð er gjørd yvir, hvussu nögv ein studentafamilja hevði fincið í almennum stuðli í teimum ymsu londunum.

Dömi byggir á fylgjandi fortreytir: Annað foreldri er lesandi við hægri lærustovn í høvuðsstaðnum, hitt er heimagangandi utan aðra arbeiðsinntøku, tey hava tvey börn, ið eru 3 og 2 ára gomul. Tey búgvu til leigu á einum studentabústaði. Uppgerðin er gjørd í svenskum krónum. Talan er bæði um studning og lán.

	Danmark	Finland	Ísland	Noreg	Svøríki	Føroyar
Vanligur stuðul	5.597	4.009	5.381	6.020	5.810	3.718
Ískoyti fyrir hjúnafelaga og 2 börn			6.441	3.270		
Barnaískoyti	1.529	1.829	2.309	1.805	1.068	
Bústaðarstuðul	546	2.779			1.628	
Annar stuðul		5.666	1.574			
Tök inntøka pr. lestrarmánaða	7.672	14.321	15.705	11.095	8.506	3.718

Grundin til, at stuðulin í Føroyum er so nógvi lægri enn í hinum londunum, er fyri tað fyrsta, at sjálvur lestrarstuðulin er lægri. Harafturat kemur, at einki barna- ella bústaðarískoytið verður veitt. Í döminum verður ikki tikan hædd fyri, at hjúnafelagin, ið ikki hevur lónarinntøku, t.d. fær arbeiðsloysissstuðul ella annan almennan stuðul. Í tí føroyska döminum hevði hetta verið galddandi, har hevði Familjan havt rætt til stuðul eftir forsorgarlögini.

4.2.4 Uppskot: Tørvsmetingar í ÚS-skipanini

Heiti á uppskoti	Tørvsmetingar verða innfördar í ÚS stuðulin
Uppskot nr.	14
Lýsing av innihaldi	<p>Hesar skerjingar kunnu möguliga gerast í stuðulsskipanini:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aldursmarkið fyri at fáa hægra stuðulin verður hækkað úr 18 til 20 ár fyri næmingar, ið ganga á miðnámskúla. Stuðulin verður inntökutreytaður eftir foreldrainntøku fyri næmingar á miðnámskúla, inntil næmingurin er fyltur 20 ár. Fyri foreldrini verður eitt inntökugrundarlag roknað út. Inntökugrundarlagið er fyri lestrarárið 1996/97 roknað við stöðið í inntökuni í 1995. Fyri hvort av systkinum undir 18 ár, verða 20 tús. kr. drignar frá inntökuni, tá ið inntökugrundarlagið verður roknað. Tá ið samlaða inntókan hjá foreldrunum er undir 200 tús. kr., fær næmingurin fullan stuðul. Børn at foreldrum, sum hava eitt inntökugrundarlag, ið er storri enn 450 tús. kr., fáa ongan stuðul. Stuðulin minkar stigvist við einum inntökugrundarlagi úr 200 upp í 450 tús. kr. Stuðulsstovnurin kann gera dispensatið frá reglunum út frá aktuellu stöðuni hjá foreldrunum. Hetta kann verða, um foreldrini eru blivin arbeiðsleys, hava fingið longri varandi sjúku, eru farin konkurs el. líkn. Ein gjølligari viðgerð skal í hesum fórinum gerast, og inntökugrundarlagið skal metast í mun til stöðuna. Stuðulin verður inntökutreytaður av egininntøku fyri allar næmingar. Næmingurin kann vinna 40.000 kr. um árið, uttan at nakar frádráttur verður í stuðlinum. Um inntókan fer upp um hetta, verður stuðulin lækkaður við helvtini av upphæddini, ið fer upp um hetta markið. Tvs. at um næmingurin tjenar 50.000 kr., so lækkar stuðulin við 5.000 kr. Bústaðarkravið verður hert fyri næmingar undir 20 ár í miðnámskúlunum, soleiðis at teir normalt verða roknaðir sum heimabúgvandi, uttan so, at teir hava langan veg til skúla, eru uppihaldarar ella serligar umstöður gera seg gallandi. <p>Hesar meirútreiðslur kundu möguliga verði innfördar í stuðulsskipanini:</p> <ul style="list-style-type: none"> Allir næmingar í miðnámskúlunum fáa í august mánaða 1000 kr. eyka í stuðli, og er hetta ætlað at keypa bækur fyri. Næmingar í miðnámskúlum, ið hava langan skúlaveg, verða roknaðir sum útibúgvandi, hóast teir búgva heima hjá foreldrunum Næmingar á hægru skúlunum, ið eru eldri enn 20 ár, fáa stuðul sum

	<p>útibúgvandi hóast teir búgva á sama matrikulnummari sum foreldrini. Kravið er tó, at teir rinda húsaleigu, og at hetta kann skjalprógvast.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hægri stuðul verður veittur til næmingar, ið hava börn. Teir fáa eitt ískoyti í stuðlinum, ið er 1.000 kr. pr mánað fyrir hvort barnið.
Bakgrund	<p>Tá ið núverandi ÚS-stuðulsskipanin varð smíðað, var ikki ynskt, at stuðulin var inntökutreytaður. Nógv meintu seg hava ringar royndir av teirri donsku skipanini, sum tá fór úr gildi. Eitt argument var eisini, at skipanin skuldi vera so einföld sum möguligt at umsita. Hetta var í teimum peningaráru 80'unum, tá ið tørvurin á raðfesting ikki var líka stórusum nú.</p> <p>Tiðirnar krevja nú, at meiri verður gjört við at finna eina skipan, sum í stórra mun tekur hædd fyrir, at tey sum hava största tørvin fáa hægsta stuðulin. Tørvurin hjá öllum er ikki tann sami.</p> <p>Onkur av hinum uppskotunum í hesum álitinum miða ímóti, at útbúgviningar verða fluttar og í stórra mun samlaðar á nøkrum fáum støðum. Fyri at stuðla upp undir, at næmingar, sum hava langan veg í skúla, fara á miðnámsskúla, har undirvísingin er, verður treytin fyrir at vera útibúgvandi broytt soleiðis, at næmingurin fær stuðul sum útibúgvandi, hóast hann býr heima hjá foreldrunum, um hann hevur langan veg í skúla.</p> <p>Bústaðartreytin hefur verið torfør at umsitið eftir teirri gomlu skipanini. Ein, ið er 18 ár, hefur kunna fangið sama stuðul sum ein 35 ára gamal við börnum, við t.d. at flyta yvirum vegin og leiga í kjallaranum hjá ommu síni.</p>
Samanhangur við onnur uppskot	Uppskotið hefur ikki beinleiðis samband við onnur uppskot. Men tað kann hugsast at stuðla upp undir, at útbúgviningar kunnu verða fluttar, soleiðis at skipanin verður meiri rationel.
Geografisk ávirkan	Skipanin eggjar til at næmingar í miðnámsskúlunum verða búgvandi heima hjá foreldrunum, hóast teir hava langan skúlaveg.
Faklig ávirkan	Eingin
Fíggjarlig ávirkan	<p>Skipanin hefur við sær eina umfordeiling, soleiðis at tey, sum hava största tørvin, fáa hægsta stuðulin.</p> <p>Tað kann hugsast, at onkrir avleiddir virkningar verða á tað, sum tey ungu í hesum aldursbólkinum spyrja eftir í samfelagnum. Tey, ið hava havt nokk av pengum frammundan heimanífrá, hava við ÚS-stuðlinum fangið nakað afturat, sum tey hava kunna brúkt til ymiskt so sum dans, koncertir, plátur o.s.fr.. Roknast kann við, at minni eftirsprungur verður eftir hesum eftir broytingina.</p>

Fíggjarligar fortreytir	<p>Fortreytirnar í útrokningini í hesum uppskotinum:</p> <ol style="list-style-type: none"> Inntökubýtið hjá foreldrúnunum at børnum í miðnámskúlunum er nøkulunda tað sama sum hjá fóroyska húskinum í miðal í 1993. (Sambært bóklingin "Livistor fóroyinga"). Útrokningarnar eru gjørdar við støði í samansetingini av stuðulsmóttakarum í stuðulsárinum 1995/96 Stuðulsupphæddirnar, sum útrokningarnar eru gjørdar eftir eru hesar: <ul style="list-style-type: none"> Øll í miðnámsútb. til bøkur: 1000 kr./ár Heimabúgvandi undir 20 ár: 1000 kr./mán Útibúgvandi undir 20 ár: 2000 kr./mán Heimabúgvandi yvir 20 ár: 1600 kr./mán Útibúgvandi yvir 20 ár: 3000 kr./mán Eyka pr. barn: 1000 kr./mán Neyðugt verður at seta eitt ella tvey fólk afturat á Stuðulsstovninum, til at umsita broytingina. Harumframt verða edv-útreiðslurnar nakað hægri (útr. 500 tús. kr.). Hetta er innroknað. 					
Sparing 1996 - 00 (tús.kr.)	1996: 500	1997: 1.000	1998: 1.000	1999: 1.000	2000: 1.000	
Fyrimunir	<ul style="list-style-type: none"> ÚS-skipanin verður meiri rættvis um munur verður gjørdur á, hvussu nögv næmingarnir fåa. Ein partur av sparingini kundi verður brúktur til at økt stuðulin til teir næmingar, ið hava storrri tørv. 					
Vansar	<ul style="list-style-type: none"> Umsitingin verður storrri á Stuðulsstovninum Eftirlitið verður storrri Skipanin verður minni einfald 					
Vandamál	<ul style="list-style-type: none"> Næmingarnir, ið fåa minni, fara helst at seta seg upp í móti hesi skipanini 					
Virkisætlan	<ul style="list-style-type: none"> Politisk avgerð um broytingina verður tikan í seinasta lagi 1. apríl. Arbeiðsbólkur verður settur at evna til eina nýggja ÚS-skipan út frá politisku ynskjunum. Hetta arbeidið skal verða liðugt í seinasta lagi tann 1. juni. Við í bólkinum skulu verða: Stuðulsstovnurin næmingaumboð og lestrarvegleiðaraumboð. Møguliga skal umboð fyrir skattamyndugleikarnir eisini verða við. Lógin skal broytast og koma í gildi í seinast lagi 15. juli. 					
Tíðarætlan	apríl Juni Juli August	Avgerð takast um broytingina. Arbeiðsbólkur verður settur at evna eitt uppskot til. Uppskot til nýggja ÚS-skipan skal fyriliggja. Lógarbroyting samtykt. Nýggja skipanin koma í gildi.				

4.3 Ferðaískoyti

4.3.1 Formligt grundarlag

Ferðaískoytið verður veitt við heimild í kunngerð nr. 43 frá 16. mars 1995 um ískoytisstuðul til føroyingar, ið lesa uttanlands.

Rættilega stórar broytingar vórðu gjørdar í ískoytisskipanini, tá ið henda kunngerðin kom í gildi í 1995. Farið var frá kontant útgjaldi til, at folk fingu eina rekvisítón, ið skuldi brúkast at keypa ein ferðaseðli til Føroya fyri. Við hesum var lagt upp til, at endamálið við veitingini kom týðiligar fram. Samstundis skuldi eisini sparast. Eftir skipanini hava lesandi føroyingar uttanlands og børn teirra rætt til fylgjandi hægstu upphæddir:

	Danmark	Utan fyri Danmark
Ferðarekvísítón	3.080	5.000
Børn: 0 - 1 ár	400	500
Børn: 2 - 11 ár	1.980	2.500
Børn: 12 - 18 ár	3.080	5.000
Ískoytislán	3.000	3.000

Upphæddin á rekvisítónini og á láninum verður ásett í mun til hægstu upphædd og stuðulsheimilaðu lestrartíðina í stuðulsárinum á fylgjandi hátt:

- Minni enn 3 mánaðir: eingin stuðul
- Meiri enn 3, men minni enn 6 mánaðir: 25 % av hægstu upphædd
- Meiri enn 6, men minni enn 9 mánaðir: 50 % av hægstu upphædd
- Meiri enn 9 mánaðir: hægsta upphædd

Ferðaískoytið hevur verið veitt føroyskum lesandi uttanlands síðani einaferð í 60'unum. Inntil 1990 umsat Landsstýrið skipanina, utan serliga kunngerð, ið ásetti treytírnar. Í 1990 kom tann fyrsta kunngerðin, og var hon gjørd við heimild í lögtingslóbini um útbúgviningarstuðul.

Treytírnar fyri at fáa ferðaískoyti eru, at umsøkjari skal:

1. Hava serligt tilknýti til Føroyar

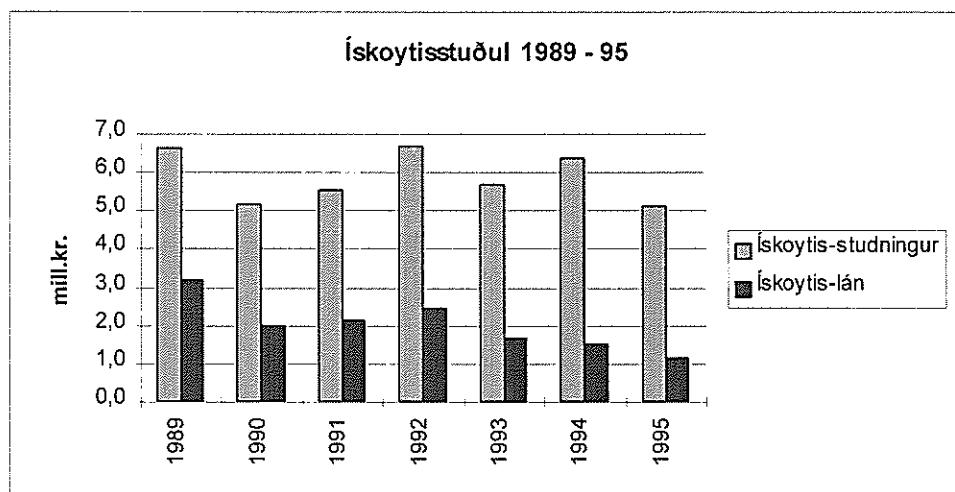
Kravið er:

 - at umsøkjari hevur búð í Føroyum minst 2 ár, beint áðrenn lestarin byrjaði, ella
 - at umsøkjari hevur búð í Føroyum minst 5 samanhangandi ár, áðrenn umsøkjari hevur fylt 16 ár.
2. Ganga á einari góðkendari útbúgvining uttanlands
3. Vera lestrarvirkin
4. Lúka treytírnar fyri lestrartíð
 - Til hægri útbúgviningar verður ískoytisstuðul í mesta lagi veittur í 2 ár eftir settu lestrartíðina og ongantíð meiri enn tilsamans 10 stuðulsár.
 - Til miðnámsútbúgviningar verður ískoytisstuðul í mesta lagi veittur 1 ár eftir settu lestrartíðina og ongantíð meiri enn tilsamans 5 stuðulsár.
 - Til aðrar útbúgviningar verður ískoytisstuðul hægst veittur til ásettu lestrartíðina.
5. Ikki fáa lón í útbúgviningini

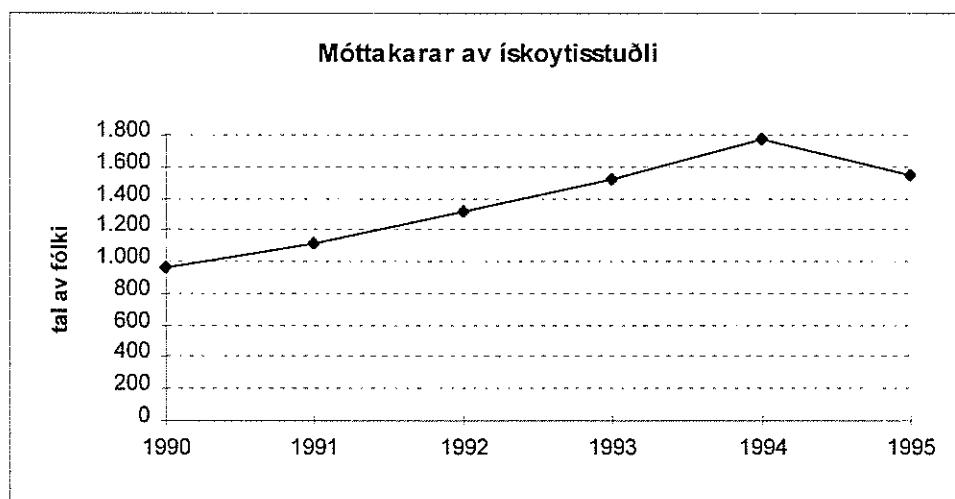
- Umsókjari í lontari útbúgving er ikki stuðulsheimilaður.
- Umsókjari í partvíst lontari útbúgwing er ikki stuðulsheimilaður í tíðarskeiðinum, tá ið hann fær lón.
- Dagpengastuðul, “orlovsydelse” o.l. verður roknað sum lón.

4.3.2 Fíggjarviðurskifti

Útreiðslurnar til ferðaískoyti/studning hava ligið millum 5 og 7 mill.kr. um árið síðani 1989.

Talið av fólk, ið hevur finguð stuðul, er sera nögv økt síðani 1990. Orsókin til, at stuðulin ikki er øktur samsvarandi, er, at skerjingar hava verið í upphæddunum. Í 1993 voru upphæddirnar skerdar við 20% og í 1995 varð rekvisítionsskipanin innförd. Samstundis varð táttað í, hvør hevði rætt til stuðul. T.d. høvdu tey, ið fingu lón, als ikki rætt til stuðul longur. Hetta hevur m.a. gjort, at talið av móttakarum er lækkað í 1995.

4.3.3 Rationaliserings- og spariskrá fyri ferðaískoyti

Stórar skerjingar og rationaliseringar voru framdar á hesum økinum í 1995. Mælt verður til at halda fast við hesa broytingina, men ikki at gera fleiri skerjingar á hesum økinum.

4.4 ÚSUN stuðulin

4.4.1 Formligt grundarlag

Lögargrundarlag fyrir ÚSUN er kunngerð nr. 89 frá 21. juni 1990 um Roýndarskipan fyrir útbúgvingarstuðul til lesandi utan fyrir Norðurlond. Kunngerðin er gjørd við heimild í lögtingslög um útbúgvingarstuðul.

Roýndarskipanin, ið fór at virka á sumri 1991, varð sett í verk eftir ynski frá lesandi, arbeiðsgevarum og lestrarvegleiðarum. Endamálið var at fá fleiri ung at fara í onnur lond enn Norðurlond at útbúgva seg. Føroyingar kundu við skipanini fylgja rákinum í øllum Europa, har kreftirnar voru settar inn á, at mobiliteturin hjá teimum lesandi skuldi økjast, um sama mundi sum altjóðagerðing fór at gera um seg innan útbúgvingarøkið.

Sambært § 1 í kunngerðini er endamálið við ÚSUN roýndarskipanini:

At bøta um figgjarligu viðurskifti teirra, sum lesa utan fyrir Norðurlond, og sum ikki fáa stuðul eftir teimum nærrí reglunum, sum Stuðulsstovnurin kann áseta í §4, stk. 3 í lögtingslög um útbúgvingarstuðul, tá talan er um m.a. europeiskt ella alheims lestrarsamarbeiði av tilíkum slagi sum Erasmusskipanin.

Kunngerðin um roýndarskipan hevur nú virkað í 4 ár, og í løtuni verður skipanin endurskoðað. Stuðulsstovnurin fyrisit ÚSUN skipanina. Undir skipanini er eisini ein ráðgevandi trúmannanevnd, sum landsstýrið hevur sett eftir tilmæli frá Vegleiðarafelagnum, MFS og Menningarstovuni, sum umboð fyrir vinnulívið. Stuðulsstovnurin er avgreiðslustovnur nevndarinnar. Í sambandi við viðgerðina av umsóknunum hevur trúmannanevndin hugt at fylgjandi:

- **Týðandi:** Útbúgvingin skal hava eitt ávíst alment útbúgvingarligt högt støði. Ein týðandi útbúgving hevur í sær eisini eina ávísa longd og kann viðurkennast millum lond. Hetta hevur í roýndum merkt, at útbúgvingin skal vera á einum akademiskum støði.
- **Viðkomandi:** Útbúgvingin skal vera viðkomandi fyrir tað feroyska samfelagið.
- **Málkunnleiki:** Hugt hevur verið at, um fólk hava havt tann neyðuga málkunnleikan fyrir at fara undir útbúgving utan fyrir Norðurlond. Í hesum sambandi kann nevnast, at tann lesandi hevur havt möguleika fyrir at fáa serstakan ískoytisstuðul til at taka eitt máskeið, áðrenn skúlin byrjar.
- **Generellur forkunnleiki:** Við støði í próvúrlitum og tað, tey annars hava gjørt, verður mett, um tey eru før fyrir at gjøgnumföra eina útbúgving.

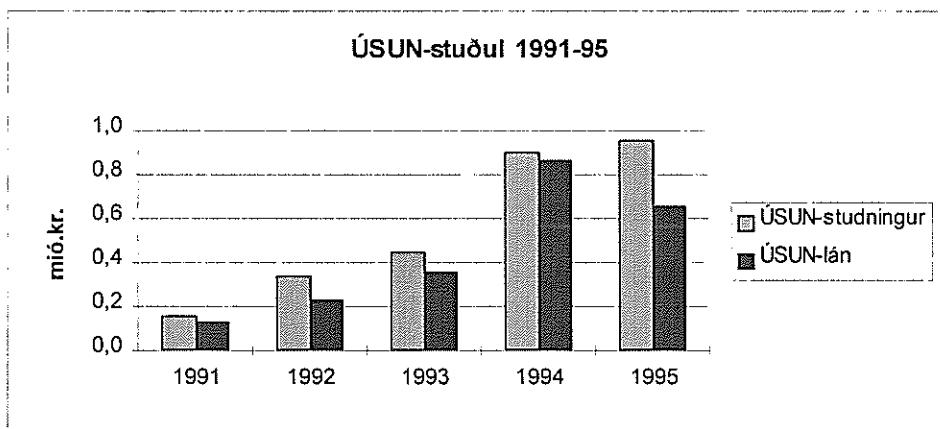
4.4.2 Virksemið í dag

Talið av viðgjördum ÚSUN-umsóknum hevur inntil 31. desember 1995 verið 55 harav 41 eru játtáðar. Í § 5 í kunngerðini verður sagt, at eitt javnt býti skal verða millum lond og lestrarøki. Hetta hevur verið torfört at framt, av tí at umsókjaraatalið hevur verið avmarkað. Sum yvirlitið niðanfyri vísir, hava samfelagsfrøðiligar útbúgvingar í Stórabretlandi verið nóg flestar í tali.

	Náttúra	Hugvísindi	Samfélög	Teknikkur	Annað	Íalt
Týskaland		2				2
Holland			1			1
Stórabretland	1	5	18		1	25
Frakland		1	1			2
Bulgaria			1			1
Ísrael			1			1
Canada		1			1	2
USA		1	1		1	3
Mexico			1			1
New Zealand	1					1
Australia			1			1
Thailand			1			1
	1	11	26	0	3	41

4.4.3 Fíggjarviðurskihti

Útreiðslurnar av ÚSUN skipanini hava ikki verið so høgar, og hongur hetta saman við, at umsókjaratalið hevur verið rættuliga avmarkað.

ÚSUN-stuðulin er samansettur av trimum stuðulsslögum:

- Grundstuðul: Til uppihald, húsaleigu og bøkur v.m.
- Ferðastuðul: Sama upphædd, sum øll onnur í útbúgving utanlands kunnu sökja.
- Gjaldskúlastuðul: Stuðul veittur í mun til kvittan fyrir skúlagjald. Stuðulin minkar stigvist, tá ið farið verður upp um kr. 40.000. Eingin stuðul verður veittur til upphædir oman fyrir kr. 70.000.

Grundstuðulin er treytaður av hvørjum landi, lisið verður í. Stuðulin er millum 36 og 69 tús. kr. um árið. Helvtin av upphæddini verður veitt sum lán. Í Onglandi er upphæddin 62 tús.kr..

Helvtin av gjaldsskúlastuðlinum verður eisini veitt sum lán. Í 1995 sæst at lesandi eftir ÚSUN skipanini hava verið meiri afturhaldin við at taka lán. Skúlakostnaðurin í Onglandi er sera høgur, av tí at Føroyar ikki eru limir í ES. Tey, ið lesa har, skulu rinda uml. 50 tús. kr. um árið fyrir skúlan.

4.4.4 Rationaliserings- og spariskrá fyrir ÚSUN

ÚSUN-nevndin fer í næstum at lata landsstýrinum eina eftirmetingarfrágreiðing. Möguligar umleggingar verða umtalaðar í hesi.

Hugskotið við eini “altjóða skrivstovu” á Fróðskaparsetrinum hevði givið ÚSUN skipanini eitt betri fakligt festi í Føroyum.

5. Samandráttur og tilmæli

Í hesum álitinum eru nøkur ítökilig uppskot til sparingar og rationaliseringar innan fyri tann partin av undirvísingarókinum, sum fevnir um miðnámskúlarnar, hægru skúlarnar og útbúgvingarstuðulin. Nevndin meinar, at uppskotini eru realistisk, men tað vilja altið verða fleiri meininger um tað er rætt at fremja eina ávísa umlegging ella ikki. Nevndin hevur eftir fórimuni roynt at víst á, hvørjir fyrimunir og vansar eru við teimum ymsu broytingunum og sett töl á hvussu nögv ein mögulig umlegging vildi spart landskassanum. Nevndin hevur eisini lagt seg eftir at gjort eina nokk so neyva lýsing av teimum ymsu økjunum, soleiðis at lesarin á henda hátt fær eitt neyvt innlit í økið, sum uppskotini viðvíkja.

Tíðin hevur verið sera avmarkað til at viðgera eitt so stórt og fjøltáttað øki. Tað hevur tí ikki verið möguligt at hildið fundir við teir ymsu partarnar. Nøkur øki eru heldur ikki blivin viðgjord so gjølla í nevndini, serliga teir hægru skúlarnir.

Uppskotini eru 14 í tali.

1. Uppskot: HF-skeiðið í Klaksvík flutt á Kamsdal

Mælt verður til, at Klaksvíkar HF-skeið verður flutt á Kamsdal frá august 1996 at roknað. Næmingar tikkir upp fara framvir at ganga í skúla har.

2. Uppskot: Kantinan í Hoydølum rekast meiri rationelt

Skotið verður upp, at kantinan verður ein sjálvstøðug eind við eignum roknkapi, og at hon verður rikin meiri rationelt.

3. Uppskot: Búdeildin á Føroya Studentaskúla umskipast

Skotið verður upp, at búdeildin verður umskipað, og at bygningurin við Hoydalsvegin verður løgd undir Studevtaskúlaheimið at umsita. Nevnast kann, at arbeitt verður longu við hesum uppskotinum, fyri at fáa figgjarætlanina fyri skúlan í Hoydølum at hanga saman.

4. Uppskot: Bókasavnsskipan

Bókasavnsskipanin verður broytt soleiðis, at betur tænasta fæst fyri pengarnar. Skotið verður upp, at ein felags bókasavnsskipan verður gjørd fyri miðnámskúlarnar við útbúnum bókavørðum.

5. Uppskot: Vallærugreinir á Kamsdali verða lisnar saman við Studentaskúlanum

Skotið verður upp, at næmingar á Handilsskúlanum á Kamsdali og á Eysturoyar Studentaskúla og HF-skeið í storri mun lesa saman í vallærugreinunum, har sum hetta er möguligt.

6. Uppskot: Partvis felags umsitingin á Handilsskúla og Tekniska skúla í Havn

Nevndin mælir til, at partvis felags umsiting verður á Føroya Handilsskúla og Tekniska skúla í Havn.

7. Uppskot: Teknisku skúlarnir: Savna høvuðsyrkini og flyta smáu lærlingafakini til Danmarkar

Viðvíkjandi lærlingaútbúgvingunum verður mælt til, at í Føroyum verður skúlagongdin bert í høvuðsyrkjunum. Hesi eru: elektrikarayrkið, maskinsmiðyrkið og timburmannayrkið. Mælt verður til, at elektrikara- og timburmannayrkið verða í Klaksvík og at maskinsmið- og bilsmiðyrkið verða í Tórshavn. Í øllum hinum yrkjunum er tilgongdin so lítil, at bíligari er at hava skúlagongdina í donskum skúla.

8. Uppskot: Skúlaheimið í Marknagili rekast meiri rationelt

Mælt verður til at virksemið á skúlaheiminum á Marknagilisvegi 75 verður gjøllari uppsett og rikið meiri rationelt.

9. Uppskot: Fiskivinnuútbúgvingin flytast til Klaksvíkar

Nevndin mælir til, at Fiskivinnuskúlin í Vestmanna verður fluttur til Klaksvíkar og verður partur av Tekniska skúla í Klaksvík. Tað eru tvær útbúgvingar á fiskivinnuskúlanum. Onnur er gymnasial og hin meiri verklig. Uppskotið leggur upp til, at fiskivinnuútbúgvingin verður ein valmøguleiki á HT-útbúgvingini, og tann verkliga útbúgvingin verður ein möguleiki á atstøðisútbúgvingini.

10. Uppskot: Felags EDV-høli í Nóatúni

Nevndin mælir til, at Føroya Sjómansskúli, Fróðskaparsetur Føroya og Føroya Læraraskúli hava felags EDV-høli.

11. Uppskot: Sjómansskúlarnir taka sær av hvør sínum útbúgvingum

Mælt verður til, at Føroya Sjómansskúli skal útbúgva navigatørar, meðan Klaksvíkar sjómansskúli skal útbúgva heimaskiparar og sjóvinnunæmingar. Upptøka til heimaskipara- og sjóvinnuflokkin í Klaksvík verður soleiðis, at hesir ikki verða á skúlanum samstundis.

12. Uppskot: Samskipan av móttøku og avgreiðslu á Debesartrøð

13. Uppskot: Altjóða skrivstova fyriskipað á Fróðskaparsetri Føroya

14. Uppskot: Tørvsmetingar í ÚS-stuðlinum

Nevndin mælir til, at ÚS-skipanin verður endurskoðað við atliti at eini meiri diffentieraðari stuðulsveiting.

Heitið	1996	1997	1998	1999	2000
1 HF-skeiðið í Klaksvík flutt á Kambsdal	625	1650	2000	2000	2000
2 Kantinan í Hoydølum rekast meiri rationelt	20	50	50	50	50
3 Búdeildin á Føroya Studentaskúla umskipast	30	70	70	70	70
4 Bókasavnsskipan	80	200	200	200	200
5 Ávisar vallærugr. á handils- og studentaskúlanum lisnar saman	50	50	50	50	50
6 Felags umsitingin á Handilsskúla og Tekniska skúla í Havn	30	100	100	100	100
7 Teknisku skúlarnir: Savna høvuðsyrkini og flyta smáu lærlingafakini	500	1500	1500	1500	1500
8 Skúlaheimið í Marknagili rekast meiri rationelt	100	300	300	300	300
9 Fiskivinnuútbúgvingin flytast til Klaksvíkar	300	600	600	600	600
10 Felags EDV-høli í Nóatúni	0	100	100	100	100
11 Sjómansskúlarnir taka sær av hvør sínum útbúgvingum	300	500	500	500	500
12 Samskipan av móttøku og avgreiðslu á Debesartrøð	20	200	200	200	200
13 Altjóða skrivstova fyriskipað á Fróðskaparsætri Føroya	0	0	0	0	0
14 Tørvsmetingar i ÚS-stuðlinum	500	1000	1000	1000	1000
	2555	6320	6670	6670	6670

Tann möguliga sparingin í 1996 verður helst ikki so stór sum 2,6 mió.kr., av tí at m.a. Føroya Studentaskúli og HF-skeið valla megnar eina lægri játtan enn teir hava fingið. Stór krøv til skerjingar eru longu løgd á skúlan í verandi fíggjarætlan. Skúlin verður noyddur til at fremja stórar umleggingar, helst eisini innan búdeildina og kantinuna.

Nakað tað sama er galldandi viðvíkjandi skúlaheiminum hjá Tekniska skúla í Havn.

Fyri miðnámskúlarnar sum heild kann eisini roknast við, at ein *eykajáttan* verður neyðug, tá ið umsøkjaratalið fyri 1996/97 er kent. Í fíggjarlógaruppskotinum fyri 1996 voru upptøkutølini hjá teimum stóru miðnámskúlunum ásett sum absolut minimum. Ætlanin var so, at eitt serstakt rakstrarstað skuldi verða til Landsskúlafyrisingina at ráða yvir, og býta út á skúlarnar, har tørvur var á tí. Hetta kom ikki við á fíggjarlögina. Upphæddin sum skotin var upp var 1 mió.kr.

At enda skal nevnast, at nevndin í øllum uppskotunum leggur upp til, at ein gjøllari kanning verður gjørd av umleggingunum. Undir hesum eisini allir partar í málinum at verða hoyrdir.

Tíðin, sum henda nevndin hevur havt at gera arbeiðið í, hevur verið sera stutt. Arbeiðið er sjálvsagt merkt av hesum.